รวมปาฐกถาธรรม ลำดับที่ ๒

อริยทรัพย์

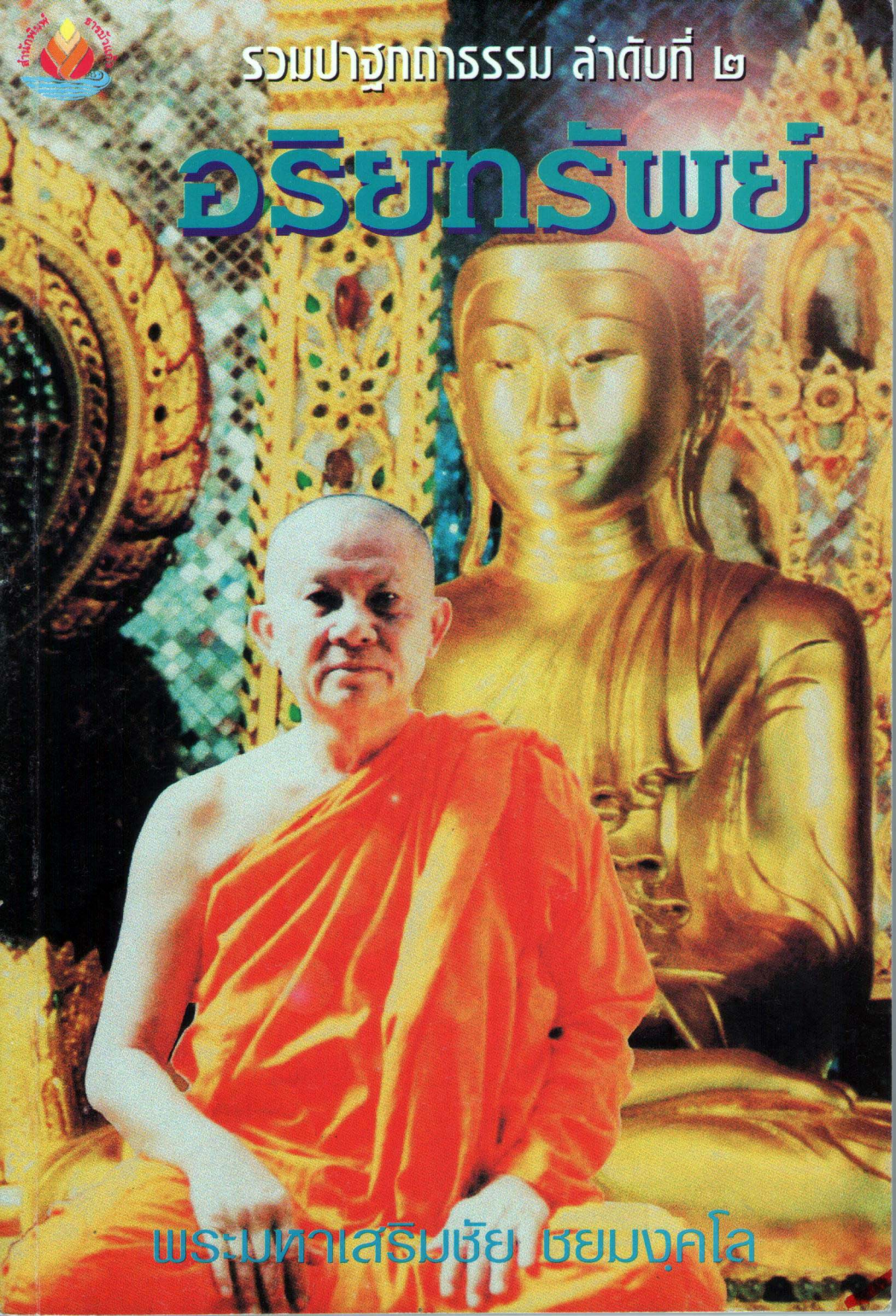

พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล

สำนักพิมพ์ธารบัวแก้ว

จัดพิมพ์

รวมปาฐกถาธรรม ลำดับที่ ๒

อริยทรัพย์

พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล

พิมพ์ครั้งแรก	มีนาคม พ.ศ.๒๕๔๑
ผู้อำนวยการ	ฉลอง ประทุมธารารัตน์
บรรณาธิการ	วิทยา ประทุมธารารัตน์
กองบรรณาธิการ	วรพจน์ บุตรพลอย
	คทา ประทุมธารารัตน์
	อัจฉราวดี ประสิทธิ์
ศิลปกรรม	ธารบัวแก้ว กรุ๊ป
จัดพิมพ์	สำนักพิมพ์ธารบัวแก้ว
	๒๕/๕/๕๔ ซ.หมู่บ้านเจริญรัตน์
	ถ.ประชาราษฎร์ ๑๖ ต.ตลาดขวัญ
	อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
	โทรศัพท์ ๕๒๖-๗๘๓๘
	มือถือ (๐๑) ๔๘๖-๓๐๔๓
จัดจำหน่าย	บริษัท ธนบรรณจัดจำหน่าย จำกัด
	โทรศัพท์ ๔๓๔-๘๒๗๐-๑
	โทรสาร ๔๒๔-๘๕๑๒

ราคา ๗๐ บาท

รวมปาฐกถาธรรม ชุดที่ ๓

อริยทรัพย์

พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล

การระลึกถึงพระธรรมคำสอน
หรือพระพุทธโอวาท
เป็นวิถีแห่งความสุขทางจิต
กาย... ย่อมต้องอาศัยอาหารเป็นสิ่งหล่อเลี้ยง
จึงจะทนอยู่ได้
จิต... ย่อมปรารถนารสแห่งอมฤตธรรม
เป็นอาหารใจ
ผู้ที่ระลึกถึงธรรมอยู่เสมอ
ย่อมนำพาชีวิตตนสู่ทางอันเกษม
การให้ธรรม เลิศกว่าการให้ทั้งปวง
การรับธรรม และน้อมนำมาปฏิบัติ ก็นับว่าเลิศกว่า...

คำนำ

การตีพิมพ์หนังสือธรรมะชุด **รวมปาฐกถาธรรม** ครั้งนี้ สำนักพิมพ์ธารบัวแก้วได้ปรารภให้จัดพิมพ์ออกมาเป็นชุดๆ ๑ ชุด มีด้วยกัน ๒ เล่ม คือ*รวมปาฐกถาธรรม ลำดับที่ ๒* ***อริยทรัพย์*** และ*รวมปาฐกถาธรรม ลำดับที่ ๓* ***แสงธรรมนำชีวิต*** ซึ่งคัดเอาบทปาฐกถาธรรมของ**หลวงพ่อพระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล** เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ซึ่งได้เคยออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ในวาระโอกาสต่างๆ กัน

หลวงพ่อพระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในหมู่สาธุชนพุทธบริษัท ทั้งในส่วนที่เป็นศิษยานุศิษย์สายพระเดชพระคุณหลวงพ่อวัดปากน้ำ (สด จนฺทสโร) และสาธุชนผู้ใคร่ธรรมโดยทั่วๆ ไป ที่มีโอกาสได้ฟังพระธรรมเทศนา-ปาฐกถาธรรมทางสถานีวิทยุกระจายเสียงฯ และที่มีโอกาสได้รับฟังโดยตรงจากหลวงพ่อพระมหาเสริมชัย ทั้งนี้ด้วยคำสอนที่เข้าใจได้ง่าย เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และถูกตรงตามหลักแห่งพระธรรมวินัย

หนังสือธรรมะชุดนี้สำเร็จได้ก็ด้วยความร่วมมือร่วมใจจากหลายฝ่าย ทั้งในส่วนเจ้าหน้าที่ของวัด และด้วยความเมตตาอันยิ่ง ของพระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล ที่เมตตาต่อคณะผู้จัดทำอนุญาตให้นำมาตีพิมพ์เผยแพร่ได้ จึงขอนมัสการขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอความเจริญในธรรมจงปรากฏแด่ทุกท่าน

วิทยาประทุมธารารัตน์

มีนาคม ๒๕๔๑

สารบาญ

คุณค่าของพระรัตนตรัย..... ๗

คุณค่าของพระรัตนตรัย
(ตอนที่ ๒)..... ๒๗

ผู้มีอริยทรัพย์ย่อมเป็นผู้ไม่ยากจน..... ๔๕

ผู้มีอริยทรัพย์ย่อมเป็นผู้ไม่ยากจน
(ตอนที่ ๒)..... ๖๓

ผู้มีอริยทรัพย์ย่อมเป็นผู้ไม่ยากจน
(ตอนที่ ๓)..... ๘๓

คุณค่าของพระรัตนตรัย

ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
วันอาทิตย์ ที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ เวลา ๐๘.๐๐ น.

เจริญพร ญาติโยมสาธุชนผู้ฟังทุกท่าน

วันนี้อาตมภาพก็ได้มาพบกับท่านผู้ฟังอีกเช่นเคยในรายการปาฐกถาธรรม ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยนี้ วันนี้อาตมภาพจะได้กล่าวถึง**คุณค่าของพระรัตนตรัย** แต่ก่อนที่จะได้อธิบายขยายความต่อไปนั้น อาตมภาพใคร่ขออัญเชิญ**พระราชปณิธาน** ของ**สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช** ผู้ทรงกอบกู้ชาติไทยมาคู่กับ **สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช** มีปรากฏจารึกในศาลพระเจ้าตากสินมหาราช วัดอรุณราชวราราม ก่อนดังต่อไปนี้

"อันตัวพ่อ ชื่อว่า พระยาตาก
ทนทุกข์ยาก กู้ชาติ พระศาสนา
ถวายแผ่นดิน ให้เป็น พุทธบูชา
แด่พระศาสนา สมณะ พระพุทธโคดม

ให้ยืนยง คงถ้วน ห้าพันปี
สมณพราหมณ์ ปฏิบัติ ให้พอสม
เจริญสมถะ วิปัสสนา พ่อชื่นชม
ถวายบังคม รอยบาท พระศาสดา

คิดถึงพ่อ พ่ออยู่ คู่กับเจ้า
ชาติของเรา คงอยู่ คู่พระศาสนา
พุทธศาสนา อยู่ยง คู่องค์กษัตรา
พระศาสดา ฝากไว้ ให้คู่กัน"

สาธุชนทั้งหลาย **พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยของเรามาช้านานตั้งแต่โบราณกาล จนตราบเท่าถึงทุกวันนี้** ด้วยว่าคนไทยกว่า ๙๕% นับตั้งแต่พระมหากษัตราธิราชเจ้า ลงมาถึงไพร่ฟ้าประชาชนต่างนับถือพระพุทธศาสนาทั้งนั้น

และบัณฑิตผู้มีปัญญาจะเป็นชาวไทยหรือชาวต่างประเทศก็ตาม ผู้ได้ศึกษาปฏิบัติธรรมและเห็นแจ้งตามพระสัทธรรมที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ดีแล้วก็จะไม่ละพระพุทธศาสนาไปอื่นเลย มีแต่จะยิ่งศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย ไม่มีคลอนแคลนไปได้

ดังพระราชดำรัสของ**สมเด็จพระนารายณ์มหาราช** ตรัสแก่ **ฟอลคอน** ราชทูต**พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔** ที่รับสั่งมากับราชทูตชักชวนให้พระองค์เข้ารีต ปรากฏในประชุมพงศาวดาร เล่ม ๑๖, องค์การค้าคุรุสภา, พ.ศ.๒๕๐๗ หน้า ๒๓-๒๔ ว่า...

"พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ จะให้เราเข้ารีตดังนั้นหรือ เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก เพราะในราชวงศ์ของเราก็ได้นับถือพระพุทธ-ศาสนามาช้านานแล้ว จะให้เราเปลี่ยนศาสนาอย่างนี้เป็นการยากอยู่ และถ้าพระเจ้าผู้สร้างฟ้า สร้างดินจะต้องการให้คนทั่วโลกได้นับ-ถือศาสนาอันเดียวกันแล้ว พระเจ้ามิจัดการให้เป็นเช่นนั้นเสียแล้วหรือ ?"

เพราะเหตุไรเล่า ผู้มีปัญญาทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ที่ได้ศึกษาและปฏิบัติพระสัทธรรมดีแล้ว จึงได้นับถือพระพุทธศาสนาอย่างมั่นคง พระพุทธศาสนามีความสำคัญอย่างไร ?

วันนี้อาตมภาพจะขอชี้แจงทบทวน**ข้อดีพิเศษ** อันเป็น**ความสำคัญของพระพุทธศาสนา**พอเป็นเครื่องประดับสติปัญญาและเสริมสร้างศรัทธาปสาทะในการศึกษาและปฏิบัติพระ สัทธรรมให้ยิ่งขึ้นไปอีก เพื่อประโยชน์สุขของตนและเพื่อประโยชน์สุขแก่ผู้อื่นดังต่อไปนี้

พระสัทธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ-เจ้านั้น **เป็นสัจธรรมที่ถูกต้องจริงแท้**และ**เป็นหลักธรรมที่ประเสริฐ**ที่พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้ คือได้ทรงเห็นแจ้ง รู้แจ้งด้วยพระองค์เอง แล้วจึงตรัสสั่งสอนผู้อื่น เพราะเหตุนั้นพระสัจธรรมอันประเสริฐสูงสุด ๔ ประการที่พระองค์ได้ตรัสรู้ในคืนวันเพ็ญเดือนวิสาขะ เมื่อ ๒๕๘๕ ปีที่ผ่านมานี้ จึงชื่อว่า**พระอริยสัจ ๔** อันมี

ทุกขอริยสัจ ๑ คือ สัจธรรมอย่างประเสริฐในเรื่องของทุกข์

สมุทัยอริยสัจ ๑ คือสัจจธรรมอย่างประเสริฐในเหตุให้เกิดความทุกข์

นิโรธอริยสัจ ๑ คือ สัจธรรมอย่างประเสริฐในสภาวะที่ทุกข์ดับเพราะเหตุดับ โดยความบรรลุมรรคผลนิพพาน

และ **มรรคอริยสัจ ๑** คือ สัจธรรมอันประเสริฐในทางปฏิบัติให้ถึงมรรคผล นิพพาน ได้ถึงความสิ้นทุกข์และถึงความสันติสุขอันยั่งยืนเป็นบรมสุขอย่างถาวร

พระพุทธศาสนามีความสำคัญยิ่ง ประการแรกก็เพราะ**พระสัทธรรมเป็นสัจธรรมที่ถูกต้องจริงแท้** คือเป็นพระ-สัจธรรมที่พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้ด้วยพระปัญญาอันยิ่งเอง คือทรงเห็นแจ้งและทรงรู้แจ้งด้วยพระองค์เอง แล้วได้ตรัสสั่งสอนผู้อื่นนั้น **ล้วนแต่เป็นความจริงแท้ทั้งสิ้น** เมื่อผู้ใดศึกษาและปฏิบัติตามหลักธรรมที่พระพุทธองค์ได้ตรัสสั่งสอนไว้ดีแล้ว ย่อมเห็นผลด้วยตนเอง เป็น**สนฺทิฏฺฐิโก** คือ**เป็นพระสัทธรรมที่พิสูจน์ได้ด้วยตนเอง** ว่า**เป็นจริงแท้**ตามที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ดีแล้วนั่นแหละ **พระพุทธศาสนาจึงมิใช่ลัทธิศาสนาที่สอนให้คนหลงเชื่ออย่างงมงาย แต่เป็นศาสนาที่สอนให้ผู้มีปัญญาได้ศึกษาให้เข้าใจ** และ**ปฏิบัติให้เห็นผลเป็นข้อพิสูจน์ได้ด้วยตนเอง คือให้ได้ข้อมูลพระสัจธรรมนี้จริงตามที่พระพุทธองค์ได้ปฏิบัติ** และได้**ทรงเห็นแจ้ง รู้แจ้งด้วยพระองค์เองแล้ว จึงได้นำมาแนะนำสั่งสอนผู้อื่นให้ปฏิบัติ** เพื่อให้เห็นแจ้งรู้แจ้งได้ด้วยตนเอง ตามรอยบาทพระพุทธองค์

การศึกษาและปฏิบัติธรรมในพระธรรมวินัยของพระ-

พุทธเจ้านี้จึงเป็น**วิทยาศาสตร์แท้** (PureScience) และ**เป็นวิทยา-ศาสตร์ทางธรรมชาติ** (NaturalScience) โดยแท้การศึกษาค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ที่เรียกว่าการวิจัย (Research) ในยุคปัจจุบันนี้เป็นเช่นไรการศึกษาค้นคว้าในทางพระพุทธศาสนาก็เป็นเช่นนั้น และสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรานี้นี่แหละ ได้ทรงปฏิบัติมาก่อนแล้วจนได้ตรัสรู้คือทรงเห็นแจ้ง รู้แจ้งพระอริยสัจธรรมอันเป็นกฎเกณฑ์ที่แท้จริงของธรรมชาติด้วยพระองค์เอง เมื่อคืนวันเพ็ญเดือนวิสาขะเมื่อ ๒๕๘๕ ปีมาแล้ว แต่นักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงโด่งดังก็เพิ่งจะได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวของทางธรรมชาติตามหลักวิทยาศาสตร์เมื่อไม่กี่ร้อยปีมานี้เท่านั้นเอง

ที่ว่าสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า **ได้เคยศึกษาค้นคว้าพระอริยสัจธรรมอันเป็นกฎเกณฑ์ของธรรมชาติที่แท้จริง** โดย**วิธีการศึกษาวิจัยตามหลักวิทยาศาสตร์** นั้นคืออย่างไรก็จะขออธิบายวิธีการศึกษาค้นคว้าตามทางวิทยาศาสตร์ในยุคปัจจุบันนี้โดยย่อพอเป็นพื้นฐานทำความเข้าใจเรื่องนี้ก่อนว่าการวิจัย คือการศึกษาค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ แท้นั้นเป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ (Systematic Study) ให้ได้ข้อมูลอันเป็นความจริงทางธรรมชาติที่ต้องการทราบ โดยกระบวนการ (Processes) **จัดเก็บ**หรือ**รวบรวม**ข้อมูลที่**ถูกต้องตามความเป็นจริง** (Fact Findings)๑ **ที่เชื่อถือได้** (Reliable Data) ๑ และ**ที่สมบูรณ์** (Perfect Data) ๑ แล้วนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์ (Analysis of Data) คือแยกแยะหาเหตุผล**ให้ถูกต้องตรงประเด็น** (Valid) **เพื่อให้ได้ผลสรุปเรื่องที่ทำการศึกษาค้นคว้านั้น** วางเป็นหลัก (Generalization) หรือ

ตั้งเป็นทฤษฎี (Theory Formation) ขึ้นแล้วก็ใช้ทฤษฎีนี้แหละพิสูจน์ความจริง ต่อ ๆ ไปได้อีก ดังตัวอย่างเช่น

เมื่อเราค้นคว้าและได้ข้อมูล**ตามที่เป็นจริงที่เชื่อถือได้**และ**ที่สมบูรณ์พอ** จากบุคคลกลุ่มตัวอย่างที่ตายลงเป็นประจำตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงสรุปและวางเป็นหลักทั่วไป หรือตั้งเป็นทฤษฎีขึ้นว่า ***"ทุกคนต้องตาย"*** ดังนี้ **วิธีการศึกษาค้นคว้าเพื่อพิสูจน์ความจริงโดยการพิจารณาข้อมูลจากส่วนย่อยมาตั้งเป็นหลักทั่วไป** หรือ**ตั้งเป็นทฤษฎีสำหรับประชากรส่วนรวม**ทั้งหมดอย่างนี้ชื่อว่า **Inductive Method** เมื่อวางเป็นหลักทั่วไปหรือตั้งเป็นทฤษฎีขึ้นดังนี้แล้วก็พิสูจน์ความจริงโดยการพิจารณาจากหลักทั่วไปหรือทฤษฎีนี้ไปหากลุ่มบุคคลหรือรายบุคคลอันเป็นส่วนย่อยได้อีกต่อไป เช่น พิสูจน์ความจริงได้อีกต่อไปว่า แม้บุคคลที่ยังไม่ตายในปัจจุบัน ต่อไปในกาลข้างหน้าก็จะต้องตายไปด้วยกันทั้งนั้น ไม่ช้าก็เร็ว **วิธีการศึกษาค้นคว้าเพื่อพิสูจน์ความจริงโดยการพิจารณาจากหลักทั่วไป** หรือ**ทฤษฎีที่ได้ตั้งไว้แล้วนี้ไปหาส่วนย่อย** เช่นนี้ชื่อว่า **Deductive Method**

นี้คือวิธีการศึกษาค้นคว้าหาความจริงของธรรมชาติอย่างมีระบบ ที่ชื่อว่า**การศึกษาวิจัย** (Research Study) โดยทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method)

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเราก็ได้ทรงบำเพ็ญสมณธรรม คือปฏิบัติธรรมเพื่อพิสูจน์ความจริงของธรรมชาติ คือเหตุผลของการเวียนว่ายตายเกิด แล้วก็แก่ เจ็บ ตายต่อ ๆ ไป อันเป็นทุกข์และเหตุผลของความไม่แก่ไม่เจ็บ และ ไม่ตาย คือ **อมตธรรม**อันเป็นสุข โดยวิธีการอย่างที่เรียกว่า ***"วิธีการทางวิทยาศาสตร์"***

อย่างนี้มาตั้งแต่ยังทรงเป็นพระมหาโพธิสัตว์จนถึงได้ตรัสรู้ คือได้ทรงเห็นแจ้งและรู้แจ้งพระอริยสัจ ๔ อันเป็นกฎเกณฑ์ที่แท้จริงของธรรมชาติด้วยพระองค์เอง และได้ตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ได้ทรงรู้แจ้งโลกหมด ทั้งมารโลก มนุษยโลก เทวโลก พรหมโลก ตลอดหมดทั่วทั้งจักรวาล เป็นอันมากถึงพระนิพพานอันพ้นโลก ในคืนวันเพ็ญเดือนวิสาขะ ตรงกับวันพุธ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ เมื่อ ๒๕๘๕ ปีที่แล้วมานี้

พระพุทธองค์ได้ทรงบำเพ็ญสมณธรรมคือปฏิบัติ ธรรมโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์อย่างไร ?

อาตมภาพจะขอยกตัวอย่างอาการตรัสรู้ ของพระมหาโพธิสัตว์เจ้า *(มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ พระไตรปิฎกบาลี ฉบับสยามรัฐ เล่มที่ ๑๓ ข้อ ๕๐๖-๕๐๘ หน้า ๔๖๐-๔๖๑)* แต่พอสังเขปเฉพาะในคืนวันที่ตรัสรู้นั้นแหละว่าในวันเพ็ญเดือนวิสาขะนั้น เมื่อพระมหาโพธิสัตว์เจ้าของเราได้รับข้าวมธุปายาสจากนางสุชาดานำมาถวายและได้เสวยจนหมดทำให้พระวรกายมีกำลังแล้ว ครั้นตกเวลาเย็นได้ประทับนั่งคู้บัลลังก์ คือประทับนั่งขัดสมาธิ ทรงผินพระพักตร์ไปทางด้านบูรพาทิศ

ในยามต้นแห่งราตรี ได้ทรงเจริญฌานสมาบัติ ถึงจตุตถฌาน คือรูปฌานที่ ๔ ให้พระทัยผ่องใสจากกิเลสนิวรณ์ เครื่องกั้นปัญญา ควรแก่งานแล้วจึงน้อมไปเพื่อ ***"ปุพเพนิวาสานุสติญาณ"*** คือญาณระลึกชาติได้นับกัปนับกัลป์ไม่ถ้วน ได้ **ทรงเห็นแจ้งรู้แจ้งความเป็นไปในอดีตของพระองค์เอง** และ**ได้ทรงเห็นการเวียนว่ายตายเกิดของสัตวโลกทั้งหลายไปสู่สุคติภพ** คือ ภพภูมิที่ดี

ที่มีความสุขความเจริญ ได้แก่ ไปเกิดเป็นมนุษย์บ้าง เป็นเทพยดาบ้าง เป็นรูปพรหมบ้าง อรูปพรหมบ้าง และ**ไปสู่ทุคติภพ** คือ ภพภูมิที่ไม่ดี ที่ลำบาก ที่มีความทุกข์เดือดร้อน เช่น ไปเกิดเป็นเปรตบ้าง เป็นสัตว์นรก เป็นอสุรกายบ้าง เป็นสัตว์เดรัจฉานบ้าง ทรงเห็นสัตว์โลกทั้งหลายต่างเวียนว่ายตายเกิด แล้วก็แก่ เจ็บ และตายวนเวียนอยู่อย่างนี้นับภพนับชาตินับกัปนับกัลป์ไม่ถ้วน **เป็นทุกข์**

นี้เป็น**วิชชาที่ ๑** อันเป็น**ความสามารถพิเศษ** ที่ให้เห็นแจ้งรู้แจ้ง ความเป็นไปในอดีตทั้งของพระองค์เองและทั้งของสัตว์โลกอื่นนับไม่ถ้วน ที่พระองค์ได้ทรงบรรลุแล้วในยามต้นแห่งราตรี นับเป็นการเห็นสัจธรรมข้อที่ ๑ คือ **ทุกขอริยสัจ** แล้วจึงทรงสลดพระทัยและได้ทรงดำริว่า ***"อะไรหนอเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้สัตวโลกทั้งหลายต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารจักรไม่มีที่สิ้นสุดอยู่อย่างนี้"***

ครั้นถึงยามกลางแห่งราตรี จึงได้ทรงเจริญฌานสมาบัติถึงจตุตถฌาน เพื่อให้พระทัยผ่องใสจากกิเลสนิวรณ์อ่อนโยนควรแก่งานอีกครั้งหนึ่งแล้วทรงน้อมพระทัยไปเพื่อ ***"จุตูปปาตญาณ"*** **อันเป็นวิชชาที่ ๒** ด้วยทิพยจักษุ และทิพยโสตอันบริสุทธิ์ล่วงจักษุมนุษย์ จึงได้ทรงเห็นแจ้งรู้แจ้งว่า ***"สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม"*** คือสัตว์โลกจะไปสู่สุคติหรือทุคติที่จะเป็นสุข หรือเป็นทุกข์ก็เพราะกรรมดีหรือกรรมชั่วที่ตนเองได้กระทำไว้ให้ผล กล่าวคือเมื่อสัตว์โลกใดทำกรรมดีอย่างนี้ๆ ย่อมได้รับผลเป็นวิบากจากกรรมดี เป็นความสุขความเจริญอย่างนี้ๆ และกรรมดีนั้นยังเป็น**ชนกกรรม**

นำให้ไปเกิดในสุคติภพ ตามส่วนแห่งกรรมดีหรือบุญกุศลที่ตนได้ประพฤติปฏิบัติมาเมื่อก่อนตาย ส่วนสัตว์โลกใดเมื่อทำกรรมชั่วอย่างนั้นๆ ย่อมได้รับผลเป็นวิบากจากกรรมชั่วนั้นๆ เป็นความทุกข์เดือดร้อนอย่างนั้นๆ แล้วกรรมชั่วนั้นยังเป็นชนกกรรมนำให้เป็นเกิดในทุคติภพตามส่วนแห่งกรรมชั่วหรือบาปอกุศลที่ตนได้ประพฤติปฏิบัติเมื่อก่อนตายนั้นเอง เมื่อสัตว์โลกกระทำกรรมดีบ้าง ทำกรรมชั่วบ้าง ในแต่ละช่วงชีวิตกรรมดีและกรรมชั่วนั้นก็จะถูกสะสมไว้ในจิตสันดานคอยติดตามให้ผลตามหน้าที่และกาลเวลาที่เหมาะสมต่อๆ ไปหมุนเวียนให้ผลต่อๆ กันไปไม่รู้จักจบสิ้น และต้องเวียนว่ายตายเกิดในสุคติภพบ้าง แต่ไม่ยั่งยืน และในทุคติภพบ้างไปตามกรรมที่คอยติดตามให้ผล แล้วก็แก่ เจ็บ และตาย ต่อๆ ไปอยู่อย่างนี้นับภพนับชาติไม่ถ้วน **จึงเป็นทุกข์** และ**ไม่มีใครหรือผู้ทรงอำนาจเบื้องบนใดทั่วทั้งจักรวาลนี้ที่จะช่วยให้ใครรอดพ้นจากความทุกข์เช่นนี้** และ**ให้ถึงซึ่งความสุขอันถาวรที่แท้จริงตามที่สัตว์โลกทั้งหลายปรารถนาได้เลย** พระมหาบุรุษจึงได้ทรงสรุปข้อมูลอันเป็นสัจธรรมที่พระองค์ได้ทรงเห็นแจ้งรู้แจ้งกฎเกณฑ์ของธรรมชาติตามที่เป็นจริงแล้วนี้ ด้วยพระปัญญาอันยิ่งของพระองค์เอง ว่า ***กมฺมุนา วตฺตตี โลโก "สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม"*** แล้วจึงได้ตรัสไว้มีปรากฏใน สังยุตตนิกาย สคาถวรรค พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๕ หน้า ๓๓๓ ว่า

ยาทิสํ วปเต พีชํ
ตาทิสํ ลภเต ผลํ
กลฺยาณการี กลฺยาณํ
ปาปการี จ ปาปกํ.

บุคคลหว่านพืชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น ผู้ทำกรรมดีย่อมได้รับผลดี ผู้ทำกรรมชั่วย่อมได้รับผลชั่ว.

และได้ตรัสสอนว่า

อตฺตา หิ อตฺตาโน นาโถ
โก หิ นาโถ ปโร สิยา.
ตนนั่นแหละเป็นที่พึ่งของตน คนอื่นใครเล่าจะเป็นที่พึ่งได้.

เป็นพระสัทธรรมคำสั่งสอนที่ตรงตามความเป็นจริงและตรงเป้าที่สุด เพราะบุคคลจะดีหรือชั่ว จะสุขหรือทุกข์ก็เพราะกรรมดีกรรมชั่วที่ตนได้กระทำไว้แล้วนั่นแหละ การที่บุคคลหรือสัตว์เมื่อตายลงแล้วจะไปเกิดในภพภูมิที่ดี จะได้เสวยความสุขความเจริญหรือจะไปเกิดในภพภูมิที่ไม่ดี จะได้รับความทุกข์เดือดร้อนก็เพราะกรรมดีหรือกรรมชั่วที่ตนทำไว้ให้ผลเป็นชนกกรรมนำให้ไปเกิดและให้ได้รับผลเป็นวิบากจากกรรมดีหรือกรรมชั่วเอง

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงเห็นความเป็นไปของสัตว์โลกหมดทั่วทั้งจักรวาล นับตั้งแต่พรหมโลก เทวโลก มนุษยโลก มารโลก จนถึงโลกของเปรต สัตว์นรก อสุรกาย และสัตว์เดรัจฉานทั้งหมดแล้ว จึงได้ตรัส *(ขุ.สุ. ๒๕/๔๕๗)* ว่า ***สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม*** และได้ทรงสั่งสอนให้ ***พึ่งตนเอง ไม่ต้องพึ่งผู้อื่น***

เมื่อได้ทรงเห็นความเป็นไปของสัตวโลกตามที่เป็นจริงว่าสัตว์โลกเป็นไปตามกรรมเช่นนั้น จึงได้ทรงดำริต่อไปว่า

"อะไรหนอเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้สัตว์โลกทั้งหลายหลงกระทำความผิด กระทำความชั่วหรือบาปอกุศล ให้ต้องได้รับความทุกข์เดือดร้อน ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต แม้ได้กระทำคุณความดี และได้รับผลจากกรรมดีบ้าง แต่ก็ไม่ยั่งยืน ยังคงต้องรับผลจากทั้งกรรมดีและทั้งกรรมชั่ว เป็นความสุขบ้างทุกข์บ้าง หมุนเวียนเปลี่ยนไปตามกรรม และต้องเกิด แก่ เจ็บ และตาย เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารจักรต่อ ๆ ไปไม่มีที่สิ้นสุดอยู่อย่างนี้ ?"

ครั้นถึงยามปลายแห่งราตรี พระมหาโพธิสัตว์เจ้าก็ทรงได้เจริญฌานสมาบัติถึงจตุตถฌานให้พระทัยผ่องใสควรแก่งานอีกครั้งหนึ่งแล้วทรงพิจารณาปฏิจจสมุปบาทธรรมคือพิจารณาเห็นแจ้ง รู้แจ้งเหตุในเหตุ ถึงต้นๆ เหตุปัจจัยให้เกิดทุกข์ รวม ๑๒ ข้อด้วยกัน แต่ ณ ที่นี้ จะขอยกตัวอย่างมาแสดงแต่เพียงสังเขปพอเป็นเครื่องประดับสติปัญญาขั้นพื้นฐานไว้ก่อนว่า

เพราะ ***อวิชชา*** เป็นปัจจัยให้เกิด***กิเลส ตัณหา อุปาทาน*** และ***กรรม*** อันเป็นปัจจัยให้เกิด***ภพ ชาติ ชรา มรณะ*** และ***ทุกข์*** ดังนี้ เป็นพระอริยสัจธรรมที่ ๒ คือ ***"สมุทัยอริยสัจ"*** และพร้อมกันนี้ก็ได้ทรงเห็นแจ้งรู้แจ้ง ใน***สภาวะที่ทุกข์ดับเพราะเหตุดับ*** คือ***มรรค ผล นิพพาน*** อันเป็นพระอริยสัจธรรมที่ ๓ คือ ***"นิโรธอริยสัจ"*** และทั้งได้ทรงเห็นแจ้ง รู้แจ้งในข้อปฏิบัติอันเป็นทางสายกลาง ให้ถึงความพ้นทุกข์และเป็นบรมสุขอย่างถาวรได้แท้จริง คือ**อริยมรรคมีองค์ ๘** อันเป็นพระอริยสัจธรรม ที่ ๔ คือ ***"มรรคอริยสัจ"*** ได้บรรลุวิชชาที่ ๓ คือ ***อาสวักขยญาณ*** ญาณหยั่งรู้วิธี

ทำอาสวะกิเลสเครื่องหมักดองอยู่ในจิตสันดานให้สิ้นเชื้อไม่เหลือเศษ เป็นพระอรหันตขีณาสพ คือพระผู้มีอาสวกิเลสหมดสิ้นแล้ว เป็นผู้ไกลจากกิเลสและบาปธรรมทั้งปวง และได้บรรลุ พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ทรงรู้แจ้งโลกหมดทั่วทั้งจักรวาล ในยามรุ่งอรุณแห่งวันเพ็ญ เดือนวิสาขะ เมื่อ ๒๕๘๕ ปีมาแล้วนั่นเอง

เมื่อพิจารณาการบำเพ็ญสมณธรรมของพระมหาโพธิสัตว์เจ้าของเรา ตั้งแต่ยามต้นถึงยามปลายแห่งราตรี จนถึงได้บรรลุมรรคผล นิพพาน และบรรลุพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงรู้แจ้งโลก เมื่อคืนวันเพ็ญ เดือนวิสาขะนั้นแล้ว ก็จะเห็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าข้อมูลให้เห็นแจ้งรู้แจ้งพระอริยสัจธรรมอย่างมีระบบที่จะให้ได้ข้อมูลที่**ถูกต้องตามธรรมชาติ ที่เป็นจริงที่เชื่อถือได้** และ**ที่สมบูรณ์ที่สุด**แล้ววิเคราะห์ข้อมูลนั้นอย่างตรงประเด็น จนได้ผลสรุปเป็นทฤษฎีอันเป็นกฎเกณฑ์ของธรรมชาติที่แท้จริง ในลักษณะของ Inductive Method ว่า **สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม ใครทำกรรมชั่วเอง ย่อมได้รับผลชั่วเอง ใครทำกรรมดี ย่อมได้รับผลดีเอง ไม่มีใครหรือผู้ทรงอำนาจเบื้องบนใดที่จะช่วยใครผู้กระทำกรรมชั่วแล้ว ให้พ้นทุกข์** และ**ให้ไปสู่สุคติเสวยสุขอันถาวรแท้จริงได้เลย**

และได้สรุปข้อมูลอันเป็นกฎเกณฑ์ตามธรรมชาติที่เป็นจริงแท้อย่างประเสริฐ โดยวิธี Inductive Method นี้รวมเป็น **พระอริยสัจธรรม ๔ ประการ ที่ได้ตรัสรู้ด้วยพระปัญญาอันยิ่ง จากการที่ได้ทรงบำเพ็ญสมณธรรมจนทรงเห็นแจ้งรู้แจ้งเอง** คือ **ทุกขอริยสัจ ๑ สมุทัยอริยสัจ ๑ นิโรธอริยสัจ ๑** และ**มรรคอริย-**

สัจ ๑ ได้อย่างแท้จริง ใครผู้ใดประพฤติปฏิบัติตรงตามพระสัทธรรม คือพระอริยมรรคมีองค์ ๘ นี้แล้วย่อมสามารถพิสูจน์โดยวิธี Deductive Mothod ให้เห็นผลประจักษ์ชัดจริงได้ด้วยตนเอง และได้รับผลเป็นความเจริญและสันติสุข ตามระดับภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้จริงเอง เป็น**สนฺทิฏฺฐิโก** คือเป็นข้อปฏิบัติที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติตามด้วยดีแล้วพึงเห็นผลดีได้ด้วยตนเองจริงๆ กล่าวคือ**เป็นคำสอนที่สามารถพิสูจน์ให้เห็นผลดีได้ด้วยตนเอง มิใช่เป็นคำสอนให้หลงเชื่องมงาย**โดยที่**ทั้งผู้สอน**และ**ผู้ฟังต่างก็ไม่ได้เห็นแจ้งรู้แจ้งด้วยตนจริงๆ** แม้แต่เรื่องนรก สวรรค์ก็เป็นความจริงที่สามารถพิสูจน์ได้โดยทางปฏิบัติ แต่ที่มีผู้กล่าวหรือเข้าใจเรื่องนรกสวรรค์ว่าเป็นเรื่องไม่มีจริง เป็นเรื่องที่พิสูจน์ให้เห็นผลจริงไม่ได้นั้นก็เพราะเขามิได้พิสูจน์โดยทางปฏิบัติพระสัทธรรมได้แก่ *อธิศีลสิกขา อธิจิตตสิกขา* และ *อธิปัญญาสิกขา* คือการศึกษาอบรมศีลอันยิ่ง อบรมจิตให้ถึงสมาธิอันยิ่งและปัญญาอันยิ่งเองก็จึงไม่สามารถจะรู้แจ้งเห็นจริงได้ด้วยตนเองจึงได้แต่คิดและพูดจากการอนุมานด้วยสติปัญญาเพียงเท่านั้นของตนจะถือเอาเป็นครูเป็นแบบอย่างเหมือนอย่างพระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบผู้ปฏิบัติตรงตามพระสัทธรรมของพระพุทธเจ้าจนเห็นแจ้งรู้จริงเป็นปัจจักขสิทธิญาณเองที่จริงแท้ยังไม่ได้

พระพุทธศาสนามีความสำคัญยิ่ง อีกประการหนึ่งก็คือว่า **พระอริยสัจธรรม เป็นหลักธรรมที่ประเสริฐ**กล่าวคือเป็นข้อปฏิบัติที่สามารถปฏิบัติได้ตามศักยภาพแห่งบุญบารมีที่ตนได้เคยสั่งสมอบรมมา ใครผู้ใดปฏิบัติตรงตามพระสัทธรรมของพระพุทธเจ้าด้วยดีแล้ว ย่อมได้รับผลดีตามระดับภูมิธรรม ภูมิปัญญาและบารมี

ของแต่ละท่าน โดยไม่จำกัดกาลเวลา เป็น **อกาลิโก** พระสัทธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้านี้จึงเป็น **โอปนยิโก** คือเป็นธรรมที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัวด้วย กล่าวคือเป็นธรรมปฏิบัติที่ควรศึกษาและปฏิบัติให้ได้ผลดีด้วยตนเอง และเป็น **เอหิปสฺสิโก** คือควรกล่าวกะผู้อื่นว่าท่านจงมาดูเถิด กล่าวคือ เป็นธรรมที่พึงแนะนำให้ผู้อื่นมาศึกษาและปฏิบัติให้ได้ผลพิสูจน์ที่ดีจริง และที่จะได้รับผลเป็นความเจริญและสันติสุขให้ถึงความสิ้นทุกข์อย่างถาวรแท้จริงได้เอง

พระสัทธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดีแล้วเป็นสัจธรรมจริงแท้และประเสริฐอย่างนี้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งแก่สัตว์โลกผู้ประสงค์จะพ้นทุกข์ได้ถึงความเจริญและสันติสุขอย่างถาวรแท้จริง ด้วยปัญญาอันยิ่งเองไม่ต้องพึ่งผู้อื่น เพราะไม่มีใครผู้ใดที่จะช่วยให้ถึงความพ้นทุกข์และถึงความสันติสุข อันถาวรที่แท้จริงได้ นอกจากตนจะเป็นที่พึ่งของตนโดยอาศัยตนโลกียะ ที่ยังมีชีวิตอยู่นี่ศึกษาและปฏิบัติธรรมให้ถึงตนโลกุตระ จึงจะได้ที่พึ่งประเสริฐเป็น ***"ธมฺมทีปา ธมฺมสรณา คือ มีธรรมเป็นเกาะ เป็นที่พึ่ง"*** เป็น ***"อตฺตทีปา อตฺตสรณา คือ มีตนโลกุตระ เป็นเกาะ เป็นที่พึ่ง"*** ได้จริง

เพราะเหตุนี้แหละที่ผู้มีปัญญาจึงมีศรัทธาปสาทะมั่นคงในพระรัตนตรัยมั่นคงในพระพุทธศาสนา และได้ช่วยกันพิทักษ์รักษาพระพุทธศาสนาด้วยชีวิต มาตั้งแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบันนี้ **พระพุทธศาสนาจึงเป็นพระศาสนาประจำชาติไทยโดยแท้** ด้วยประการฉะนี้ **พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว** จึงได้พระราชทาน**พระบรมราโชวาท** ปรากฏใน**เทศนาเสือป่า**, องค์การค้าคุรุสภา, พ.ศ. ๒๕๒๖ มีพระราชดำรัสบางตอน ที่

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันอาทิตย์ ที่ ๑ มิถุนายน ศกนี้ (พ.ศ.๒๕๔๐) ได้อัญเชิญมาลงไว้ในหน้า ๒๑ ว่า

"พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาสำหรับชาติเรา
เราจำเป็นต้องถือด้วยความกตัญญู
ต่อบิดามารดา และต้นโคตรวงศ์ของเรา...

เมื่อรู้สึกแน่นอนแล้วว่า ***ศาสนาในสมัยนี้เป็นของที่แยกจากชาติไม่ได้...*** *ถ้าข้าพเจ้าจะขอแก่ท่านทั้งหลายว่า พุทธศาสนาเป็นของไทย เรามาช่วยกันนับถือพระพุทธศาสนาเถิด... ผู้ที่แปลงศาสนาคนเขาดูถูกยิ่งเสียกว่าผู้ที่แปลงชาติ... เพราะเหตุฉะนั้นเป็นความจำเป็นที่เราทั้งหลายผู้เป็นไทยจะต้องมั่นอยู่ใน* ***ศาสนาพระพุทธ ซึ่งเป็นศาสนา สำหรับชาติเรา...***

เหตุฉะนี้ เป็นหน้าที่ของเรา ที่จะต้องตั้งใจที่จะรักษาความมั่นคงของพระพุทธศาสนาในประเทศไทยอย่าให้มีอันตรายมาถึงได้... ***ผู้ที่คนอื่นเขาส่งเข้ามาปลอมแปลงเพื่อทำลาย พระพุทธ-ศาสนาเราทั้งหลายต้องคอยระวังรู้เท่าไว้จึงจะควร... ต้องรักษาพระศาสนาอันนี้ให้คงอยู่ในเมืองไทยอีกต่อไป ต้องรักษาไว้เพื่อเป็นมรดกแก่ลูกหลานของเราทั้งหลาย ให้เขารักษากันต่อไป ยั่งยืนเป็นเกียรติยศแก่ชาติของเราชั่วกัลปาวสาน***

เราเคราะห์ดีที่สุดที่นานมาแล้ว เราได้ตกไปอยู่ในพระ-พุทธศาสนา จึงได้เป็นมนุษย์ขั้นสูงที่สุดที่มนุษย์จะเป็นได้ในทางธรรม *เหตุฉะนี้ขอท่านทั้งหลายที่นั่งฟังอยู่ ผู้ที่ตะเกียกตะกายอยากเป็นฝรั่ง อย่าทำเหมือนฝรั่งในทางธรรมเลย ถ้าจะเอาอย่างฝรั่งจงเอาอย่างในทางที่ฝรั่งเขาทำดี คือในทางวิชาการบางอย่างซึ่งเขาทำ*

ดีเราควรเอาอย่าง แต่การรักษาศีล รักษาธรรม เรามีตัวอย่างดีกว่าฝรั่งเป็นอันมาก ถือพระพุทธเจ้าเป็นตัวอย่างของเราแล้ว เรามีตัวอย่างหาที่เปรียบเสมอเหมือนมิได้

ข้าพเจ้ารู้สึกว่าได้ทำหน้าที่ สมควรแก่ผู้อุปถัมภ์พระพุทธศาสนา ***เราตั้งใจจะรักษาศาสนาของเราด้วยชีวิต*** *ข้าพเจ้าและท่านตั้งใจอยู่ในข้อนี้ และ****ถ้าท่านตั้งใจจะช่วยข้าพเจ้าในกิจอันใหญ่นี้แล้ว ก็จะเป็นที่พอใจข้าพเจ้าเป็นอันมาก***

เมืองเราก็จะเป็นเมืองเดียวแล้วในโลกที่ได้มีบุคคลนับถือพระพุทธศาสนามาก และเป็นเหล่าเดียวกัน เพราะฉะนั้นเป็นหน้าที่ของเราทั้งหลายที่จะช่วยกันบำรุงรักษาพระพุทธศาสนาอย่าให้เสื่อมสูญไป... เราจะต้องรักษาความเป็นไทยของเราให้ยั่งยืน เราจะต้องรักษาพระพุทธศาสนาให้ถาวรวัฒนาการ อย่างที่เป็นมาแล้วหลายชั่วโคตรของเราทั้งหลาย”

ดังนี้ เราจึงหวังว่า**สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ** จักได้ระบุพระพุทธศาสนาตามที่เป็นจริง และตามพระราชปณิธานของพระมหากษัตราธิราชเจ้าของไทย พร้อมด้วยบรรพบุรุษของไทยที่ได้รักษาไว้แม้ด้วยชีวิตมาแล้วว่า ***“เป็นศาสนาประจำชาติไทย”*** ด้วยก็จะยังประโยชน์และความสันติสุขแก่สาธุชน ทุกชาติทุกศาสนาในประเทศไทย ผู้ปรารถนาความเจริญและสันติสุขอันถาวรมั่นคงที่แท้จริงได้ เพราะพระพุทธศาสนาไม่เคยมีคำสอนหรือนโยบายที่จะรุกรานหรือเบียดเบียนใคร มีแต่ยังความร่มเย็นเป็นสุข ด้วยความสงบแก่ทุกชาติทุกศาสนา ถ้าชาวโลกเพียงแต่พากันรักษา **ศีล ๕** ให้บริสุทธิ์ด้วยกันเท่านั้น โลกก็สันติสุขแล้ว แต่ที่โลกขาดสันติสุข

อยู่ในทุกวันนี้ ก็เพราะชาวโลกต่างประพฤติผิดศีล ผิดธรรม มีแต่ความเห็นแก่ตัวเห็นแก่พวกพ้องหมู่เหล่า จัดด้วยอำนาจกิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน อย่างหนาแน่น จึงหลงงมงายไม่รู้บาป-บุญ คุณ-โทษตามที่เป็นจริง และจึงเบียดเบียนรบราฆ่าฟันกัน บางพวกได้เคยทำสงครามกันยืดเยื้อมากว่าร้อยปีก็ยังมี แม้พระพุทธศาสนาในประเทศที่เคยมีชื่อว่าชมพูทวีปนั้นเองแหละก็ยังไม่วายถูกรุกรานทำลายล้าง เพราะหมู่คนกิเลสหนาปัญญาทราม และเพราะผู้ไม่รู้คุณของพระพุทธศาสนามาแล้ว หากท่านได้ดูประวัติศาสตร์โลกก็จะรู้ได้ จะได้ตาสว่างกันเสียที และจะได้ช่วยกันป้องกันมิให้เหตุการณ์เช่นที่เคยเกิดขึ้นแล้วในประวัติศาสตร์ มาเกิดซ้ำขึ้นอีกในประเทศไทยของเรา ให้เมืองไทยเป็นเมืองพุทธ ได้แผ่ความร่มเย็นเป็นสุขแก่ทุกคนในชาติตลอดไป

วันนี้อาตมภาพขอยุติปาฐกถาธรรมแต่เพียงเท่านี้ก่อน ขอความสุขสวัสดี จงมีแด่ทุกท่าน

เจริญพร

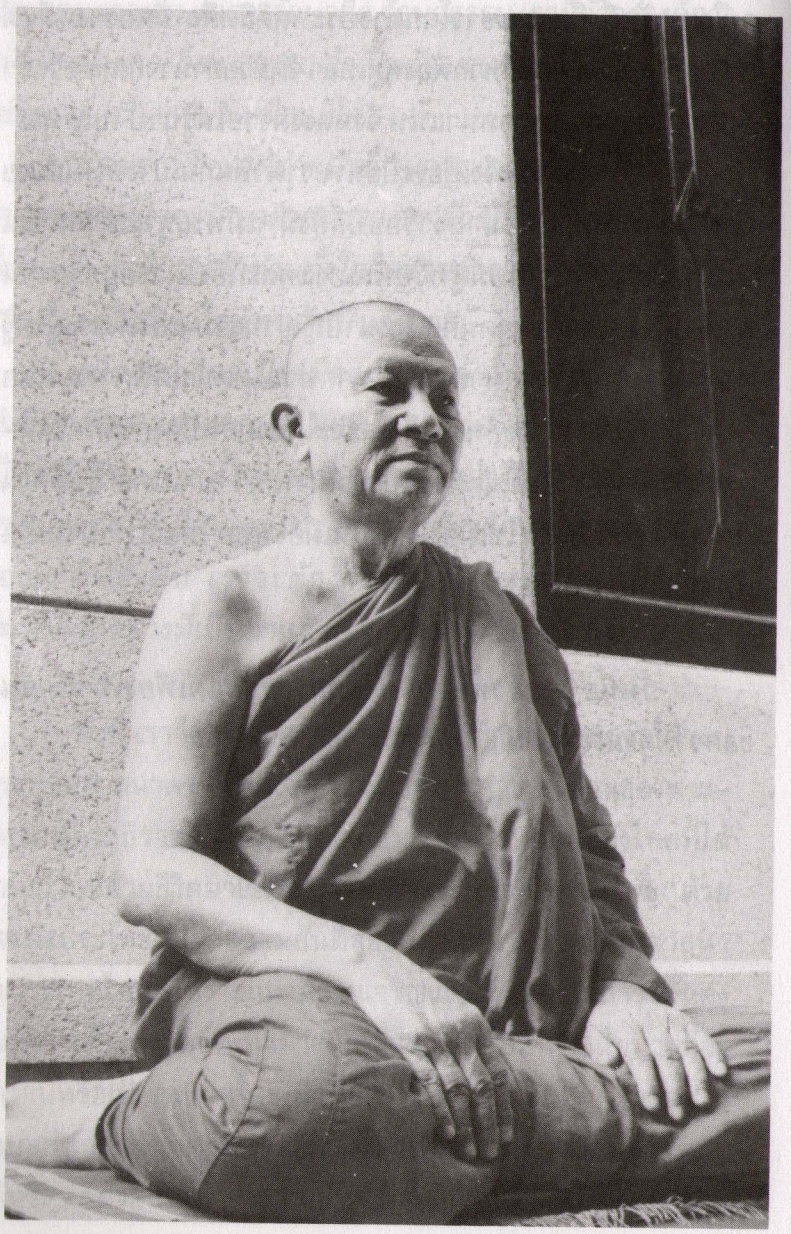

คุณค่าของพระรัตนตรัย (ตอนที่ ๒)

ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
วันอาทิตย์ ที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ เวลา ๐๘.๐๐ น.

เจริญพร

วันนี้อาตมาก็ได้มาพบกับท่านผู้ฟังอีกเช่นเคย ในรายการปาฐกถาธรรมทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยนี้

วันนี้เป็นวันเข้า**ปุริมพรรษา** คือ เป็นวันที่พระภิกษุสงฆ์เริ่มอยู่จำพรรษาต้น เริ่มตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ตลอดไปเป็นเวลา ๓ เดือน จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ในปีนี้วันที่พระภิกษุสงฆ์ได้อยู่พรรษาครบ ๓ เดือน จะตรงกับวันที่ ๑๖ ตุลาคม วันรุ่งขึ้นเป็นวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ จึงจะเป็นวันออกพรรษา ซึ่งจะตรงกับวันศุกร์ ที่ ๑๗ ตุลาคม

ในเทศกาลเข้าพรรษาซึ่งเป็นฤดูฝน พระภิกษุสงฆ์จะต้องอยู่ในอาวาสของตน ตามพระวินัยพุทธบัญญัติ จะไม่ไปค้างแรม ณ ที่อื่นตลอดระยะเวลา ๓ เดือน เว้นแต่จะมีกิจจำเป็นเรียกว่า **สัตตาหกรณียะ** ก็ขอลาไปค้างแรมที่อื่นในระหว่างพรรษาได้ ๗ วัน

ในเทศกาลเข้าพรรษาเช่นนี้จึงเป็นโอกาสเหมาะที่สาธุชนพุทธบริษัทโดยเฉพาะอย่างยิ่งคฤหัสถ์ผู้ครองเรือน จักได้รำลึกถึงคุณของพระพุทธ พระธรรม และคุณของพระสงฆ์ ผู้ศึกษาและปฏิบัติธรรมสืบบวรพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวมาถึงทุกวันนี้ โดยการประกอบกุศลคุณความดี ตามหลักธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง และยืนยาว เป็นประทีปส่องทางดำเนินชีวิตของสาธุชนผู้สนใจในธรรม ให้สามารถดำเนินชีวิตไปในแนวทางที่ให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขแก่ตนเองและผู้อื่น ไม่เป็นไปในทางเสื่อมที่เป็นโทษ ที่จะเป็นความทุกข์เดือดร้อนทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

หลักธรรมที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงสั่งสอนให้สาธุชนประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้ถึงความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุข ไม่เป็นไปในทางเสื่อม หรือที่จะเป็นโทษความทุกข์เดือดร้อนนั้น ปรากฏตามพระพุทธดำรัสพระคาถาแรกในพระโอวาทปาฏิโมกข์ ๓ พระคาถากึ่ง ที่ได้ตรัสแก่พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ รูป ผู้ได้ไปประชุมกันโดยมิได้นัดหมายที่พระเวฬุวนารามมหาวิหาร พระนครราชคฤห์ แคว้นมคธ

ในวันเพ็ญเดือนมาฆะ คือวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ว่า...

สพฺพปาปสฺส อกรณํ
กุสลสฺสูปสมฺปทา
สจิตฺตปริโยทปนํเอตํ
พุทฺธาน สาสนํ. ฯ

แปลความว่า

การไม่ทำความชั่วทั้งปวง ๑
การบำเพ็ญแต่ความดี ๑
การทำจิตให้ผ่องใส ๑
นี้เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

หลักคำสอนที่ได้ทรงแสดงแก่พระอรหันต์ทั้ง ๑,๒๕๐ รูป เพื่อเป็นหลักในการออกเผยแผ่พระสัจธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้คำแนะนำสั่งสอนเวไนยสัตว์ คือ สัตว์โลก ที่พอจะสอนได้ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในคุณความดี ๓ ประการนี้ นี่แหละที่สาธุชนพึงสนใจเอาใจใส่ศึกษาและปฏิบัติ เพื่ออบรมกาย วาจา ใจ ของตนให้เป็นไปในทางที่ดีที่สงบที่เป็นคุณประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นในสังคม ให้อยู่ดีมีสันติสุขในกาลทุกเมื่อ ไม่ใช่แต่เฉพาะในกาลใดกาลหนึ่ง แต่อย่างน้อยที่สุดในเทศกาลเข้าพรรษานี้ ให้พึงนึกถึงคุณของพระพุทธ คุณพระธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าใน ๓ ข้อนี้ แล้วตั้งใจศึกษาอบรม กาย วาจา ใจ ของตนในธรรมปฏิบัติ ๓ ประการนี้คือ

๑. **การไม่ทำความชั่วทั้งปวง** สาธุชนทุกท่านพึงพิจารณาตนเองว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ตนเองได้ประกอบกรรมที่ไม่ดีที่เรียกว่าทุจริตหรือความชั่วเหล่านี้บ้างหรือไม่ คือ

การประกอบกายทุจริต ได้แก่เจตนาฆ่าสัตว์ตัดชีวิต หรือเบียดเบียนสัตว์ที่มีชีวิตให้เดือดร้อน เจตนาประกอบอาชีพทุจริต คดโกง ลักฉ้อ ประพฤติผิดในกามหมกมุ่นสำส่อนในกาม เสพสิ่งเสพย์ติดมึนเมาให้โทษเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท เล่นและติดการพนัน ติดเที่ยวกลางคืน คบคนชั่วเป็นมิตรเป็นต้น เหล่านี้บ้างหรือไม่?

วจีทุจริต ได้แก่กล่าวถ้อยคำที่ไม่จริง ที่โป้ปดมดเท็จ ถ้อยคำที่ก้าวร้าว หยาบคาย ถ้อยคำที่ยุแหย่ให้แตกสามัคคี และถ้อยคำที่ไร้แก่นสาร สาระประโยชน์บ้างหรือไม่?

มโนทุจริต ได้แก่ความคิดที่ประกอบด้วยความโลภจัด เห็นแก่ตัวแก่พวกพ้องหมู่เหล่าจัด และที่ประกอบด้วยตัณหาราคะจัด ความคิดที่โกรธแค้น พยาบาท และความคิดที่ไม่รู้บาปบุญคุณโทษ หลงตัวหลงตน หลงอำนาจ บ้างหรือไม่ ?

พึงพิจารณาความประพฤติปฏิบัติของตนเองด้วยความเที่ยงธรรม คือไม่เข้าข้างตนเอง ไม่ยกเว้นให้กับความชั่ว ไม่แก้ตัวให้กับความผิดของตนเอง จงยืนอยู่บนความจริง คือยอมรับความจริงเสีย จึงจะสามารถแก้ไขปรับปรุงตนให้เป็นคนดีได้ ถ้าไม่ยืนอยู่บนความจริง ไม่ยอมรับความจริง ก็ย่อมไม่มีการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาตนให้ดีขึ้นได้

เพราะฉะนั้นถ้าพิจารณาตนเอง พบเห็นทุจริตหรือความชั่วของตนเอง แม้แต่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ก็จงตั้งใจเลิกละเสีย ด้วยการตั้งใจรักษาศีลอย่างน้อยศีล ๕ ให้บริสุทธิ์ อย่างน้อยก็ตลอดเทศกาลเข้าพรรษานี้และถ้ากระทำได้ตลอดไป ก็จะเป็นกุศลบุญราศีแก่ตนเอง และจะยังความสันติสุขแก่ผู้อื่นที่อยู่ร่วมกันในสังคมได้มาก

สาธุชนพึงทราบว่าที่สังคมประเทศชาติ และตลอดไปถึงสังคมของโลก มีความเดือดร้อนวุ่นวาย สับสันด้วยปัญหาต่างๆ ทั้งทางการเมือง การปกครอง การบริหาร และการเศรษฐกิจ ทั้งหมดนี้เป็นผลแต่ที่บุคคลในสังคม และ/หรือผู้มีอำนาจหน้าที่บางคนหรือหลายคนในทางการเมือง การปกครอง การบริหาร และการเศรษฐกิจ ทุกอย่างขาดศีลขาดธรรม ไม่มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปอกุศลหรือความชั่วความทุจริตต่างๆ เพราะความโลภจัด ความเห็นแก่ตัวแก่พวกพ้องหมู่เหล่าจัด มีตัณหาราคะจัด มักมีความโกรธแค้นผูกใจเจ็บ พยาบาท และความไม่รู้บาปบุญคุณโทษ หลงตัวหลงตน หลงอำนาจทั้งนั้น

แต่ถ้าประชาชน ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา ทุกฐานะ ทุกหมู่เหล่าในสังคมพากันรักษาศีล ๕ ให้ดีโดยทั่วหน้ากันเท่านั้นแหละ สังคมประเทศชาติและสังคมโลก ก็จะอยู่เย็นเป็นสุขยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้อย่างมากมายนัก

เพราะฉะนั้นสาธุชน คนมีปัญญา จึงพึงเลิกละความชั่ว หรือทุจริต ทางกาย ทางวาจา และทางใจเสีย ด้วยการรักษาศีลอย่างน้อยศีล ๕ ให้มั่นคง ความสันติสุขและความร่มเย็นจะบังเกิดมีแก่ตัวท่านเองและแก่ผู้อื่น ในสังคมประเทศชาติ และในโลกอย่างมากมายทีเดียว

๒. **การบำเพ็ญแต่ความดี** คือประพฤติแต่กัลยาณธรรม ทั้งโดยทาง**กาย วาจา** และ**ทางใจ** คือข้อปฏิบัติที่ดีงามของกัลยาณชนคนดี ได้แก่การอบรมจิตใจของตนให้เป็นผู้มีจิตใจ เมตตากรุณา คือความปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นอยู่เย็นเป็นสุข และปรารถนาให้ผู้มีทุกข์ได้พ้นทุกข์ เป็นผู้มีอัธยาศัยโอบอ้อมอารี เผื่อแผ่ รู้จักการบำเพ็ญทานบริจาคทรัพย์สินของตน และรู้จักเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อผู้อื่น ให้เป็นผู้มี*หิริโอตตัปปะ* คือเป็นผู้มีความละอายและเกรงกลัวต่อบาปอกุศล หรือทุจริตต่างๆ ว่ารังแต่จะมีโทษแก่ตนเองและผู้อื่น เพราะเหตุนั้นจงตั้งใจประกอบแต่กิจการงานที่สะอาด ที่โปร่งใส และประกอบการอาชีพที่สุจริตที่ดีที่ชอบ มีความสันโดษในคู่ครองของตนมีความ สำรวมกาม ไม่ประพฤติสำส่อนหมกมุ่นในกามมีแต่ความซื่อสัตย์ และจริงใจต่อตนเองและผู้อื่น มีสติสัมปชัญญะ รู้ผิดชอบชั่วดี รู้บาป-บุญ คุณ-โทษ รู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง เป็นต้น หากประพฤติปฏิบัติตนอยู่แต่ในคุณความดีอยู่อย่างนี้ ก็จะยังตนและผู้อื่นให้ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขในชีวิตยิ่งๆ ขึ้นไป และจะเป็นการช่วยป้องกันแก้ไขปัญหา ในทางการเมือง การปกครอง การบริหาร และการเศรษฐกิจของประเทศชาติ ตลอดถึงสังคมของโลกได้อย่างดีที่สุด

๓.**การทำจิตใจของตนให้ผ่องใส** คือการอบรมใจของตนเองให้บริสุทธิ์ผ่องใสจากกิเลสนิวรณ์เครื่องกั้นปัญญา ด้วยการเจริญภาวนาสมาธิ อบรมจิตใจให้สงบ ให้หยุดให้นิ่งเป็นสมาธิแนบแน่นมั่นคง ถึงเกิดองค์คุณเครื่องกำจัดกิเลสนิวรณ์ให้หมดไปอยู่เสมอ จิตใจก็จะผ่องใสให้สามารถเจริญปัญญาด้วย

การพิจารณาวิเคราะห์ปัญหาให้เห็นแจ้งรู้แจ้งปัญหาตลอด ทั้งข้อแก้ไขและป้องกันปัญหาทางโลกได้เป็นอย่างดี และให้สามารถพิจารณาสภาวธรรมให้เห็นแจ้งรู้แจ้งในสภาวะของธรรมชาติและสัจธรรมตามที่เป็นจริงได้เป็นอย่างดี

อีกอย่างหนึ่ง การอบรมจิตใจให้สงบเป็นสภาพผ่องใสบริสุทธิ์อยู่เสมออย่างนี้ ยังเป็นธรรมช่วยพัฒนาและรักษาสุขภาพจิตใจได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ที่ชาวโลกไม่อาจพิจารณาเห็นแจ้งชัดในประเด็นของปัญหาที่ยุ่งยากซับซ้อนและข้อแก้ปัญหาในทางโลกได้อย่างชัดเจนถูกต้องตรงประเด็นนั้น ก็เพราะจิตใจขาดการอบรมให้สงบเป็นสมาธิแนบแน่นมั่นคงให้จิตใจสงบและผ่องใสจากกิเลสนิวรณ์เครื่องกั้นปัญญาควรแก่งาน พิจารณาเห็นปัญหาที่แท้จริงและเห็นข้อป้องกันแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องที่ตรงประเด็นได้แจ้งชัดนั่นเอง

"กิเลส" แปลว่า *เครื่องเศร้าหมองแห่งจิตใจ* ***"นิวรณ์"*** แปลว่า *อุปสรรค* ***"กิเลสนิวรณ์"*** จึงหมายถึง ***เครื่องเศร้าหมองแห่งจิตใจอันเป็นอุปสรรค*** หรือ***เครื่องกั้นปัญญา*** กิเลสนิวรณ์ ๕ อย่างต่อไปนี้ คือ

ความง่วง จิตใจหดหู่ท้อถอย หรือเกียจคร้าน ๑

ความลังเลสงสัย ไม่แน่วแน่ ๑

ความหงุดหงิด ขัดเคืองใจ ฉุนเฉียว เจ้าอารมณ์ ๑

ความฟุ้งซ่านแห่งจิตใจหรือความวิตกกังวลห่วงใยไปในเรื่องต่างๆ ๑

และ ความยินดีพอใจ ยึดติดในรูป เสียง กลิ่น รส สิ่งสัมผัสทางกายอีก ๑

เหล่านี้แม้แต่อย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้นในจิตใจของผู้ใดแล้ว จิตใจของผู้นั้นจะขุ่นมัว ไม่ผ่องใส การที่จะพิจารณาเห็นแจ้งชัดในปัญหาและข้อป้องกันแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องตรงประเด็น จึงย่อมเป็นไปไม่ได้ และจิตใจที่เต็มไปด้วยกิเลสนิวรณ์เหล่านี้ ดังเช่นผู้ที่มีจิตใจไม่สงบ มีแต่ความฟุ้งซ่านมาก ๆ เข้า สุขภาพจิตก็เสีย กลายเป็นโรคจิตหรือโรคประสาทไปมากต่อมากในทุกวันนี้ ก็เพราะไม่รู้คุณค่าของการอบรมจิตใจให้สงบตามแนวทางพระพุทธศาสนา จึงขาดสติสัมปชัญญะด้วยปัญญาอันเห็นชอบรอบรู้ทางเจริญทางเสื่อมตามที่เป็นจริง จึงพากันสร้างปัญหาสะสมหมักหมมปัญหา จนซับซ้อนยุ่งเหยิง ยากแก่การพิจารณาเห็นทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น จึงเกิดความทุกข์เดือดร้อนกันไปทั่ว เสียสุขภาพจิต ทำให้ขาดความสันติสุข ทั้งของตนเองของครอบครัว และทั้งของ สังคมประเทศชาติกันไปหมด ดังที่เห็นกันอยู่ในทุกวันนี้

การอบรมจิตใจให้สงบให้หยุดให้นิ่ง เพื่อกำจัดกิเลสนิวรณ์ เครื่องกั้นปัญญาตามแนวทางพระพุทธศาสนาเป็นวิธีที่ดีที่สุดมีประสิทธิภาพสูงที่สุด เพราะเป็นพื้นฐานให้เกิดสติปัญญาอันเห็นชอบ รู้บาปบุญ คุณโทษ รู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิต ตามที่เป็นจริงได้เป็นอย่างดี และเป็นการพัฒนาและรักษาสุขภาพจิตใจได้อย่างถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ของธรรมชาติที่สุด

ข้อปฏิบัติ ๓ ประการนี้ คือข้อที่ท่านสาธุชนผู้มีปัญญาพึงพิจารณาเห็นคุณของพระพุทธเจ้า ผู้ตรัสรู้พระสัทธรรมนี้ คือผู้ได้ทรงเห็นแจ้ง รู้แจ้ง และได้ทรงปฏิบัติได้ผลดีมาแล้วจึงตรัสสั่งสอน

ให้ผู้พอจะแนะนำสั่งสอนได้ คือผู้ที่พอจะรับพระสัจธรรมนี้ได้ ให้ปฏิบัติพระสัทธรรมนี้ คือ ให้ศึกษาอบรมกาย วาจา ใจของตนตามพระธรรมที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ดีแล้ว ให้ได้รับผลดี เป็นความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขของตนเอง และให้เกิดประโยชน์สันติสุขแก่ผู้อื่นในสังคมน้อยใหญ่ทั้งหลาย และพึงเห็นคุณของพระภิกษุสงฆ์ผู้ศึกษาและปฏิบัติพระสัจธรรมสืบต่อบวรพระพุทธศาสนาให้เจริญและมั่นคงมาจนถึงทุกวันนี้

อาตมภาพจึงขอเชิญชวนแนะนำ ให้ทุกท่านได้ประพฤติปฏิบัติธรรมโดยการเลิกละความชั่ว ประพฤติปฏิบัติอยู่แต่ในทางดี และอบรมจิตใจให้ผ่องใส ด้วยการเสียสละหรือบริจาคทาน มีการทำบุญตักบาตร ทำนุบำรุงพระภิกษุสงฆ์ผู้ตั้งใจศึกษาและประพฤติปฏิบัติธรรม และแนะนำสั่งสอนเผยแผ่พระสัจธรรมแก่สาธุชนทั้งหลายให้ประพฤติดีปฏิบัติชอบเป็นผลดีแก่ผู้ปฏิบัติทุกท่าน ไม่เลือกเชื้อชาติศาสนา และให้พึงรักษาศีลอย่างน้อยศีล ๕ ให้บริสุทธิ์ ถ้ารักษาศีล ๘ ได้ก็จะยิ่งดี และจงฝึกเจริญภาวนาสมาธิเพื่อชำระจิตใจให้ผ่องใสจากกิเลสนิวรณ์เครื่องกั้นปัญญาอยู่เสมอ ก็จะเป็นการ ***"สร้างพระในใจตนเอง"*** คือ ***ทำตนให้เป็นคนประเสริฐ*** ก็จะถึงความสงบและสันติสุขด้วยตน

การเข้าศึกษาปฏิบัติธรรม มีการรักษาศีลและการเจริญภาวนาเป็นต้นนั้น สามารถจะเข้าฝึกฝนอบรมได้ที่วัด หรือสำนักปฏิบัติธรรมที่มีการแนะนำสั่งสอนศีลธรรม และภาวนาธรรมทุกแห่ง อย่างเช่นในกรุงเทพฯ ที่**ศาลาการเปรียญวัดสระเกศฯ** หรือ**วัดภูเขาทอง** มีทุกวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๓.๐๐ น. ทุกวัน-

จันทร์/วันพฤหัสบดี เวลา ๑๘.๓๐ น. หรือที่**วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ** ก็มีทุกวันเช่นกัน ส่วนในต่างจังหวัดก็มีหลายแห่ง เช่น ที่**วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** ใน**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ก็มีเป็นประจำทุกวัน หลังทำวัตรเช้า เวลาตี ๕ และหลังทำวัตรเย็น เวลา ๑๙.๐๐ น. และมีทุกวันเสาร์ต้นเดือน ตั้งแต่เวลา ๐๙.๓๐ น. - ๑๓.๐๐ น. เป็นต้น

จึงขอเชิญทุกท่านเข้ารับการอบรมตามวัน-เวลา และสถานที่ดังกล่าวได้

เมื่อท่านได้เข้าศึกษาอบรมกาย วาจา ใจดังที่ได้กล่าวข้างต้นและได้รับผลดีจริงแล้วท่านย่อมประจักษ์คุณค่าของพระรัตนตรัย คือพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ และจักเกิดศรัทธาปสาทะในการศึกษาและปฏิบัติธรรม เพื่อถึงความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุข และถึงความพ้นทุกข์ด้วยตัวของท่านเอง

สาธุชนผู้ฟังพึงเข้าใจว่า ความได้อัตภาพเป็นมนุษย์ คือผู้ที่จะได้มาบังเกิดเป็นมนุษย์ ผู้เป็นสัตว์โลกที่ประเสริฐกว่าสัตว์โลกในภพภูมิอื่นๆ ที่ต่ำกว่าที่ไม่มีความเจริญ ได้แก่ สัตว์เดรัจฉาน เปรต สัตว์นรก และอสุรกาย นั้นยากนักหนาและแม้เมื่อได้มาบังเกิดเป็นมนุษย์แล้วที่จะมีโอกาสได้พบพระพุทธศาสนานั้นก็ยากนัก และแม้ได้เกิดมาพบพระพุทธศาสนาแล้วที่จะมีโอกาสได้ฟังพระธรรมของพระพุทธเจ้านั้น ก็ยิ่งยากนักหนา

ดังที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้มีปรากฏในคัมภีร์อรรถกถาธรรมบท ภาค ๖ หน้า ๑๗๔ ว่า...

กิจฺโฉ มนุสฺสปฏิลาโภ กิจฺฉํ
มจฺจานชีวิตํ
กิจฺฉํ สทฺธมฺมสฺสวนํ กิจฺโฉ
พุทฺธานมุปฺปาโท.

แปลความว่า

ความได้อัตภาพเป็นมนุษย์ เป็นการยาก,
ชีวิตของสัตว์ทั้งหลายเป็นอยู่ยาก,
การฟังพระสัทธรรมเป็นของยาก,
การอุบัติขึ้นแห่งพระพุทธเจ้า ทั้งหลายเป็นการยาก.

ข้อเหล่านี้เพราะเหตุใด ? เพราะเหตุว่า...

"สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม" นี้เป็นกฎเกณฑ์ตามธรรมชาติจริงแท้ ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสรู้แล้ว แล้วได้ตรัสสอนไว้ดีแล้ว เพราะเหตุนี้ **สัตว์โลกผู้ที่จะได้เกิดมาเป็นมนุษย์นั้นจักต้องเป็นผู้ประกอบกรรมดี ทางกาย ทางวาจา และ ทางใจ ในระดับ *"มนุษยธรรม"* ที่หนักแน่นมั่นคง พอให้กรรมดีนั้นทำหน้าที่เป็นชนกกรรมหนุนนำให้ได้มาบังเกิดเป็นมนุษย์**

กรรมดีในระดับมนุษยธรรม นี้ก็คือ **การกระทำแต่กรรมดี ไม่กระทำหรือละเว้นด้วยการงดเว้นกรรมชั่วที่เป็นการเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น โดยการรักษาศีลให้บริสุทธิ์** *นี้ประการ ๑* และ**ด้วยการเจริญกัลยาณธรรม** *นี้อีกประการ ๑* ดังที่ได้กล่าวแนะนำให้ท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้วในตอนต้นนั่นเอง

ท่านลองพิจารณาดูว่า ผู้มีปรกติประพฤติปฏิบัติในระดับมนุษยธรรมนี้ หมดทั้งโลกนี้ มีประมาณเท่าใด? ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบในระดับมนุษยธรรมจำนวนเพียงเท่านี้แหละ ที่เมื่อตายลงจะมีโอกาสได้กลับมาเกิดเป็นมนุษย์ที่ดี ส่วนผู้ปฏิบัติผิดศีลผิดธรรมเป็นอาจิณมีกี่มากน้อย สำหรับบุคคลเช่นนั้นผู้มักประพฤติผิดศีลผิดธรรมบ่อยๆ เป็นอาจิณเหล่านี้คือผู้มักเจตนาฆ่าสัตว์ตัดชีวิต มักลักฉ้อ คดโกง หรือประกอบอาชีพทุจริต มักประพฤติผิดในกาม มักเสพและติดสิ่งเสพย์ติดมึนเมาให้โทษเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท มักกล่าวถ้อยคำที่ไม่จริง ถ้อยคำที่ยุแยงให้เขาแตกสามัคคีกัน และความเป็นผู้มีความคิดชั่วร้าย กอปรด้วยความโลภจัด ราคะจัด ความพยาบาท และความหลงยึดถือที่ผิดๆ เป็นมิจฉาทิฐิจนติดในจิตสันดาน เหล่านี้สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า ***"เมื่อจิตเศร้าหมองแล้ว ทุคติเป็นที่หวังได้"*** เพราะเหตุนี้แหละพระพุทธองค์จึงได้ตรัสไว้อีก มีปรากฏอยู่ใน *พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ ๑๒ อังคุตตรนิกาย เอกนิบาต ข้อ ๒๐๖* (พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง พ.ศ. ๒๕๒๑ เล่มที่ ๒๐ หน้า ๔๗) ว่า...

"ดูกรภิกษุทั้งหลาย สัตว์ที่จุติจากมนุษย์กลับมาเกิดในมนุษย์มีเป็นส่วนน้อย สัตว์ที่จุติจากมนุษย์ไปเกิดในนรก เกิดในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน เกิดในปิตติวิสัยมากกว่าโดยแท้

สัตว์ที่จุติจากมนุษย์ไปเกิดในเทพยดา มีเป็นส่วนน้อย สัตว์ที่จุติจากมนุษย์ไปเกิดในนรก เกิดในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน เกิดในปิตติวิสัยมากกว่าโดยแท้

สัตว์ที่จุติในเทพยดากลับมาเกิดในเทพยดา มีเป็นส่วนน้อย สัตว์ที่จุติจากเทพยดาไปเกิดในนรก เกิดในกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน เกิดในปิตติวิสัยมากกว่าโดยแท้

สัตว์ที่จุติจากเทพยดากลับมาเกิดในมนุษย์ มีเป็นส่วนน้อย สัตว์ที่จุติจากเทพยดาไปเกิดในนรก เกิดในกำเนิดสัตว์-ดิรัจฉาน เกิดในปิตติวิสัยมากกว่าโดยแท้..." ดังนี้เป็นต้น

พระพุทธองค์จึงได้ตรัสว่า ความได้อัตภาพเป็นมนุษย์เป็นการยาก ทั้งๆ ที่ความได้มาเป็นมนุษย์เป็นการยากอย่างนี้แม้เมื่อได้เกิดมาเป็นมนุษย์แล้ว ที่จะได้พบพระพุทธศาสนาดังฟังพระสัจธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ยังยากยิ่งขึ้นไปอีก การที่จะได้ศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติพระสัทธรรมให้เห็นแจ้งรู้แจ้งสัจธรรมตามที่เป็นจริงจึงเป็นการยากนักหนา เพราะเหตุว่าการเสด็จอุบัติขึ้นของพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์นั้นเป็นการยากนัก และเป็นระยะเวลายาวนานนับเป็นกัปเป็นกัลป์ หลายกัปหลายกัลป์ทีเดียว... กัปกัลป์หนึ่งๆ ก็เป็นกำหนดระยะเวลายาวนานอย่างเหลือเกินของโลก มนุษย์โลกที่เกิดมาใน **กัปที่ว่างจากผู้มีคุณสมบัติ** หรือ**คุณ-ธรรมสูง** อย่างเช่น **พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า** และ**พระเจ้าจักรพรรดิที่มิได้เสด็จอุบัติขึ้นในโลก** เรียกว่า **เป็นกัปที่ว่างจากพระพุทธศาสนา** ชื่อว่า ***สุญญกัป*** ย่อมมีแต่ความเดือดร้อนโกลาหล เพราะมนุษย์มิได้เรียนรู้หลักธรรม จึงไม่รู้บาปบุญคุณโทษ ไม่มีศีลมีธรรมประจำใจ ย่อมประพฤติตนไปตามอำนาจของกิเลสตัณหา อุปาทาน ให้เกิดความทุกข์เดือดร้อน และโกลาหลยิ่งนัก

ท่านผู้ฟังลองพิจารณาดูว่า แม้เป็นยุคที่ยังมีพระสัทธรรมและพระภิกษุสงฆ์ผู้ศึกษาปฏิบัติธรรมและเผยแผ่พระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ดังเช่นในทุกวันนี้ **โลกก็ยังเต็มไปด้วยความเดือดร้อนโกลาหลอยู่ เพราะคนไม่สนใจในธรรม ไม่ศึกษา** และ**ประพฤติปฏิบัติธรรมจึงมีแต่ผู้ขาดศีลขาดธรรมเป็นจำนวนมาก ให้โลกต้องเดือดร้อนวุ่นวายถึงเพียงนี้** ถ้าในระหว่าง**สุญญกัป** คือ **กัปที่ว่างจากพระพุทธศาสนา ชาวโลกที่เกิดมาในยุคนั้นจะต้องเดือดร้อนวุ่นวาย โกลาหลสักเพียงไหน?**

ที่ว่าการเสด็จอุบัติขึ้นของพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์เป็นการยาก คือ มีขึ้นได้ยากนั้นก็เพราะว่าการที่สัตว์โลกจะสามารถบรรลุเป้าหมายสูงสุด คือพระนิพพานที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวงและที่เป็นบรมสุข พร้อมด้วยคุณธรรมพิเศษ คือ **พระสัพพัญญุตญาณ** พระปรีชาญาณหยั่งรู้ธรรมชาติทั้งปวง *(ทั้งที่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง ชื่อว่า สังขารหรือสังขตธรรม และที่ไม่ประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่ง ชื่อว่า วิสังขารหรืออสังขตธรรม)* ทั้งที่ได้มีแล้วในอดีตที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่จะมีต่อไปในอนาคต อย่างถูกต้อง รวมเรียกว่า **พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ** คือ พระปรีชาญาณที่สูงสุดยิ่งเป็น**สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า** นั้นจักต้องได้บำเพ็ญ**พุทธการกธรรม** คือ คุณธรรมที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้า ๑๐ ประการ คือ ทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี ขันติบารมี สัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี และ อุเบกขาบารมี จนแก่กล้าเป็น **อุปบารมี** และ**ปรมัตถบารมี** ครบทั้ง ๑๐ ประการ ซึ่งจะต้องบำเพ็ญคุณความดีอย่างยิ่งยวดเช่นนี้ เป็นระยะเวลายาว

นานหลายอสงไขยกัป จึงแก่กล้าเป็นปรมัตถบารมีเต็มบริบูรณ์ ดังปรากฏใน ***"ชินกาลมาลีปกรณ์"*** (ซึ่งรจนาโดย *พระรัตนปัญญาเถร* เมื่อ พ.ศ. ๒๐๖๐-๒๐๗๑ แปลโดย *ศ. ร.ต.ท.แสง มนวิทูร* (เปรียญ) จัดพิมพ์โดยกรมการศาสนา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗) ได้แสดงว่า...

พระพุทธเจ้าของเราพระองค์นี้ คือ**พระสมณโคดม**นี้เมื่อก่อนที่จะบรรลุพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น เป็น***พระปัญญาธิกโพธิสัตว์*** ได้บำเพ็ญบารมีทั้งกาย วาจา และใจ นับตั้งแต่ได้รับพุทธพยากรณ์จากสำนัก**พระพุทธเจ้าทีปังกร** ตลอดมาจนถึงกาลแห่ง**พระพุทธเจ้ากัสสปะ** จนถึงพระชาติสุดท้าย เป็นระยะเวลาถึง ๔ อสงไขยกับอีกแสนกัป ได้ผ่านการพยากรณ์จากสำนักพระพุทธเจ้าถึง ๒๔ พระองค์ แล้วจึงได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าด้วยกำลัง ***พระปัญญินทรีย์*** แรงกล้ามาก คือยิ่งด้วยกำลังพระปัญญา

แต่ก่อนที่จะถึงกาลแห่งพระพุทธเจ้าทีปังกร ที่พระมหาโพธิสัตว์เจ้าทรงได้รับพุทธพยากรณ์ เป็นครั้งแรกนั้นยังได้ทรงกระทำความปรารถนาที่จะเป็นพระพุทธเจ้าด้วยพระทัยตั้งแต่กาลแห่ง **พระพุทธเจ้าพรหมเทวะ** มาตลอดจนถึงกาลแห่ง **พระพุทธเจ้าศากยมุนี** (องค์ก่อน) แล้ว เป็นเวลาถึง ๗ อสงไขย ครั้นถึงกาลแห่งพระพุทธเจ้าศากยมุนีองค์ก่อนก็ทรงได้กระทำความปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้าด้วยพระวาจามาตลอดจนถึงกาล**พระพุทธเจ้าทีปังกร** เป็นระยะเวลาถึง ๙ อสงไขย จึงได้รับพุทธพยากรณ์จากสำนักพระพุทธเจ้าทีปังกรว่า ต่อไปอีก ๔ อสงไขยกับแสนกัปจักได้บรรลุความเป็นพระพุทธเจ้า ซึ่งถ้าจะรวมระยะกาลเวลาที่ได้ทรง

บำเพ็ญบุญบารมี มาแต่แรกเริ่มปรารถนาความเป็นพระพุทธเจ้าในพระทัย จนถึงสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าด้วยพระปัญญาอันยิ่ง เมื่อ ๒๕๘๕ ปีที่ผ่านมานี้นั้น เป็นระยะเวลายาวนานถึง ๒๐ อสงไขยกับแสนกัป นี่กล่าวแต่เฉพาะ**พระปัญญาธิกโพธิสัตว์** ที่สำเร็จความเป็นพระพุทธเจ้าด้วยพระปัญญินทรีย์ คือด้วยพระปัญญาแรงกล้ามาก

*(**พระสัทธาธิกโพธิสัตว์** ผู้บำเพ็ญบารมีจนสำเร็จความเป็นพระพุทธเจ้าด้วยพระศรัทธาแก่กล้ามาก ก็ต้องใช้เวลาบำเพ็ญบารมีเป็น ๒ เท่าของพระปัญญาธิกโพธิสัตว์ คือถึง ๘ อสงไขยกับแสนกัป จึงจะได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า*

***พระวิริยาธิกโพธิสัตว์** ผู้บำเพ็ญบารมีจนสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าด้วยพระวิริยะแก่กล้ามาก ก็ต้องใช้เวลาบำเพ็ญบารมีถึง ๒ เท่าของพระสัทธาธิกพุทธเจ้าอย่างเช่น **พระศรีอาริยเมตไตรย** ผู้จักได้เสด็จอุบัติขึ้นในกาลต่อจากกาลของพระพุทธเจ้าสมณโคดมนี้ เป็น**พระวิริยาธิกโพธิสัตว์** ซึ่งจะมีระยะเวลาของการบำเพ็ญบารมีช่วงสุดท้าย นับตั้งแต่เมื่อได้รับพุทธพยากรณ์ครั้งแรกถึงพระชาติสุดท้ายถึง ๑๖ อสงไขยกับ แสนกัป จึงจะได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า)**

ความเสด็จอุบัติขึ้นของพระพุทธเจ้า อันสัตว์โลกมีได้ด้วยยากอย่างนี้ พระพุทธเจ้าจึงได้ตรัสว่า ***"กิจฺโฉ พุทฺธานมุปฺปาโท ความอุบัติขึ้นของพระพุทธเจ้า เป็นการยาก"*** ด้วยประการฉะนี้ การที่สัตว์โลกมีมนุษย์เป็นต้น จะมีโอกาสได้ฟังพระสัทธรรมของพระพุทธเจ้าจึงยากนักหนา ที่กล่าวว่าการจะได้อัตภาพเป็นมนุษย์

*ในวงเล็บ (.....) ไม่ได้อ่านออกอากาศ เพราะเวลาจะไม่พอ

นับว่ายากอยู่แล้ว แต่การที่จะได้พบพระพุทธศาสนานั้นยากยิ่งกว่ามากนัก และเมื่อได้พบพระพุทธศาสนา คืออยู่ในกาลสมัยที่พระพุทธเจ้า เสด็จอุบัติขึ้นในโลก ได้ตรัสรู้และแสดงพระธรรมไว้ดีแล้ว แต่โอกาสที่มนุษย์จะได้ฟังธรรมจักได้มีโอกาสศึกษาทำความเข้าใจในพระธรรม และจะได้ปฏิบัติพระสัทธรรมให้ได้รับผลสมควรแก่ธรรมนั้นก็ยิ่งยากขึ้นไปอีก พระพุทธองค์จึงได้ทรงตรัสว่า ***"กิจฺฉํ สทฺธมฺมสฺสวนํ การได้ฟังธรรมเป็นการยาก"***

(และได้ตรัสมีปรากฏในพระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกนิบาต ข้อ ๒๐๕ อีกว่า...

"สัตว์ที่ได้ฟังธรรมวินัยที่พระตถาคตประกาศไว้มีเป็นส่วนน้อย สัตว์ที่ไม่ได้ฟังธรรมวินัยที่พระตถาคตประกาศไว้มากกว่าโดยแท้

สัตว์ที่ได้ฟังธรรมแล้วทรงจำไว้ได้มีเป็นส่วนน้อย สัตว์ที่ได้ฟังธรรมแล้วทรงจำไว้ไม่ได้มากกว่าโดยแท้

สัตว์ที่ไตร่ตรองอรรถแห่งธรรมที่ตนทรงจำไว้ได้มีเป็นส่วนน้อย สัตว์ที่ไม่ไตร่ตรองอรรถแห่งธรรมที่ตนทรงจำไว้ได้มากกว่าโดยแท้

สัตว์ที่รู้ทั่วถึงอรรถ รู้ทั่วถึงธรรมแล้ว ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมมีเป็นส่วนน้อย สัตว์ที่ไม่รู้ทั่วถึงอรรถไม่รู้ทั่วถึงธรรมแล้ว ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมมากกว่าโดยแท้.")**

** ในวงเล็บ (.....) ไม่ได้อ่านออกอากาศ เพราะเวลาจะไม่พอ

เพราะเหตุนั้นทุกท่านพึงพิจารณาเห็นด้วยปัญญาว่า เมื่อท่านได้มีโอกาสเกิดมาเป็นมนุษย์ ได้พบพระพุทธศาสนาแล้วอย่างนี้ ท่านจะพึงปฏิบัติตนเพื่อยังประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านผู้อื่นให้สำเร็จด้วยดีได้อย่างไร?

อาตมภาพได้ชี้ให้เห็นคุณค่าของพระรัตนตรัย คือ ***คุณพระ-พุทธเจ้า*** ผู้ตรัสรู้พระสัทธรรมอย่างถูกต้องและได้ทรงปฏิบัติจนได้ผลดีด้วยพระองค์เองมาแล้ว จึงได้ทรงแนะนำสั่งสอนผู้อื่นให้ประพฤติปฏิบัติให้ได้ผลดีตามด้วย ***คุณพระธรรม*** ซึ่งผู้สนใจศึกษาและปฏิบัติด้วยอิทธิบาทธรรม คือด้วย *ฉันทะ วิริยะ จิตตะ* และ *วิมังสา* ย่อมเห็นผลประจักษ์ด้วยตนเองทุกเมื่อ และ **คุณพระสงฆ์** ผู้ศึกษาและปฏิบัติพระสัทธรรม และแนะนำสั่งสอนสืบต่อพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวมาจนถึงทุกวันนี้ ครบคุณพระรัตนตรัยแล้ว

จึงขอทุกท่านจงศึกษาและปฏิบัติธรรมให้ได้รับผลตามสมควรแก่ธรรม และขอจงเจริญรุ่งเรืองในพระสัทธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และขอจงมีความสุข สวัสดีในกาลทุกเมื่อเทอญ.

เจริญพร

ผู้มีอริยทรัพย์ ย่อมเป็นผู้ไม่ยากจน

ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
วันอาทิตย์ที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

เจริญพรญาติโยมสาธุชนทุกท่าน

วันนี้อาตมภาพได้มาพบกับท่านผู้ฟังอีกเช่นเคย ในรายการปาฐกถาธรรม ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยนี้

เรื่องที่อาตมภาพจะได้บรรยายในวันนี้คือเรื่อง ***"ผู้มีอริย-ทรัพย์ ย่อมเป็นผู้ไม่ยากจน"*** ดังที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ใน *สัตตกนิบาต อังคุตตรนิกาย พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ ๒๓ ข้อ ๕* ว่า...

ยสฺส เอตา ธนา อตฺถิ
อิตฺถิยา ปุริสสฺส วา
อทฬิทฺโทติ ตํ อาหุ
อโมฆํ ตสฺส ชีวิตํ๚

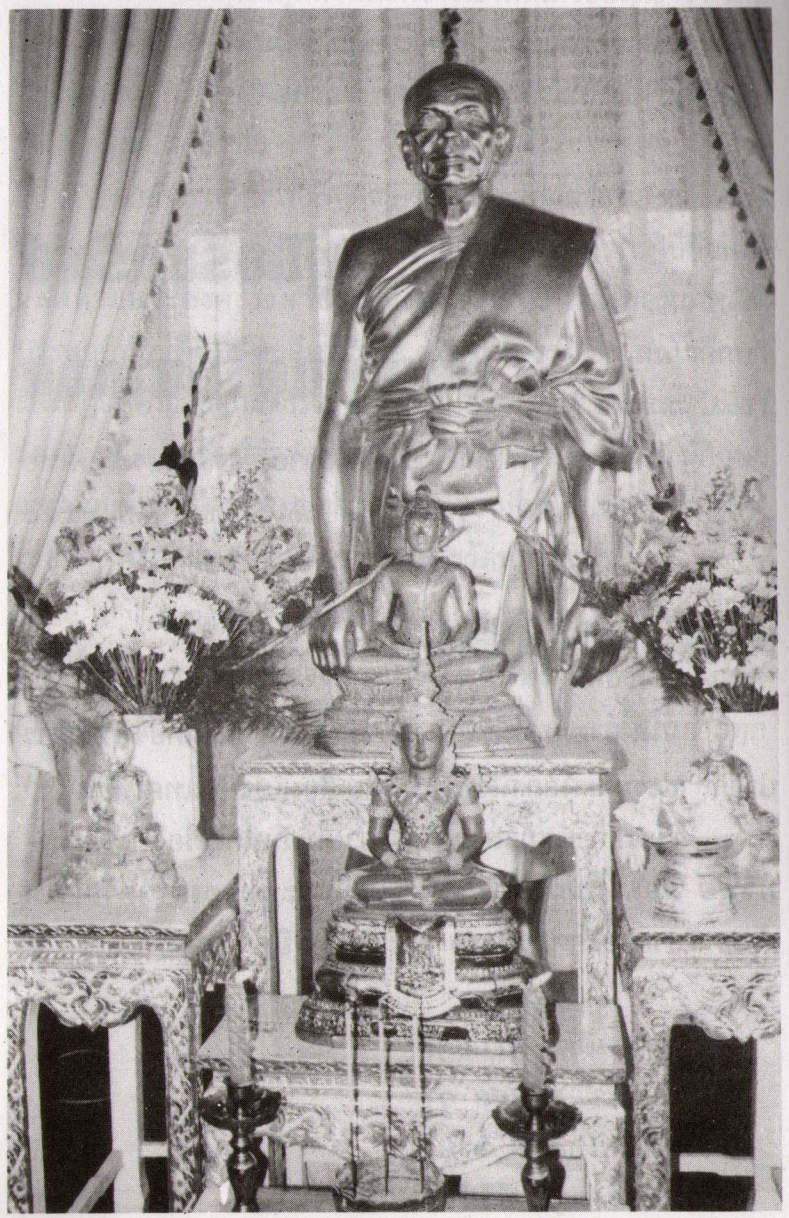

แปลความว่า...

ทรัพย์เหล่านี้มีแก่ผู้ใด
จะเป็นหญิงหรือชายก็ตาม
บัณฑิตเรียกผู้นั้นว่า เป็นผู้ไม่ยากจน
ชีวิตของผู้นั้นไม่เปล่าประโยชน์.

ทรัพย์เหล่านี้ คือ **ศรัทธา ศีล หิริ โอตตัปปะ สุตะ จาคะ และปัญญา** รวมเรียกว่า ***"อริยทรัพย์ ๗"*** คือ **ทรัพย์อันประเสริฐ ๗ ประการ ที่ผู้มีทรัพย์เหล่านี้แล้วย่อมเป็นผู้ไม่ยากจนจริง ๆ**

พระพุทธองค์จึงได้ตรัสว่า...

เพราะเหตุนั้นท่านผู้มีปัญญา เมื่อระลึกถึงคำสอนของพระพุทธเจ้า พึงประกอบศรัทธา ศีล ความเลื่อมใส และการเห็นธรรม ฯ

หมายความว่า เพราะทรัพย์อันประเสริฐเหล่านี้มีอยู่ในผู้ใดแล้ว ผู้นั้นเป็นผู้ไม่ยากจน ไม่เป็นคนเปล่าประโยชน์ อย่างนี้แล้วผู้มีปัญญาเมื่อระลึกถึงพระธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ **พึงน้อมเข้ามาประพฤติปฏิบัติด้วยความเลื่อมใสศรัทธาในพระรัตนตรัย พึงเป็นผู้มีศีล** และ**ปฏิบัติธรรมเพื่อเจริญปัญญา**ด้วยความเห็นแจ้งรู้แจ้งในสภาวธรรมและสัจธรรมตามที่เป็นจริง**ได้ดวงตาเห็นธรรมถึงความสิ้นทุกข์** และ**บรรลุอมตธรรม** คือ**พระนิพพานอันเป็นบรมสุข** ตามรอยบาทของพระพุทธองค์ แม้เมื่อเริ่มปฏิบัติธรรมนี้จะยังไม่บรรลุความเป็นพระอรหัต อรหันต์ ผู้สิ้นทุกข์อย่างสิ้นเชิง ฉับพลันทันตาเห็น แต่เมื่อลงมือปฏิบัติแล้วก็ย่อมทำหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ตนให้ดีขึ้นได้

ให้เป็นผู้ไม่เปล่าประโยชน์ ให้เป็นผู้ไม่ตกต่ำ ไม่ยากจน มีแต่จะทำให้เป็นผู้มีความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขยิ่ง ๆ ขึ้นไปอย่างแน่นอน

ยิ่งในปัจจุบันนี้ เป็นระยะที่ผู้คนเป็นจำนวนมากต่างรู้สึกว่าถูกสภาวะเศรษฐกิจบีบคั้นหนักบ้างเบาบ้าง ตามฐานะท่านทั้งหลายพึงเข้าใจว่า **เพราะผู้คนขาดศีลขาดธรรม ไม่มีศีล ไม่มีคุณธรรมประจำใจเพราะไม่ได้สนใจศึกษาทำความเข้าใจในศีลในธรรม** และ**ปฏิบัติอยู่ในศีลในธรรม พากันหลงแต่วิชาความรู้ทางโลกที่มีแต่ให้เจริญทางวัตถุ พากันหลงพัฒนาแต่เทคโนโลยี เพื่อให้ได้สิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งบำเรอความสุขด้วยกามคุณ** คือ รูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัสทางกาย **ที่ชวน**หรือ**เย้ายวนให้หลงยินดี พอใจ ติดใจถ่ายเดียว แต่ขาดการพัฒนาจิตใจที่มักจะใฝ่ต่ำด้วยอำนาจของกิเลส ตัณหา อุปาทานผู้คนที่มิได้รับการอบรมศีล สมาธิ และปัญญา จึงขาดคุณธรรมเป็นเครื่องคุ้มครองจิตใจ** มีการดำเนินชีวิตและประกอบกิจการ **ด้วยความโลภจัด มีความเห็นแก่ตัว แก่พรรคพวกของตนจัด ตัณหาราคะจัด โกรธพยาบาท คิดแต่จะพิฆาตเข่นฆ่าผู้อื่นให้พินาศโดยไม่คำนึงถึงศีลธรรม อันเป็นคุณธรรมที่จะนำชีวิตตนหมู่คณะและสังคมประเทศชาติไปสู่ความเจริญและสันติสุขอันถาวรได้อย่างแท้จริง**

เพราะผู้คนมุ่งสนใจแต่ความเจริญทางวัตถุและเทคโนโลยีใหม่ ๆ จึงไม่สนใจไม่ใส่ใจที่จะฟังที่จะศึกษาทำความเข้าใจในพระ-สัทธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า และปฏิบัติพระสัทธรรมให้มีประสบการณ์ และให้ได้รับผลตามสมควรแก่ธรรมปฏิบัติของตน

ให้เกิดปัญญา เห็นทางเจริญและทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง **จึงขาดความศรัทธาในพระรัตนตรัย** คือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ **ปล่อยให้จิตใจเป็นไปตามอำนาจของกิเลส** ได้แก่ ความหลงมัวเมาไม่รู้บาป-บุญ คุณ-โทษ ตามที่เป็นจริง **เมื่อธรรมสัญญาขาดจากใจ จึงพากันประพฤติปฏิบัติตนไปตามอำนาจของกิเลส ตัณหา อุปาทาน ประพฤติผิดศีลผิดธรรมอย่างไม่มีความละอาย ไม่มีความเกรงกลัวต่อบาปอกุศลนำตน**และ**หมู่คณะ สังคม**และ**ประเทศชาติ ไปสู่ความเสื่อมใกล้ความหายนะและอาจถึงความหายนะได้ในที่สุด**

เพราะฉะนั้น ในวันนี้อาตมภาพจึงใคร่**จะขอชี้แจงถึงข้อปฏิบัติเพื่อพัฒนาจิตใจ อันจะช่วยกอบกู้สภาวะทางเศรษฐกิจทางสังคมที่เสื่อมโทรม** ให้บุคคลผู้สนใจในธรรมที่จะ**นำชีวิตไปสู่ความเป็นผู้ไม่ยากจนไม่คับแค้น ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยอริยทรัพย์อันประเสริฐ ให้กลับฟื้นคืนตัวให้มีความเจริญรุ่งเรือง**และ**สันติสุขที่ถาวรอย่างแท้จริงได้** ต่อไป

พระสัทธรรมของพระพุทธเจ้านี้ เมื่อใครผู้ใดสนใจ ใส่ใจตั้งใจฟัง ตั้งใจศึกษาให้เข้าใจ นำไปประพฤติปฏิบัติแล้วย่อมได้รับผลดีแก่ตน เป็นคนไม่เปล่าประโยชน์

ข้อปฏิบัติให้เกิดอริยทรัพย์นี้ คือ

ประการที่๑ พึงให้ระลึกถึงและพิจารณาถึงพระสัทธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า **ให้เห็นด้วยปัญญา** ว่า **หลักคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกพระองค์ที่มีมา**

แต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่สอนให้**ไม่ทำความชั่วทั้งปวง ๑ ให้บำเพ็ญแต่ความดี ๑** และ **ให้ทำจิตใจให้ผ่องใส ๑** นี้นะ เป็น**หลักคำสอนที่ดีไหม?** และ **กฎเกณฑ์ที่เป็นจริงตามธรรมชาติ** หรือกล่าวโดยย่อว่า ***"กฎแห่งกรรม"*** ที่**พระองค์ได้ตรัสรู้ดีแล้ว** คือทรงเห็นแจ้งรู้แจ้ง ด้วยพระองค์เองแล้วว่า ***"ผู้กระทำกรรมดีย่อมได้รับผลดี ผู้กระทำกรรมชั่วย่อมได้รับผลชั่ว"*** นี้นะเป็น**จริงไหม?** แล้ว**พิจารณาให้เห็นด้วยปัญญาอีกต่อไปว่า พระ-อริยสัจธรรม ที่พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้ความจริงอย่างประเสริฐ** ในเรื่องของ**ทุกข์ เหตุแห่งทุกข์ สภาวะที่ทุกข์ดับเพราะเหตุดับมีได้เป็นได้อย่างไร** และ**อริยมรรคมีองค์ ๘ อันเป็นข้อปฏิบัติเพื่อความดับทุกข์** และ**ให้ถึงซึ่งความสุขที่ถาวรแท้จริงน่ะ เป็นจริงไหม?**

เมื่อระลึกถึง และ**พิจารณาเห็นพระสัทธรรมที่พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้แล้วตามที่เป็นจริง** พอเป็นแนวทางให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธา แม้จะยังไม่แจ่มแจ้งเหมือนพระอริยเจ้า **ก็พึงปลูกฝังความเลื่อมใสศรัทธาในพระสัทธรรม ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ด้วยพระญาณ ด้วยพระปัญญาอันเห็นชอบแล้วจึงได้ตรัสสั่งสอนไว้ด้วยดีแล้วนั้น** แล้ว**พึงศึกษา**และ**ปฏิบัติพระ-สัทธรรม ส่งตนนำตนไปตามกระแสพระสัทธรรม ให้ได้รับผลดีแก่ชีวิตตามสมควรแก่ธรรมที่ตนปฏิบัติก็จะยิ่งเพิ่มพูนความเลื่อมใสศรัทธาในพระสัทธรรมอันเป็นข้อปฏิบัติที่ควรศรัทธาในพระพุทธและพระสงฆ์** อันเป็น**บุคคลที่ควรเลื่อมใสศรัทธาให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ความศรัทธาด้วยปัญญาเช่นนี้ก็จะเป็นทรัพย์อัน**

ประเสริฐที่จะเป็นเสมือนเงา หรือเพื่อนสนิทที่จะคอยติดตามประคับประคอง ชักนำความประพฤติปฏิบัติของตนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม คือมีศีลมีธรรม นำตนและหมู่คณะสังคมและประเทศชาติไปสู่ความเจริญและสันติสุขยิ่ง ๆ ขึ้นไปได้ ไม่มีเสื่อม เป็นบุคคลที่มีค่า เป็นผู้มีชีวิตไม่เปล่าประโยชน์

อาจมีบางท่านมีความคิดเห็นว่า มีพระภิกษุบางรูปที่ปฏิบัติตนไม่เป็นที่น่าเลื่อมใส ให้เสียศรัทธาดังที่มีข่าวทางสื่อมวลชน จึงเกิดวิกฤตศรัทธาพระพุทธศาสนาในหมู่ประชาชน

ข้อนี้อาตมภาพขอชี้แจงทำความเข้าใจต่อผู้มีความคิดเห็นเช่นนั้นว่า ให้ท่านทำใจให้สงบและให้เป็นกลางก่อนแล้วจงพิจารณาด้วยใจเป็นธรรม ให้เห็นพฤติกรรมนี้อย่างถูกต้องตามที่เป็นจริงและตรงประเด็นด้วยปัญญาอันเห็นชอบ ว่า...

เรื่องที่มีพระภิกษุบางรูปมีความประพฤติปฏิบัติไม่น่าเลื่อมใสศรัทธา ทำให้ผู้คนเสื่อมศรัทธาในพระพุทธศาสนานั้น ท่านลองพิจารณาให้ถ่องแท้ให้ตรงประเด็นซิว่า นั่นเป็นเพราะพระ-สัทธรรมของพระพุทธเจ้าไม่ดี หรือว่าเป็นเพราะมีพระภิกษุรายบุคคลบางรูปที่ปฏิบัติพระสัทธรรมไม่ดีเอง

เมื่อพิจารณาด้วยใจเป็นธรรม ด้วยใจอันสงบจนเกิดปัญญาอันเห็นชอบคือเห็นพฤติกรรมเช่นนี้ถูกต้องตามที่เป็นจริงและตรงประเด็นแล้ว ก็จะพบว่าพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าที่ได้ตรัสรู้ด้วยดีและตรัสสั่งสอนไว้ดีแล้ว ที่รวมเรียกว่า ***"พระพุทธศาสนา"*** นั้น **เป็นความจริงอย่างประเสริฐสูงสุดแล้ว**

และนับว่าเป็น**วิทยาศาสตร์ทางธรรมชาติแท้ ๆ ที่พิสูจน์ได้เสมอ คือใครปฏิบัติตามพระสัทธรรมนี้แล้ว ย่อมได้รับผลดีจริงไม่เลือกเวลา** ส่วนใครไม่ศรัทธาเลื่อมใสแล้วยังไม่ศึกษาและปฏิบัติให้ดีก็ไม่ได้รับผลดีเอง แต่**พระพุทธศาสนาไม่เสื่อม คุณพระรัตนตรัย คือพระพุทธ พระธรรม และคุณของพระสงฆ์โดยส่วนรวมก็ไม่เสื่อม** มีแต่ผู้ปฏิบัติไม่ดี ผู้ขาดศีลขาดธรรมเท่านั้นที่เสื่อมคือเขาเสื่อมจากความดีเอง**จึงไม่เกี่ยวอะไรด้วยกับผู้มีปัญญาอันเห็นชอบจะเสื่อมศรัทธาในพระพุทธศาสนา ผู้มีปัญญาย่อมรู้จักวิเคราะห์แยกดี-แยกชั่วได้ถูกต้องตรงประเด็นอย่างนี้ เขาไม่พิจารณาอย่างมั่ว ๆ คลุมเครือ** แล้ววิพากษ์วิจารณ์แบบเหวี่ยงแหดังเช่นที่มีผู้วิจารณ์แสดงความคิดเห็นออกทางนิตยสารฉบับหนึ่งว่า ***"เมื่อปฏิรูปการเมืองแล้วต่อไปจะต้องปฏิรูปพระพุทธศาสนา"*** เพราะความเห็นผิดว่าขณะนี้พระพุทธศาสนากำลังเสื่อมแล้ว

นี่บังอาจยกตนเหนือพระพุทธเจ้า ว่ารู้ดีกว่าพระพุทธเจ้า ถึงกับยกเอาเรื่องของปุถุชนไปเปรียบกับโลกุตรธรรม คือพระอริยสัจธรรม **อันพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้แล้วเองโดยชอบ คือได้ทรงเห็นแจ้งรู้แจ้งตามที่เป็นจริง แล้วจึงได้ตรัสสั่งสอนไว้ด้วยดี** ผู้มีความคิดที่จะปฏิรูปพระพุทธศาสนาเช่นนั้นจึงตกเป็นฝ่าย**มิจฉาทิฐิ** โดยแท้ เพราะ**พระพุทธศาสนา** คือ**คำสอนของพระพุทธเจ้า เป็นพระอริยสัจธรรมที่จริงแท้ที่ประเสริฐสูงสุดแล้ว ไม่มีคำสั่งสอนของผู้ใดในจักรวาลนี้ หรือแม้หมดทั่วทั้งแสนโกฏิจักรวาลที่จะถูกต้องยิ่งไปกว่านี้อีก ได้ข้อที่ถูกหรือกำลังจะถูก**

ปฏิรูปของปุถุชนผู้มืดบอด จึงมิใช่คำสอนที่แท้ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรียกว่าเป็น ***"ธรรมปฏิรูป"*** คือ**เป็นธรรมปลอม มิใช่เป็นพระพุทธศาสนา ผู้คิด ผู้พูด ผู้ทำการปฏิรูปพระพุทธศาสนา จึงมิใช่พุทธศาสนิกชนที่แท้จริง** เพราะ**แสดงว่าเขาไม่รู้จักพระสัทธรรม ที่แท้จริง ๆ ของพระพุทธเจ้าเลย**

แต่ถ้าคิดจะปฏิรูปการเมืองและสังคม ให้กลับมาศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติพระสัทธรรม ให้รู้จักนำพระสัทธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตน และของหมู่คณะเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมทางการเมือง ทางสังคมและทางเศรษฐกิจให้ดีขึ้นแล้วเป็นอันถูกต้อง เพราะพระพุทธศาสนาคือคำสอนของพระพุทธเจ้ามีแต่ทำให้ผู้ปฏิบัติตามมีสติปัญญาอันเห็นชอบ รู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริงจึงนำให้ผู้ประพฤติปฏิบัติตาม ประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขแต่ฝ่ายเดียว *เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์* หลวงพ่อวัดสระเกศฯ จึงได้กล่าวในท่ามกลางสงฆ์ผู้เป็นเจ้าคณะปกครอง ผู้มาประชุมกันที่หอประชุมใหญ่พุทธมณฑล เมื่อวันจันทร์ที่ ๗ กรกฎาคม ศกนี้ ว่า...

"ความจริงแล้วพระพุทธศาสนานั้น ไม่ใช่เพียงแต่เป็นศาสนาประจำชาติไทย หากแต่เป็นศาสนาประจำโลก เพราะมีแต่ทำให้ผู้ปฏิบัติตามเกิดความร่มเย็นเป็นสุข แต่เราก็ไม่มีอำนาจอะไรที่จะไปทำให้เป็นเช่นนั้นได้ทั่วทั้งโลก"

เพราะฉะนั้น **ใครผู้ใดคิดจะปฏิรูปพระพุทธศาสนา** คือคิด

ด้วยความเห็นผิดของตนว่าจะปรับปรุงทำให้เหมาะสมดีขึ้น **แล้วแสดงความคิดเห็นอันเป็นมิจฉาวาจาด้วยมิจฉาทิฐิเช่นนั้นออกไปสู่สาธารณชน ทางสื่อมวลชน ก็เป็นอันบอกได้เลยว่าพระ-เทวทัตกำลังจะมีเพื่อนเพิ่มขึ้นอีกคนหนึ่งแล้ว** เพราะ**พระเทวทัต** เมื่อสมัยที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังทรงมีพระชนม์ชีพอยู่ **ได้เคยมีความคิดที่จะปฏิรูปการปกครองการบริหารพระสงฆ์** และ**ได้กราบทูลขอปกครองสงฆ์เองแทนพระพุทธเจ้า** และขอ**วัตถุ ๕** คือ **ขอตั้งกฎเกณฑ์ให้พระภิกษุถือปฏิบัติให้เคร่ง-ครัดกว่าเดิม** เช่นว่า ให้พระภิกษุใช้ผ้าบังสุกุลเป็นวัตรตลอดชีวิต ให้อยู่อาศัยตามโคนไม้ตลอดชีวิต ให้งดเว้นการฉันเนื้อสัตว์ตลอดชีวิต เป็นต้นมาแล้ว **แต่พระพุทธเจ้าไม่ทรงอนุญาต! จึงคิดทำลายสงฆ์** เรียกว่า ***ทำสังฆเภท*** และ**บัดนี้พระเทวทัตก็ได้ไปเกิดในที่อันสมควรแก่กรรมชั่วของท่านแล้ว** ผู้ปฏิบัติภาวนาได้ถึงธรรมกายย่อมจะสามารถเห็นสภาพของพระเทวทัต ที่กำลังเสวยผลกรรมอยู่ในปัจจุบันนี้ได้

อีกประการหนึ่งข้อที่มีข่าวปรากฏทางสื่อมวลชนหรือบางท่านอาจจะพบเห็นด้วยตนเองบ้างว่า **มีพระภิกษุบางรูปที่ประพฤติไม่ดีนั้น** จงพิจารณาให้เห็นถ่องแท้ว่า**มีกี่มากน้อยเมื่อเทียบกับพระภิกษุสงฆ์ไทยที่มีจำนวนประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ รูป ในวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ประมาณ ๓๐,๐๐๐ วัด** และ**เมื่อเทียบกับจำนวนพระภิกษุสงฆ์ที่ตั้งใจศึกษาพระธรรมวินัย** และ**ปฏิบัติพระสัทธรรม แล้วช่วยแนะนำสั่งสอนศีลธรรม ภาวนาธรรมด้วยความเสียสละแก่ประชาชนอย่างกว้างขวาง กระทำคุณ-ประโยชน์แก่สาธารณชน แก่สังคมและประเทศชาติ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ทั้งที่เปิดเผยรู้เห็นกันได้** และ**ทั้งที่มิได้เปิดเผยให้เป็นที่รู้เห็นทั่วไปแก่สาธารณชน เพราะพระที่ดีท่านก็มิได้ทำงานเอาหน้า** หรือ**มิได้ทำกิจกรรมเพื่อความเด่นดัง**หรือ**เพื่อหวังผลตอบแทนจากใคร ๆ**

เพราะฉะนั้น จงพิจารณาให้ถี่ถ้วน ให้เห็นแจ้งชัดตามที่เป็นจริงแล้วจะพบว่า **จำนวนของพระภิกษุผู้ประพฤติไม่ดีไม่เป็นที่เลื่อมใสศรัทธา** ทั้งที่ปรากฏเป็นข่าวและที่ได้พบเห็นเองนั้น**มีน้อยนัก** หรือ**มีอัตราที่ต่ำมาก เมื่อเทียบกับจำนวนพระภิกษุสงฆ์ที่ท่านตั้งใจศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย ตั้งใจประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ช่วยแนะนำสั่งสอนศีลธรรม ภาวนาธรรมแก่ประชาชนให้รู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิต** และ**ได้ทำคุณ-ประโยชน์แก่ทั้งตนเองและผู้อื่น แก่สังคม ประเทศชาติ ด้วยความเสียสละนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก** เพียงแต่ว่า**พระที่ทำดี**และ**วัดที่มีกิจกรรมที่ดี ๆ ที่ทำคุณประโยชน์แก่สังคม** และ**ประเทศชาติมาก ๆ ไม่ค่อยปรากฏเป็นข่าวทางสื่อมวลชนอย่างกว้างขวางมาก**หรือ**เหมือนอย่างกระแสข่าวของพระภิกษุผู้ปฏิบัติไม่ดีบางรูป ซึ่งเพียงไม่กี่รูปเท่านั้น**

อนึ่ง**พระภิกษุที่มีข่าวปฏิบัติไม่ดีนั้นก็อาจจะมีทั้งผู้ที่เคยตั้งใจบวชมาปฏิบัติดีแต่กลับมาประพฤติเสียหายในภายหลัง** และ**อาจมีทั้งผู้ที่บวชปลอมแปลงเข้ามาหากินในพระศาสนา**และ/หรือ**อาจมีทั้งผู้เจตนาบวชปลอมแปลงเข้า**

มาเพื่อทำลายพระพุทธศาสนาก็ได้เพราะ**พระภิกษุเจ้าอาวาส**หรือ**พระอุปัชฌาย์อาจารย์ผู้รับบวชนั้น เมื่อท่านได้สอบถามอันตรายิกธรรม** คือข้อขัดข้องที่ให้บวชไม่ได้**กับผู้มาขอบวช**และ**ไม่ได้พิจารณาเห็นความพิรุธเสียหายใด ๆ แล้ว ก็อนุเคราะห์ให้บวชเข้ามาเป็นพระภิกษุได้เมื่อคนชั่วปลอมตัวมาบวช**เพื่อมาหากินกับวัดหรือเพื่อมาทำลายพระพุทธศาสนา หรือ**แม้ผู้ที่เคยตั้งใจบวชเข้ามาทำความดี แต่ภายหลังทนอำนาจกิเลสไม่ได้แล้วกลับประพฤติเสียหายแม้มีเพียงไม่กี่รายกลับตกเป็นกระแสข่าว** และ**การวิพากษ์วิจารณ์ที่รุนแรงอย่างกว้างขวาง**ผู้ไม่พิจารณากรณีเหล่านี้ให้รอบคอบด้วยใจเป็นธรรม ก็จะเห็นว่าพระพุทธศาสนาเสื่อมแล้ว ถึงกับกล่าวกันว่า ***"เกิดวิกฤตศรัทธา"*** จนเป็นผลให้**พระภิกษุเจ้าคณะปกครอง**หรือ**พระอุปัชฌาย์อาจารย์ผู้มีแต่เมตตากรุณา มีแต่ให้กับให้ ต้องพลอยมารับเคราะห์** คือ**ความเสื่อมเสียชื่อเสียง เพราะผู้คนหลงเชื่อหลงคล้อยตามกระแสข่าววิพากษ์วิจารณ์ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ไปด้วยทั้ง ๆ ที่พระพุทธศาสนาคือคำสอนของพระพุทธเจ้า มิได้เสื่อมเสีย** และ**พระสงฆ์ส่วนใหญ่ที่ดีก็มีมากมาย วัดที่มีกิจกรรมดี ๆ ที่ทำคุณประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติก็มีมาก แต่กลับไม่ค่อยเป็นข่าวทางสื่อมวลชน คือมีบ้างแต่น้อยเหลือเกิน**เรียกว่า**เป็นปฏิภาคกลับ กับอัตราส่วนของกระแสข่าวพระไม่ดีที่มีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น** เลยทีเดียว!!

เมื่อท่านพิจารณาเห็นพฤติกรรมนี้ด้วยปัญญาตามที่เป็นจริงอย่างนี้แล้วพึงปลูกศรัทธาในพระสัทธรรมของสมเด็จพระ-

สัมมาสัมพุทธเจ้าให้ยิ่งขึ้นไป ที่มีศรัทธาน้อยก็จงให้มีมากขึ้นที่มีมากอยู่แล้ว ก็จงให้เจริญและมั่นคงยิ่งขึ้น แล้วชีวิตของท่านจะมีแต่ความเจริญและสันติสุขแต่ส่วนเดียว เพราะ**มีอริยทรัพย์**คือ**ความศรัทธาเลื่อมใสในข้อปฏิบัติที่ควรศรัทธา**คือ**พระสัทธรรม**และ**มีความศรัทธาในบุคคลที่ควรศรัทธา** คือ **พระพุทธเจ้า**และ**พระสงฆ์เจ้าที่จะเป็นเสมือนเงา**หรือ**เพื่อนสนิทที่คอยติดตามประคับประคองความประพฤติ ปฏิบัติตนให้ตั้งอยู่แต่ในคุณความดี มีศีลมีธรรม**และ**ให้ดำเนินชีวิตไปแต่ในทางเจริญ** และ**สันติสุข ไม่ไปในทางเสื่อมที่เป็นโทษ** และ**ความทุกข์เดือดร้อน จึงย่อมเป็นผู้ไม่ยากจนขัดสน** และ**เป็นผู้มีชีวิตที่ไม่เปล่าประโยชน์ในกาลทุกเมื่อ**

ประการที่ ๒ **พึงงดเว้นความประพฤติชั่ว** ด้วยความ**เป็นผู้มีศีลมีสัจ**

ความประพฤติชั่วทางกาย เรียกว่า ***"กายทุจริต"*** ได้แก่ เจตนาฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เจตนาลักฉ้อและประกอบมิจฉาอาชีวะ และการประพฤติผิดในกาม ส่วนความประพฤติชั่วทางวาจาคือคำพูดเรียกว่า ***"วจีทุจริต"*** ได้แก่ คำพูดโป้ปดมดเท็จ บิดเบือนหลอก-ลวงต่างๆ คำพูดหยาบช้า ด่าทอกล่าวร้ายป้ายสีผู้อื่นให้เสียหาย คำพูดที่ยุแยงให้แตกสามัคคี และคำพูดที่เหลวไหลไร้สาระ เป็นต้น และความประพฤติชั่วทางใจ คือทางความคิดเห็น เรียกว่า ***"มโน-ทุจริต"*** ได้แก่ความคิดเห็นที่เต็มไปด้วยความโลภ ความเห็นแก่ตัว เห็นแก่พวกพ้องของตนจัดความคิดที่เต็มไปด้วยความโกรธ พยาบาทอาฆาตมาดร้าย คิดแต่จะให้ผู้อื่นพินาศฉิบหาย และความคิดที่เต็มไปด้วยความหลงงมงาย ไม่รู้บาป-บุญ คุณ-โทษ ไม่รู้กฎแห่ง-

กรรมว่า ทำกรรมดีย่อมได้รับผลดี ทำกรรมชั่วย่อมได้รับผลชั่ว และไม่รู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง

สาธุชนพึงเป็นผู้งดเว้นความชั่วทางกาย ทางวาจาและทางใจ รวมเรียกว่า ***"ทุจริต ๓"*** เหล่านี้เสียด้วยการรักษาศีลให้เป็นผู้มีศีลมีสัจ อย่างน้อยให้มีศีล ๕ ได้แก่ เจตนางดเว้นการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ๑ เจตนางดเว้นการลักฉ้อ คดโกงหรือการประกอบมิจฉาอาชีวะคืออาชีพในทางที่ผิด ๑ เจตนางดเว้นความประพฤติผิดในกาม ๑ เจตนางดเว้นการโกหกหลอกลวงบิดเบือนความเป็นจริง ๑ และเจตนางดเว้นการเสพสิ่งเสพย์ติดมึนเมาให้โทษเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ๑ ถ้าประชาชนทุกหมู่เหล่าพากันรักษาศีล ๕ ให้บริสุทธิ์และสมบูรณ์อยู่เสมอมากเพียงใด ความสันติสุขในชีวิตของผู้มีศีล และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองก็ย่อมมีมากขึ้นเพียงนั้น

แต่พฤติกรรมของสังคมในยุคปัจจุบัน ที่มีแต่ความเจริญทางวัตถุ และทางเทคโนโลยีใหม่ๆ แต่ผู้คนขาดศีลธรรม มีแต่ความประพฤติที่เป็นกายทุจริต วจีทุจริต มโนทุจริต มากเหลือเกินจะหาคนมีศีลมีสัจแม้เพียงศีล ๕ ก็ยากเต็มที่ผลจากกรรมชั่วหรือทุจริตทางกาย ทางวาจา และทางใจที่ผู้คน หลงมัวเมา ไม่รู้บาปบุญ คุณโทษ ไม่รู้กฎแห่งกรรม ไม่รู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิต ตามที่เป็นจริงอย่างนี้ จึงคิดผิด รู้ผิด เห็นผิด พูดผิด ทำผิด ประกอบอาชีพผิดๆ นำคนอื่นผิดๆ และหลงตาม ผู้อื่นอย่างผิดๆ แล้วยังนำตนและหมู่คณะ สังคมและประเทศชาติ ไปสู่ความเสื่อมที่เป็นโทษเป็นความทุกข์เดือดร้อน ให้เกิดความสับสนต่อปัญหาชีวิตที่เกิดขึ้น

จนยากแก่การแก้ไขเยียวยา จนชีวิตผู้คนในสังคมและประเทศชาติแทบจะถึงความล่มจมกันมากอย่างที่รู้ๆ เห็นๆ กันอยู่ในทุกวันนี้ ดังจะขอยกตัวอย่างของความประพฤติกายทุจริต และวจีทุจริต มาพอให้เห็นโทษอันควร ให้ท่านผู้ฟังพอระลึกเห็นได้แล้วจงตั้งใจรักษาศีลให้เป็นคนมีศีลมีธรรมอันจะนำชีวิตตนครอบครัว และหมู่คณะ ตลอดถึงสังคมและประเทศชาติ ไปสู่ทางเจริญและสันติสุขยิ่งขึ้นได้

ดังตัวอย่างเช่น...

"กายทุจริต" หรือความประพฤติผิดศีลข้อ ***"อทินนาทาน"*** คือ **การเอาของของผู้อื่นที่เจ้าของเขามิได้ให้ ด้วยอาการอย่างขโมย** หรือกล่าวย่อๆ ว่า ***"การลักฉ้อ"*** นี้เป็นความหมายหลัก แต่โดยความหมายอย่างกว้างแล้ว หมายความรวมทั้งการปล้นสะดม การยักยอก การคดโกง การปลอมแปลงสิ้นค้า การโกงตาชั่ง หรือเครื่องตวงวัด การขู่กรรโชคเอาทรัพย์ หรือการแบล็คเมล์ การคอรัปชั่นต่างๆ มีการโกงกินตามน้ำ-ทวนน้ำ เป็นต้น และการประกอบอาชีพในทางที่ผิด เช่นการโกงการเลือกตั้ง การซื้อเสียงหรือปฏิบัติผิดกฎหมายเลือกตั้ง เพื่อให้ตนได้รับเลือกตั้งเข้ามา หรือการวิ่งเต้นซื้อตำแหน่งโดยวิธีการอันมิชอบ การผลิต การจำหน่ายและสนับสนุนหรือการปกป้องการค้ายาเสพย์ติดเหล่านี้เป็นต้น ความประพฤติผิดศีลเหล่านี้แหละ แม้จะได้ทรัพย์สินเงินทองหรือตำแหน่งตามที่ตนปรารถนามา ก็ไม่จิรังยั่งยืนและยังกลับจะได้รับผลเป็นโทษเป็นความทุกข์เดือดร้อนได้อีกต่อไป แล้วแถมยังผลให้ผู้อยู่ร่วมกันในสังคมในประเทศชาติ ได้รับการเบียดเบียน

ให้เดือดร้อนเสียหาย เกิดปัญหาทางสังคม ทางการเมือง และทางเศรษฐกิจ ที่ซับซ้อน ยุ่งเหยิง จนยุ่งยากแก่การเยียวยาแก้ไข ดังที่เห็นๆ กันอยู่ในทุกวันนี้

อีกตัวอย่างหนึ่ง ***"วจีทุจริต"*** หรือความประพฤติผิดศีลข้อ ***"มุสาวาท"*** ตามความหมายหลักเบื้องต้นก็คือ **การกล่าววาจาเท็จ** หรือ**การกล่าวคำโป้ปดมดเท็จ** คือ ***"เป็นคนไร้สัจจะ"*** นั่นเอง แต่ความหมายอย่างกว้างแล้วหมายความรวมถึงการกล่าวบิดเบือนให้คลาดจากความจริงการกล่าวคำปลิ้นปล้อน การหลอกลวงตลบ-ตะแลงต่างๆ การกล่าวร้ายป้ายสีให้ผู้อื่นเสียหาย การกล่าวคำหยาบช้าด่าทอให้เจ็บช้ำน้ำใจ การกล่าวคำยั่วยุหรือยุแยงให้เขาแตกสามัคคีกัน และคำพูดที่เหลวไหลเชื่อถือไม่ได้ หรือคำพูดที่ไร้สาระประโยชน์เหล่านี้มีโทษแก่ตัวเอง คือคนไม่เชื่อถือในถ้อยคำ และก่อให้เกิดความวุ่นวายสับสนในสังคม ในทางการเมือง และก่อให้เกิดความเสียหายในทางเศรษฐกิจได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุค **Globalization** คือ **ยุคโลกาภิวัต** ที่ข่าวสารแพร่หลายถึงกันได้สะดวกอย่างเช่นในทุกวันนี้

เพียง ๒ ตัวอย่างเท่านี้ ท่านผู้ฟังก็คงพอจะพิจารณาเห็นโทษของความประพฤติชั่ว คือทุจริตทางกาย ทางวาจา และทางใจ หรือ***ความประพฤติผิดศีล*** ว่ามีแก่ผู้ประพฤติผิดศีลเองและแก่สังคมประเทศชาติมากเพียงใด เพราะเหตุนั้นบุคคลผู้มีปัญญาจึงเป็นผู้มีศีลมีสัจ ผู้มีศีลและมีความประพฤติดี คือประพฤติกายสุจริต วจีสุจริต และมโนสุจริต จึงมีแต่ความเจริญ และสันติสุขในชีวิต

ไม่มีเสื่อม เพราะ**อริยทรัพย์**คือ**ศีล ย่อมเป็นบุญบารมี** คือเป็น**ศีลบารมี ศีลอุปบารมี** และ**ศีลปรมัตถบารมีที่คอยติดตามให้ผลแก่ผู้มีศีลอยู่ในจิตสันดาน** ให้เป็นความสุขความเจริญด้วยโภคทรัพย์ นับตั้งแต่ระดับมนุษย์สมบัติ ถึงสวรรค์สมบัติ และนิพพานสมบัติ คือให้ถึงความดับทุกข์ และเป็นบรมสุขได้ต่อไป

*วันนี้อาตมภาพขอยุติการบรรยายไว้แต่เพียงเท่านี้ก่อน โปรดติดตามรับฟังตอนต่อไป ซึ่งจะว่าด้วย**อริยทรัพย์** คือ**หิริ โอตตัปปะ สุตะ จาคะ** และ**ปัญญา** ในคราวหน้า*

ขอความสุขสวัสดีจงมีแด่ท่านผู้ฟังทุกท่าน

เจริญพร

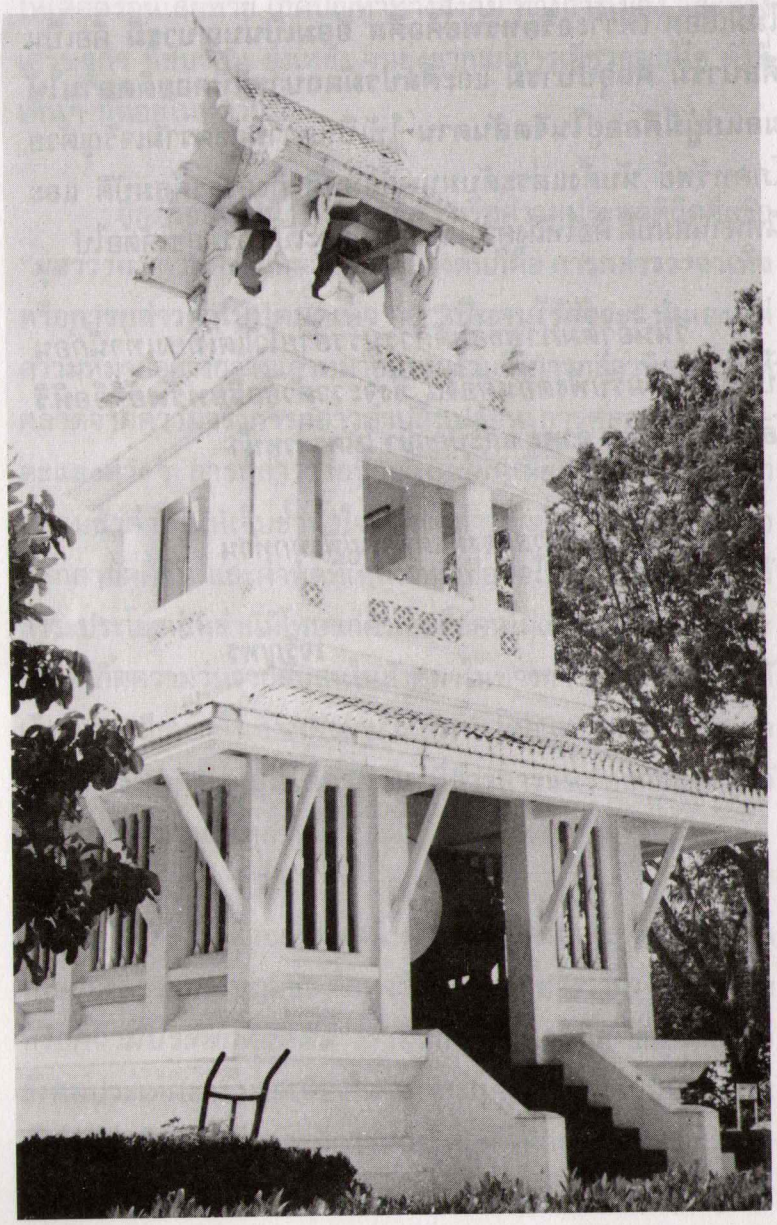

ผู้มีอริยทรัพย์ ย่อมเป็นผู้ไม่ยากจน (ตอนที่ ๒)

ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
วันอาทิตย์ ที่ ๒ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๐

เจริญพรญาติโยมสาธุชนทุกท่าน

วันนี้ อาตมภาพก็ได้มาพบกับท่านผู้ฟังอีกเช่นเคยในรายการปาฐกถาธรรมทางสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยนี้ เมื่อเดือนที่แล้วอาตมภาพได้แสดงปาฐกถาธรรม เรื่อง ***"ผู้มีอริยทรัพย์ย่อมไม่เป็นผู้ยากจน"*** โดยได้กล่าวถึง**อริยทรัพย์** คือ ***"ศรัทธา"*** ในข้อปฏิบัติที่ควรศรัทธาคือ พระสัจธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้า กับ ***"ศีล"*** คือ ข้อปฏิบัติทางกาย และวาจาที่เรียบร้อยดี ไม่มีโทษ คือที่ไม่เป็นการเบียดเบียนตนเองและผู้อื่นให้เกิดความเดือดร้อนเสียหาย**เป็นปรกติ** รวม ๒ ข้อไปแล้ว

ในวันนี้อาตมภาพจักได้กล่าวถึง**อริยทรัพย์** คือ **ทรัพย์ที่ประเสริฐ อันเป็นคุณธรรมประจำใจ** อีก ๕ ข้อ คือ **หิริ โอตตัปปะ สุตะ จาคะ** และ**ปัญญา** ต่อไป

อริยทรัพย์ข้อที่ ๓ "หิริ" มีความหมายถึง **ความละอายแก่ใจต่อการกระทำความชั่ว**หรือ**บาปอกุศล**

ส่วน***อริยทรัพย์ข้อที่"๔ "โอตตัปปะ"*** นั้นมีความหมายถึง **ความเกรงกลัวต่อการกระทำความชั่ว**หรือ**บาปอกุศล** ๒ คำนี้มักจะพูดรวมๆกันไปเลยว่า ***"หิริโอตตัปปะ"*** ซึ่งก็คือความเป็นผู้**มีสติสัมปชัญญะ** กล่าวคือ**มีความระลึกได้ด้วยปัญญาอันเห็นชอบก่อนคิดพูดทำว่าเป็นคุณความดี** หรือ**เป็นความชั่ว**ด้วยได้พิจารณาเห็นคุณธรรม คือ ความเป็นผู้มีศีลธรรม โดยความเป็นคุณ และพิจารณาเห็นความชั่วหรือบาปอกุศล คือ ความประพฤติที่ผิดศีลผิดธรรม โดยความเป็นโทษตามที่เป็นจริง แล้ว**เกิดความละอายแก่ใจที่จะกระทำความผิด** และ**เกิดความเกรงกลัวต่อความผิด**หรือ**ความชั่ว**นั้นว่าจะกลับให้ผลเป็นโทษ หรือความทุกข์เดือดร้อนแก่ตนได้ **จึงมีความยับยั้งชั่งใจไม่กล้ากระทำความชั่ว** นี้อย่าง๑ และ/หรือ เมื่อเผลอตัวเผลอใจประพฤติปฏิบัติที่ไม่ดีลงไปแล้ว **ก็รู้สึกตัว** เพราะได้พิจารณาเห็นโทษของความชั่วหรือบาปอกุศล โดยความเป็นโทษตามที่เป็นจริง**ก็เกิดความละอายแก่ใจ**และ**เกรงกลัวต่อบาปอกุศล** จึง ***"หยุด"*** **กระทำความชั่ว ไม่กล้ากระทำความชั่ว** หรือ**บาปอกุศล นั้นอีกต่อไป** นี้อีกอย่าง ๑

อย่างเช่น**เยาวชน**หรือ**เด็กดีผู้มีคุณธรรม**ข้อ ***"หิริโอตตัปปะ"***นี้ เมื่อเห็นตัวอย่างของการประพฤติปฏิบัติที่ไม่ดี หรือเมื่อมีเพื่อนหรือญาติพี่น้องมาชักนำไปสู่ความประพฤติปฏิบัติที่ชั่วที่ไม่ดี

ที่จะเป็นโทษเป็นความทุกข์เดือดร้อน หรือที่จะเกิดความเสื่อมเสีย เช่นชักนำไปสู่การคบหมู่สู่เพื่อนที่ไม่ดี ชักนำไปสู่แหล่งบันเทิงเริงรมย์ที่ไม่เหมาะแก่เด็กในวัยเรียน ให้ไปลองเสพสิ่งเสพย์ติดมึนเมาให้โทษ อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาททุกชนิด หรือให้ไปหมกมุ่นสำส่อนอยู่ในกิเลสกาม แม้การคบเพื่อนที่คอยประเล้าประโลมชักนำให้กระทำเกินเลยของความเป็นเพื่อนให้ถลำตัวไปเป็นการสมสู่ได้เสียกัน เหล่านี้เป็นต้น ก็ย่อมมีสติระลึกได้ว่าความประพฤติเช่นนั้นไม่ดีจะนำไปสู่ความทุกข์เดือดร้อน หรือจะเป็นความเสื่อมแห่งชีวิตได้ ก็รู้สึกละอายแก่ใจที่จะกระทำความชั่วและเกรงกลัวต่อบาปอกุศลหรือความชั่วเช่นนั้น จึงยับยั้งชั่งใจไม่กล้ากระทำความชั่ว หรือหากเคลิบเคลิ้มเผลอตัว เผลอใจหลงก้าวพลาด กระทำความไม่ดีไปบ้าง ก็พลันรู้สึกตัวว่าเป็นความประพฤติที่ไม่ดีไม่งามที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนเอง ก็เกิดความละอายและเกรงกลัวต่อบาปอกุศลนั้น แล้วก็รีบถอนตัวกลับตัวกลับใจหยุดกระทำความชั่วหรือบาปอกุศลอันจะเกิดโทษ หรือความเสื่อมเสียเช่นนั้นเสียรีบกลับมาทำคุณความดีต่อไป ไม่ปล่อยตัวปล่อยใจให้จมดิ่งลงไปในความชั่วจนสายเกินแก้หรือถอนตัวไม่ขึ้น ทำได้อย่างนี้ การเรียนก็ไม่เสียหรือหากจะเสียไปบ้างก็พอปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้ทันไม่สายเกินแก้ ก็จะสามารถศึกษาเล่าเรียน พากเพียรหาความรู้ให้เกิดสติปัญญาความสามารถให้สูงยิ่งๆ ขึ้นได้ต่อไปอีก

เยาวชนหรือเด็กในวัยเรียนผู้มีหิริโอตตัปปะ คือ ความละอายและเกรงกลัวต่อบาปอกุศล ด้วยสติสัมปชัญญะ ด้วยปัญญาอันเห็นชอบเช่นนี้ ชื่อว่าเป็นผู้มี ***"อริยทรัพย์"*** คือทรัพย์อันประเสริฐ

ซึ่งจะเป็นคุณธรรมประจำใจให้เป็นคนดีมีศีลมีธรรม ให้เขามีความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขในชีวิต จึงย่อมเป็นผู้ไม่ยากจนในกาลทุกเมื่อ

ส่วน**เยาวชน** หรือ**เด็กในวัยเรียนใดที่ไม่มีคุณธรรม** ข้อ**หิริโอตตัปปะ** นี้ คือ**ไม่มีความละอาย** และ**เกรงกลัวต่อบาป-อกุศล** เพราะขาด**สติสัมปชัญญะ** ไม่พิจารณาเห็นโทษของความชั่วหรือบาปอกุศล โดยความเป็นโทษไม่เห็นคุณธรรม คือความเป็นผู้มีศีลมีธรรม โดยความเป็นคุณตามที่เป็นจริงจึงไม่รู้จักทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิต หลงคิดผิดเห็นผิด หลงประพฤติตามตัวอย่างหรือการชักนำที่ผิด ๆ เช่นลองเสพยาเสพย์ติดตามเพื่อนแล้วก็ติดหลงจมปลักอยู่ในแหล่งอบายมุข แหล่งบันเทิงเริงรมย์ แหล่งมั่วสุมการเสพย์ยาเสพติดและมัวเมาสำส่อนในกิเลสกาม อันเป็นโทษและเป็นอุปสรรคแก่การศึกษาเล่าเรียน กลายเป็นเด็กเสเพลจนเสียการเรียน และเสียอนาคตกันมากต่อมาก

จึงมีข้อที่น่าสังเกตว่า **เยาวชนหรือเด็กที่เรียนดีโดยมากจะเป็นเด็กที่มีความประพฤติดี มีอัธยาศัยใจคอดี มีศีลมีธรรม มีความละอายและเกรงกลัวต่อความชั่วหรือ บาปอกุศล** และ**มักเป็นคนรู้จักเชื่อฟังคำแนะนำสั่งสอนโดยชอบของผู้ใหญ่** หรือ**ผู้ทรงศีลทรงธรรมอยู่เสมอ**

แม้ผู้ใหญ่ก็เช่นกันหมู่ชนทุกชาติทุกศาสนาใดนับตั้งแต่ผู้ที่ทำหน้าที่ครูอาจารย์ข้าราชการทุกหมู่เหล่า ผู้นำ ผู้บริหารราชการ-แผ่นดิน ทั้งฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำ ผู้บริหาร รัฐวิสาหกิจ

และธุรกิจเอกชนทุกระดับ ตลอดถึงพ่อบ้านแม่เรือนซึ่งเป็นผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัว ตลอดไปถึงสมาชิกในครอบครัว ในสังคมและประชาชนทั้งหลาย ถ้าจักได้เป็นผู้มีศีลมีธรรม มีศรัทธาในข้อปฏิบัติที่ควรศรัทธา ได้แก่ พระสัจธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จ-พระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่มีหลักธรรมในการประพฤติปฏิบัติ ให้ละความชั่ว ให้กระทำแต่กรรมที่ดี ให้อบรมจิตใจให้ผ่องใส และมี**หิริโอตตัปปะ** คือมีความละอายใจที่จะทำความชั่ว หรือทุจริตต่าง ๆ และมีความเกรงกลัวต่อความชั่วหรือบาปอกุศล แล้วไม่กล้ากระทำความชั่ว ความทุจริต คิดมิชอบนั้น ดำรงตนอยู่แต่ในคุณความดี หรือหากจะเผลอตัวเผลอใจกระทำความผิด เพราะรู้ผิดเห็นผิดไปบ้าง ก็มีสัมปชัญญะ คือความรู้สึกตัวว่าตนได้พลาดพลั้งไปแล้ว ก็กลับตัวกลับใจเสียใหม่ หยุดกระทำความชั่วหรือทุจริตนั้น แล้วกลับประพฤติปฏิบัติอยู่แต่ในคุณความดี อยู่ในศีลในธรรม ไม่ประพฤติผิดศีลผิดธรรม อันเป็นการเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น อันจะนำตนไปสู่ความเสื่อมหรือความทุกข์เดือดร้อนอีกต่อไปผู้นั้นนับว่าเป็นผู้มี ***"อริยทรัพย์"*** คือ**มีศรัทธา มีศีล มีหิริโอตตัปปะ เป็นคุณธรรมประจำใจ ผู้นั้นย่อมถึงซึ่งความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขในชีวิตแต่ส่วนเดียว** แม้จะยังได้รับเป็นความทุกข์เดือดร้อนจากอกุศลกรรมเก่าที่กำลังให้ผลอยู่บ้าง ถ้าดำรงตนมั่นคงอยู่ในศีลในธรรมเช่นนี้ก็พอจะสามารถเยียวยาแก้ไขปัญหาผ่อนหนักให้เป็นเบาได้ และจะเห็นทาง ให้สามารถแก้ไขปัญหาให้ผ่านพ้นความทุกข์เดือดร้อนไปได้ง่ายขึ้น คือแม้จะยังตกต่ำอยู่บ้างก็เพียงแต่ภายในระยะเวลาสั้นก็สามารถที่จะฟื้นกลับคืนสู่ความเจริญรุ่งเรือง และสันติสุขได้ต่อกาลไม่นานเกินรอ

ส่วนผู้ที่ขาดศีลขาดธรรม เพราะไร้สติปัญญาอันเห็นชอบในบาปบุญ คุณโทษ ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง จึง**ไม่ศรัทธาในข้อปฏิบัติที่ควรศรัทธา ไม่มีหิริโอตตัปปะ** คือ ไม่มีความละอายแก่ใจต่อการกระทำชั่ว กระทำทุจริตผิดศีลผิดธรรมต่างๆ อีกทั้ง**ไม่เกรงกลัวผลจากความประพฤติชั่ว** หรือ**บาป-อกุศลเช่นนั้นจึงประพฤติปฏิบัติผิดศีลผิดธรรมไปตามอำนาจของกิเลส ตัณหา อุปาทาน ให้เกิดความทุกข์เดือดร้อน** หรือ **ถึงซึ่งความเสื่อมแห่งชีวิตทั้งในภพชาติปัจจุบัน** และ**ในสัมปรายภพอย่างไม่มีใครหรืออำนาจเบื้องบนใดจะช่วยเหลือได้** แม้จะยังมีสมบัติอื่นจากบุญเก่าที่เกื้อหนุนอยู่ ได้แก่ ***กาลสมบัติ*** คืออยู่ในระยะเวลาที่บุญเก่ากำลังให้ผล **คติสมบัติ** คือ **ได้เกิดอยู่ในตระกูลสูง** และ/หรือมี ***ปโยคสมบัติ*** คือ ยังมีอำนาจราชศักดิ์ มีอำนาจเงินอำนาจ พวกพ้อง มีอำนาจตามกฎหมายคุ้มครองอยู่ก็ตาม เมื่อสิ้นบุญเก่า สมบัติเช่นนั้นเสื่อมลงเมื่อใด เมื่อนั้นจะกลายเป็นวิบัติให้ต้องได้รับผลจากกรรมชั่วนั้นเต็มๆ เป็นความเสื่อมลาภสักการะ เสื่อมยศ ย่อมได้รับแต่ความนินทาว่าร้ายกลายเป็นความทุกข์เดือดร้อนต่อไป

อนึ่ง ผู้ขาดหิริโอตตัปปะนั้นไม่แต่เพียงจะยังความทุกข์เดือดร้อนให้แก่ตนเท่านั้น แต่ยังเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้เกิดปัญหาแก่สังคมและประเทศชาติอันจะยังความทุกข์เดือดร้อนให้เกิดแก่ประชาชนในสังคมและประเทศชาติได้อย่างมากอีกด้วย **ครอบครัว สังคม**หรือ**ประเทศชาติ จะถึงซึ่งความเสื่อม จะเสียหายล่มจมก็เพราะการแต่งตั้ง** หรือ**เลือกตั้งคนทุศีล คนไม่มียางอาย**

และไม่เกรงกลัวต่อบาปอกุศลเป็นพ่อบ้าน แม่เรือน เป็นผู้นำ เป็นผู้บริหารนั่นเองแหละ

ดังพระพุทธดำรัสตรัสไว้ในจตุกกนิบาต *อังคุตตรนิกาย พระสุตตันตปิฎก* (ภาษาไทย พ.ศ. ๒๕๒๑) เล่มที่ ๒๑ ข้อ ๒๕๘ หน้า ๓๐๗-๓๐๘ ว่า...

"ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตระกูลใดตระกูลหนึ่งถึงความเป็นใหญ่ในโภคทรัพย์ ย่อมไม่ตั้งอยู่ได้นานเพราะสถาน ๔ หรือสถานใดสถานหนึ่ง บรรดาสถาน ๔ นั้น สถาน ๔ เป็นไฉน คือ ไม่แสวงหาพัสดุที่หายแล้ว ๑ ไม่ซ่อมแซมพัสดุที่คร่ำคร่า ๑ ไม่รู้จักประมาณในการบริโภค ๑ ตั้งสตรี หรือบุรุษผู้ทุศีลให้เป็นพ่อบ้านแม่เรือน ๑

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ตระกูลใดตระกูลหนึ่งถึงความเป็นใหญ่ในโภคทรัพย์แล้ว ย่อมไม่ตั้งอยู่ได้นานเพราะสถาน ๔ หรือสถานใด สถานหนึ่งบรรดาสถาน ๔ นั้น"

เพราะเหตุนั้นผู้มี ***อริยทรัพย์*** คือ ***หิริโอตตัปปะ*** เป็นคุณธรรมประจำใจ จึงเท่ากับมีคุณธรรมของเทพยดาผู้เสวยทิพย-สมบัติอยู่ในเทวโลกนั่นเทียว จึงเป็นผู้ไม่ยากจนด้วยประการฉะนี้

อริยทรัพย์ข้อที่ ๕ คือ***"สุตะ"*** คือ**ความเป็นผู้ได้สดับตรับฟัง** และ**เรียนรู้ศิลปวิทยา เรียนรู้วิธีการปฏิบัติกิจการงาน** และ**ข้อประพฤติปฏิบัติที่ดีงามที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรืองสันติสุข**และ**ความมั่นคงในชีวิต** มีคำกล่าวที่มีความหมายกว้างออกไปว่า ***"พหูสูต"*** ซึ่งหมายถึงผู้ที่ได้เคยสดับ

ตรับฟัง ได้เคยเรียนรู้ศิลปวิทยา ได้เคยเรียนรู้และฝึกฝนอบรมวิธีการปฏิบัติกิจการงาน ได้เรียนรู้และอบรมกาย วาจา และใจตามพระสัทธรรม คือ ข้อประพฤติปฏิบัติที่ดีงามมามาก อันก่อให้เกิดวิสัยทัศน์ คือสติปัญญารอบรู้ทั้งคดีโลกและคดีธรรมอย่างกว้างไกล ผู้มีสุตะหรือผู้เป็นพหูสูตจึงเป็นผู้มีทั้งความรู้ มีสติปัญญา สามารถและมีคุณธรรมประจำใจ นับว่าเป็นผู้มีทรัพย์อันประเสริฐ เสมือนมียานพาหนะนำชีวิต และมีประทีปส่องทางการดำเนินไปสู่ความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรืองสันติสุข และมีความมั่นคงแห่งชีวิตไม่มีเสื่อม จึงชื่อว่า ***เป็นผู้ไม่ยากจน!***

ส่วนผู้ที่ปล่อยตัวปล่อยใจให้เป็นไปตามอำนาจของกิเลส สนใจแต่เรื่องเหลวไหลไร้สาระ เป็นเด็กในวันเรียนก็ไม่เอาใจใส่ในการศึกษาเล่าเรียน ชอบคบหมู่สู่เพื่อนเสเพลที่ชอบชักนำไปสู่ทางที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสีย เช่นแหล่งอบายมุข แหล่งบันเทิงเริงรมย์ต่างๆ นำให้ลองเสพสิ่งเสพย์ติด มึนเมาให้โทษ เป็นที่ตั้งแห่งความประมาททั้งหลายเมื่อติดแล้วก็ยากที่จะเลิกละยาเสพย์ติดเหล่านั้น และยากที่จะถอนตัวออกจากหมู่เพื่อนเสเพลเช่นนั้นได้ ทำให้เสียทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต การเรียนก็ล้มเหลว ถ้าเป็นเด็ก-หญิงที่ชอบคบหมู่สู่เพื่อนที่ไม่ดีเช่นนั้น ก็ยิ่งเสี่ยงต่อความเสื่อมเสียเร็วขึ้นอย่างมาก และหากไปหลงคบเพื่อนจนเกินเลยความเป็นเพื่อนในวัยเรียน ถึงได้เสียกันตั้งแต่ยังเรียนไม่สำเร็จ ก็จะเกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอีกมากมาย ต้องเสียทั้งตัวเสียทั้งการเรียน และเสียทั้งอนาคตไปในที่สุด นี่เพราะขาด ***"สุตะ"*** ทำให้ไม่มีวิชาความรู้และสติปัญญาสามารถ พอจะประกอบอาชีพสุจริตที่ดีๆ ได้จึงต้องกลายเป็นคนอับจน ค่นแค้น ยากที่จะพัฒนา คุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้อีก

มีข้อสังเกตพฤติกรรมของประชาชนคนไทยส่วนหนึ่ง ซึ่งมีไม่น้อย ที่อาตมภาพได้เห็นว่าแตกต่างจากชาวต่างประเทศที่เขามีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูง คือครอบครัวชาวไทยที่มีฐานะดีบางรายพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ทั้งๆ ที่ต้องการให้ลูกหลานเป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ แต่มักแสดงความรักต่อลูกหลานผิดวิธีการเลี้ยงลูกที่จะให้ได้รับผลตามความประสงค์เช่นนั้น คือมักตามใจลูกหลานจนเกินขอบเขต ไม่ว่าลูกหลานจะต้องการอะไรเป็นอันตามใจซื้อหาให้ประเคนให้หมด จนเด็กติดนิสัยฟุ้งเฟ้อเอาแต่ประกวดประขันกันในการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยไปในการแต่งตัวด้วยเสื้อผ้า นาฬิกา รองเท้ายี่ห้อดีๆ ราคาสูงๆ และมีเครื่องบำเรอความสุข ได้แก่รถรา เครื่องเสียง และมีการจัดงานเลี้ยงเพื่อนฝูงอันฟุ่มเฟือยหรูหรา เกินฐานะของเด็กในวัยเรียน ซึ่งยังหาเงินทองไม่เป็น **ลูกหลานของคนมีฐานะที่ถูกพ่อแม่ ปู่ย่า ตายายตามใจอย่างนั้น ก็จะสนใจแต่ในเรื่องโลกิยสุขอันฟุ้งเฟ้ออยู่อย่างนั้น จนขาดการเอาใจใส่ในการศึกษาหาความรู้เพื่อสร้างฐานคุณภาพชีวิตของตนให้เจริญ** และ**มั่นคงอย่างแท้จริงได้ ผลการเรียนก็อ่อนเด็กๆ จากครอบครัวประเภท เหล่านี้บางคน**และ**มีไม่น้อย**ที่มีความคิดตกต่ำลงไปถึงว่า ผลการเรียนไม่ดีก็ไม่เป็นไร เดี๋ยวพ่อแม่ก็ส่งไปเรียนเมืองนอก *ก็ได้ BA MA มาเองแหละ* หรือว่าแม้จะเรียนไม่สำเร็จก็ไม่เห็นเป็นไร พ่อแม่มีเงินซะอย่างโตขึ้นก็ขอเงินพ่อแม่ไปทำทุนทำมาหากินเองได้ ฝ่ายพ่อแม่ ปู่ย่า ตายายที่หลงรักลูกหลานผิดทางก็จะเอออออห่อหมกเห็นดีเห็นงามไปด้วยว่าประเดี๋ยวเด็กมันโตขึ้นแล้ว ก็จะรู้จักรับผิดชอบตนเองดีขึ้นเอง

พฤติกรรมเช่นนี้เป็นการหลงรักลูกเลี้ยงลูกผิดวิธีที่จะให้

เขาสามารถสร้างพื้นฐานอันมั่นคงแก่ชีวิตของเขาได้เอง จึงมีผลตามมาว่าเด็กๆ หรือลูกหลานของครอบครัวที่ถูกพ่อแม่ ปู่ย่า ตายายตามใจ ให้หลงฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อเหล่านี้ มักจะมีนิสัยสำรวยหยิบโหย่งขี้เกียจขาดความรับผิดชอบต่อตัวเอง ขาดจิตสำนึกที่จะช่วยตัวเองให้สามารถยืนอยู่บนลำแข้งของตนเองได้ ขาดความตั้งใจและอดทนที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่ลึกซึ้งและกว้างขวาง และมักไม่เห็นความสำคัญ ไม่เห็นคุณประโยชน์ของการเรียนรู้และการปฏิบัติธรรม จึงมักหลงคิดผิด เห็นผิดในสิ่งที่ไร้แก่นสารสาระว่าเป็นสาระ เขาจึงไม่อาจประสบสิ่งที่เป็นแก่นสารสาระที่แท้จริงของชีวิตได้ ผลการศึกษาเล่าเรียนก็ตกต่ำไม่ดีเท่าที่ควร กลายเป็นคนขาดทั้งสติปัญญา ความรู้ความสามารถ และขาดทั้งคุณธรรมประจำใจ รวมเป็นการขาดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำชีวิตตนและนำสังคม นับตั้งแต่สังคมในครอบครัว ในวงงาน ไปจนถึงสังคมประเทศชาติโดยส่วนรวม ให้ไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองสันติสุขและมั่นคงได้

แม้พ่อแม่จะมีเงินทองส่งเสียให้ลูกหลานที่การเรียนไม่ดีดังกล่าวให้ไปเรียนในต่างประเทศได้ ถ้าเด็กนั้นยังไม่ทิ้งนิสัยเดิมยังติดนิสัยสำรวย หยิบโหย่ง ขาดความอดทนในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และขาดศีลขาดธรรม เมื่อไปอยู่ในต่างประเทศที่มีอิสระโดยไม่มีหลักธรรมเครื่องควบคุมจิตใจให้ตั้งอยู่ในคุณความดีก็เอาดีไม่ได้ถึงเสียคนไปก็มี ผลการเรียนจากต่างประเทศก็อ่อนถึงล้มเหลวได้ และเสียผู้เสียคนไปก็มีไม่น้อย ถึงจะสำเร็จการศึกษามาบ้างก็เพียงแต่สำเร็จจากวิทยาลัยหรือ มหาวิทยาลัยเกรดไม่สูง

ไม่เข้มแข็งด้วยวิชาการที่ลึกซึ้งหรือเทคโนโลยีที่สูงๆ พอที่จะมาประกอบกิจการงานในอาชีพให้ได้รับผลสำเร็จดีมีประสิทธิภาพสูงได้ถึงพ่อแม่จะมีเงินทุนอุดหนุนให้ไปตั้งตัว แต่ถ้าเป็นคนติดนิสัยไม่ดีไม่มีคุณธรรมประจำใจอยู่อย่างนั้นก็ไม่มีสติปัญญาความสามารถและคุณธรรมในการบริหารกิจการงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้เงินทุนที่พ่อแม่ปู่ย่า ตายาย ถมให้ไปเท่าไรๆ ก็ไม่รู้จักเต็ม มีแต่จะสูญเปล่า และกลับกลายเป็นหนี้สินท่วมท้นทับทวี ดีไม่ดีก็ถึงล้มละลายไปเลย หากพ่อแม่ญาติพี่น้องต้องรับใช้หนี้แทนต้องน้ำตาตกในกันเป็นแถวๆ อย่างนี้ก็มีไม่น้อยในวงสังคมของผู้มีฐานะดีนี่เพราะขาด ***"สุตะ"*** ไม่ตั้งใจศึกษาหาความรู้ตั้งแต่วัยเด็กหนุ่มสาวให้ดี และเพราะพ่อแม่บางรายที่หลงตามใจลูกให้ฟุ้งเฟ้อฟุ่มเฟือยจนเด็กเสียนิสัยและติดนิสัยไม่ดีมาถึงความเป็นผู้ใหญ่ก็ไม่ละนิสัยเช่นนั้นและแม้จะมีครอบครัวแล้วก็ไม่มีปัญญาจะดูแลสั่งสอนลูกให้ดีๆ ได้

แต่ครอบครัวชาวต่างประเทศที่เขามีระเบียบวินัย และมีความเจริญก้าวหน้าในทางวิชาการโดยมากเขาจะไม่เลี้ยงลูกแบบนี้และก็มีครอบครัวชาวไทยอีกบ้างเหมือนกันที่มีระเบียบวินัย มีความรู้คู่คุณธรรม มีวิสัยทัศน์กว้างไกลที่ไม่หลงรักลูกและเลี้ยงลูกผิดทางดังที่กล่าวข้างต้น แม้จะมีฐานะดีก็จะไม่ตามใจลูกให้ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อจนเกินฐานะเด็กที่อยู่ในวัยเรียนที่ยังหาเงินก็ไม่เป็น เขาจะสอนลูกให้มีระเบียบวินัย ให้รู้จักหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวม ให้รู้จักช่วยตัวเองตั้งแต่เล็กๆ โดยการให้คำแนะนำในการทำกิจส่วนตัว แล้วปล่อยให้ทดลองปฏิบัติเอง นับตั้งแต่การ

รับประทานอาหาร การใช้สิ่งของเครื่องใช้และการเก็บรักษา ให้รู้จักมัธยัสถ์ในการใช้จ่ายเงินและสิ่งของเครื่องใช้ไม่ให้สุรุ่ยสุร่ายมีการจำกัดการให้ใช้จ่ายเงินเท่าที่จำเป็น ถ้าเด็กๆ ทำไม่ถูกไม่ควรเขาก็จะคอยชี้แจงแสดงเหตุผลประกอบคำแนะนำสั่งสอน วิธีปฏิบัติตนให้ถูกต้อง ถ้าดื้อดึงก็ลงโทษตามสมควร คอยดูแลเอาใจใส่ลูกๆ ในการศึกษาเล่าเรียนจนบรรลุนิติภาวะหรือถึงเรียนจบชั้นปริญญาตรีแล้วก็นิยมปล่อยเด็กหนุ่มสาวในวันนี้ให้มีอิสระโดยให้ออกไปหางานทำเพื่อให้เกิดประสบการณ์ในการทำงานเอง จะได้รู้รสการหาเงินรู้จักมีระเบียบวินัยในการใช้สอยทรัพย์มีระเบียบวินัยในการทำงานอาชีพ และในการดำเนินชีวิตในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้รู้จักเลือกคบเพื่อนและรู้จักพิจารณาตัดสินใจในการเลือกคู่ครองเอง เหล่านี้เป็นต้น

แม้การจะเรียนต่อชั้นปริญญาโท-เอก ก็ให้ทำงานหาเงินหรือหาทุนเรียนเอง พ่อแม่ก็จะคอยดูอยู่ห่างๆ ถ้าจำเป็นจึงเข้าช่วยเหลือตามสมควร ครอบครัวชาวต่างประเทศอย่างนี้มีมากจึงทำให้คนของเขามีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ ในการ-เรียนรู้วิชาการหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ตั้งแต่วัยหนุ่มสาวหรือวัยเรียนเมื่อถึงวัยทำงานก็จะกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้วิธีการทำงานให้ได้รับผลดี มีประสิทธิภาพสูง เรียกว่า **"Eagertolearn"** คือกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ไปเรื่อยๆ เฉื่อยแฉะอย่างชาวไทยเราบางคนที่เห็นๆ เป็นกันอยู่โดยมากมีการศึกษาวิจัยสาขาอาชีพต่างๆ อย่างมีระบบตามทางวิทยาศาสตร์ มีการทำงานที่เข้มแข็งและจริงจังไม่สำรวยหยิบโหย่ง ***คนของเขาจึงมีคุณภาพ*** คือมีทั้งความรู้ สติปัญญาสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และมีระเบียบวินัยในการ

ดำเนินชีวิตที่ซื่อตรง ชอบพึ่งตนเอง ยืนอยู่บนลำแข้งของตนเอง ไม่ชอบพึ่งผู้อื่น ไม่ชอบการใช้อำนาจ และ อภิสิทธิ์ที่ไม่เป็นธรรม ไม่นิยมการทุจริตคดโกง ทุกคนตั้งใจทำงานหนักเพื่อความสำเร็จและความก้าวหน้าในกิจการงานในอาชีพ บางครั้งผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชาจะถามผู้น้อยหรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเอ็นดูกลาย ๆ ว่า ***"Do you work hard?–คุณทำงานหนักไหร่?"*** ครั้นผู้น้อยตอบว่า ***"Yes, I do–ครับผมทำงานหนัก"*** ผู้ใหญ่จะยิ้มอย่างพอใจและจะตบไหล่ผู้น้อยด้วยความรักพร้อมกับพูดว่า ***"Good! –ดี!"*** นี่แสดงว่า**วัฒนธรรมในการเรียนรู้** คือ ***"สุตะ"*** และ**ระเบียบวินัยในการทำงานที่เข้มแข็ง จริงจัง** และ**ซื่อตรงของเขาเป็นเหตุให้การทำงาน**หรือ **การบริหารกิจการงานของเขาทุกระดับถึงระดับชาติบรรลุผลดี มีประสิทธิภาพสูง**

ที่ว่า**เขาเป็นผู้มีระเบียบวินัยในการทำงานที่เข้มแข็งจริงจัง** และ**ซื่อตรง** โดยมากนั้นเพราะความที่เขาเป็น ผู้มี ***"สุตะ"*** คือได้เรียนรู้มามากจึงมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ทำให้เขาสามารถประสบผลสำเร็จในชีวิตในอัตราที่สูง โดยไม่ต้องทุจริตคดโกง แม้การโกงเวลาทำงานโดยการมาทำงานสายอย่างไทยแล้วกลับไปตรงเวลาอย่างฝรั่งหรือกลับก่อนเวลาอย่างไทยบางคนก็แทบไม่เห็นเขาเป็นกัน และเขาก็ไม่ต้องใช้อำนาจหรืออภิสิทธิ์เอารัดเอาเปรียบคนอื่น ก็สามารถทำกิจการงานประสบผลสำเร็จได้ด้วยสติปัญญา ความรู้ความสามารถของเขาเอง หากจะมีบุคคลที่ไม่ดีบ้างก็เป็นส่วนน้อย

ที่อาตมายกตัวอย่างข้อดีของชาวต่างชาติที่เขามีระเบียบวินัย

และที่เขามีสติปัญญาความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมาพูดเปรียบเทียบกับชาวไทยเรานี้ มิใช่จะไปหลงรักหลงชื่นชมชนชาติอื่นกว่าชาวไทยเรา แต่เพราะความรักความปรารถนาดีต่อประชาชนคนไทยเรานี้นี่แหละจึงได้นำมาชี้แจงแสดงให้เหตุผลแห่งความเจริญความเสื่อมที่จะมีแก่ประชาชาชนคนไทยเราว่า สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสสอนเรื่อง ***อริยทรัพย์*** คือ ***"สุตะ"*** นี้ไว้แล้ว ว่าถ้าใครมีคุณธรรมข้อนี้ประจำใจอยู่ การดำเนินชีวิตของผู้นั้นก็จะมีแต่ความเจริญรุ่งเรืองสันติสุข และมีฐานะที่มั่นคงได้ไม่เสื่อมเลย แม้จะอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ไม่ค่อยจะดีนัก อย่างเช่นในระยะเวลาที่เศรษฐกิจบีบคั้นอย่างที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ก็จะไม่กระทบกระเทือนถึงผู้มี ***"สุตะ"*** ให้ลำบากเดือดร้อนมากนัก คือพอแก้ไขเอาตัวรอดได้ ไม่ถึงกับขัดสนจนปัญญา เพราะองค์กรใดอาชีพใดที่ดีที่เจริญก็ย่อมล้วนแต่ต้องการบุคคลผู้มี ***"สุตะ"*** คือผู้ที่ได้เรียนรู้มามากมีความรู้สติปัญญา เฉลียวฉลาด มีความสามารถมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและมีคุณธรรมด้วยกันทั้งนั้น **คนมีอริยทรัพย์**คือ**สุตะจึงตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้ เขาจึงย่อมเป็นคนไม่ยากจนในทุกที่** และ**ทุกเมื่อ** ตามพระพุทธดำรัสที่ตรัสไว้แล้วนั้นทุกประการ

แต่ถ้าบุคคลใดหลงประมาทมัวเมาในชีวิตไม่คิดสร้างฐานเพื่อคุณภาพชีวิตของตนด้วยความเอาใจใส่ขยันขันแข็งในการศึกษาเล่าเรียนแต่เด็กมัวประพฤติตนเหลวไหล เสเพลตามเพื่อนที่ไม่ดีก็ไม่มีความรู้ไม่มีสติปัญญาความสามารถและคุณธรรมดีพอที่จะประกอบกิจการงานในหน้าที่ที่เจริญและมั่นคงได้ แม้จะเรียนสำเร็จไปได้อย่างไม่สมภูมิ คือภูมิรู้ไม่แน่นดีพอ ก็เป็นคนมีสติปัญญาสามารถน้อย มีวิสัยทัศน์ที่แคบไม่เห็นทางเจริญทางเสื่อม

แห่งชีวิตตามที่เป็นจริง ไม่เห็นสิ่งที่เป็นแก่นสารสาระโดยความเป็นแก่นสารสาระ จึงไม่ประสบแก่นสารสาระที่แท้จริงของชีวิต ก็มีแต่จะนำชีวิตตนครอบครัว สังคมและประเทศชาติไปสู่ความเสื่อม-เสียหรือความหายนะ ล่มจมยากที่จะเยียวยาแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้คลี่คลาย และยากที่จะพัฒนาให้ฟื้นคืนตัวดีขึ้นได้

ที่เห็นมีข่าวเรื่องปัญหาทางการเมืองทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในทุกวันนี้ก็เพราะประชาชนขาดอริยทรัพย์คือ *"สุตะ"* นี้นี่เอง จึงหลงขายตัว หลงขายเสียง ขายมืออันจะนำไปสู่การขายชาติได้ในที่สุด และแม้ชั้นที่สุดก็คือไม่เห็นความสำคัญของสัจธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่ประเสริฐสูงสุดที่มี คุณค่าต่อชีวิตมวลมนุษย์ที่สุดก็เพราะขาด *"สุตะ"* คือ **การศึกษาและปฏิบัติพระสัทธรรมให้ได้รับผลสมควรแก่ธรรม** นั้นแหละจึงต้องเป็นผู้ลำบากยากจน ขันแค้นเดือดร้อนไปตามกรรมดังที่เห็นเป็นกันอยู่มากมายในทุกวันนี้

ผู้หวังความสันติสุขและความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต จึงพึงขวนขวายศึกษาหาความรู้ความชำนาญในศิลปวิทยาตั้งแต่วัยเด็กถึงแม้วัยทำงานก็ยังต้องกระตือรือร้นในการเรียนรู้กิจการงานในหน้าที่หรืออาชีพ **ให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม** ชื่อว่า **มีทรัพย์ประเสริฐ** คือ *"สุตะ"* นี้ **จึงจะเป็นผู้มียากจนในทุกที่** และ**ในกาลทุกเมื่อ**

ก่อนจากกันวันนี้อาตมภาพขอเจริญพรขอประชาสัมพันธ์ ๒ เรื่องย่อๆ คือหนังสือ ***"ทางมรรคผลนิพพาน"*** อันเป็น

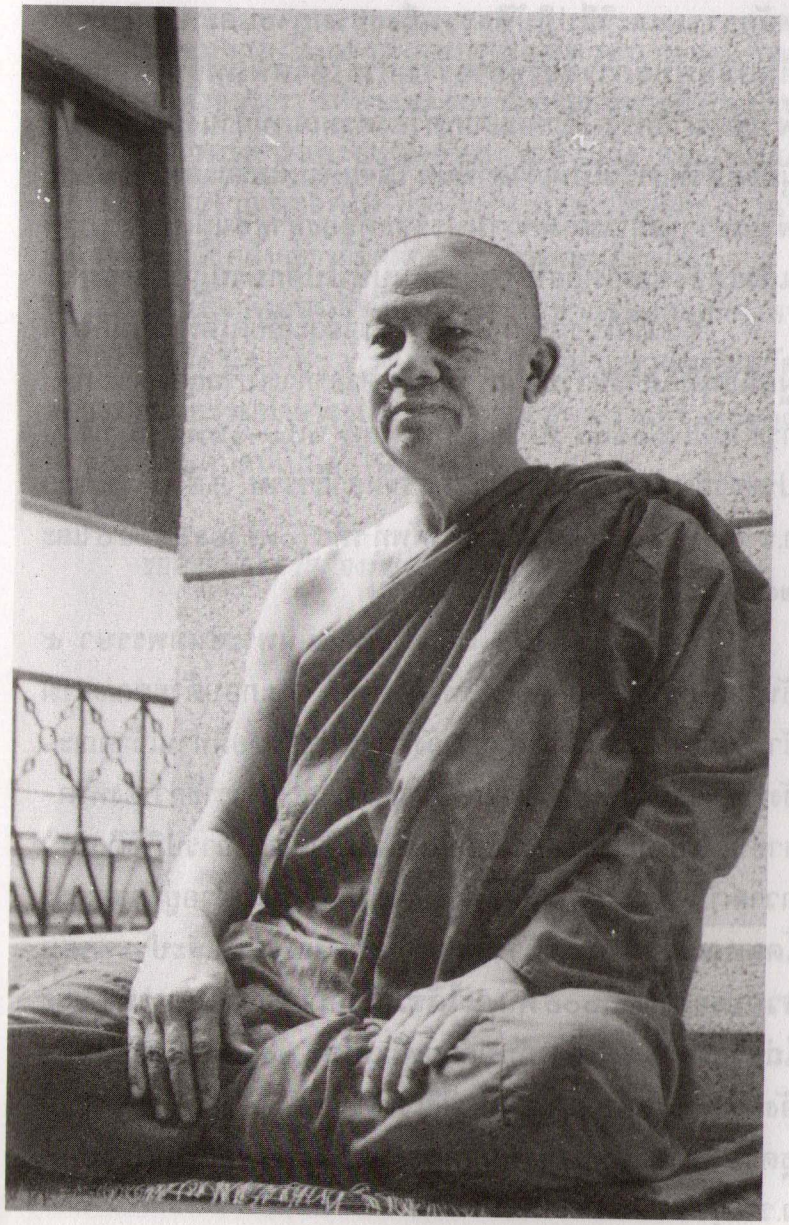

หลักธรรมและ**วิธีปฏิบัติธรรมถึงธรรมกายและพระนิพพาน ที่มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายได้จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อถวายพระสังฆาธิการ เจ้าคณะปกครองตามเจตน์จำนงของสาธุชนผู้มีจิตศรัทธารับเป็นเจ้าภาพนั้น ได้จัดพิมพ์เสร็จและได้ส่งถวายพระเถรานุเถระตามความประสงค์ของสาธุชนผู้เป็นเจ้าภาพแล้วแต่ยังพอมีเหลือให้ประชาชนบูชาไปศึกษาปฏิบัติธรรมได้**

ผู้สนใจโปรดติดต่อขอทราบรายละเอียดได้ที่ **สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญวัดสระเกศฯ กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐ หมายเลขโทรศัพท์ **๖๒๑-๑๒๓๕-๖** หรือที่ **ประชาสัมพันธ์วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐ หมายเลขโทรศัพท์ รหัส (๐๓๒)๒๕๔-๖๕๐ และ ๒๕๓-๓๕๒ ต่อ (กด) ๒๒๐ ได้ทุกวัน

อีกเรื่องหนึ่ง คือ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ที่จะถึงนี้ คณะจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วยคณะสงฆ์ ข้าราชการ และประชาชนชาวจังหวัดราชบุรีโดยมีท่านเจ้าคณะ-จังหวัดราชบุรี เป็นประธานฝ่ายพระสงฆ์ และผู้ว่าราชการจังหวัด-ราชบุรี เป็นประธานฝ่ายคฤหัสถ์ จะได้จัดโครงการปฏิบัติธรรมถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา **โดยคณะสงฆ์ คณะข้าราชการ ทุกหมู่เหล่า** และ**ประชาชนรวมประมาณ ๔,๐๐๐ คน จะได้ร่วมใจกันเจริญจิตตภาวนา** และ**ไถ่ชีวิตโค ๑๙๙ ตัว กับปล่อยพันธุ์ปลา ๑๐๐,๐๐๐ ตัว ในวันอังคารที่ ๒ ธันวาคม ศกนี้ พิธีเริ่มเวลา ๑๔.๐๐ น. ณ บริเวณธุดงคสถาน วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จ-พระเจ้าอยู่หัวของเรา ให้พระองค์ทรงมีพระชนมายุยิ่งยืนนาน ปราศจากโรคาพาธและสรรพอันตรายทั้งปวง และ**ให้ทรงพระเกษมสำราญตลอดไป** ผู้สนใจที่จะร่วมเจริญจิตตภาวนาและร่วมไถ่ชีวิตโคดังกล่าวก็ติดต่อขอทราบรายละเอียดได้ที่

สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ศาลาการเปรียญวัดสระเกศฯ กรุงเทพฯ หรือที่**ประชาสัมพันธ์วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐ ได้ทุกวัน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ขอความสุขสวัสดีจงมีแด่ท่านผู้ฟังทุกท่าน

เจริญพร

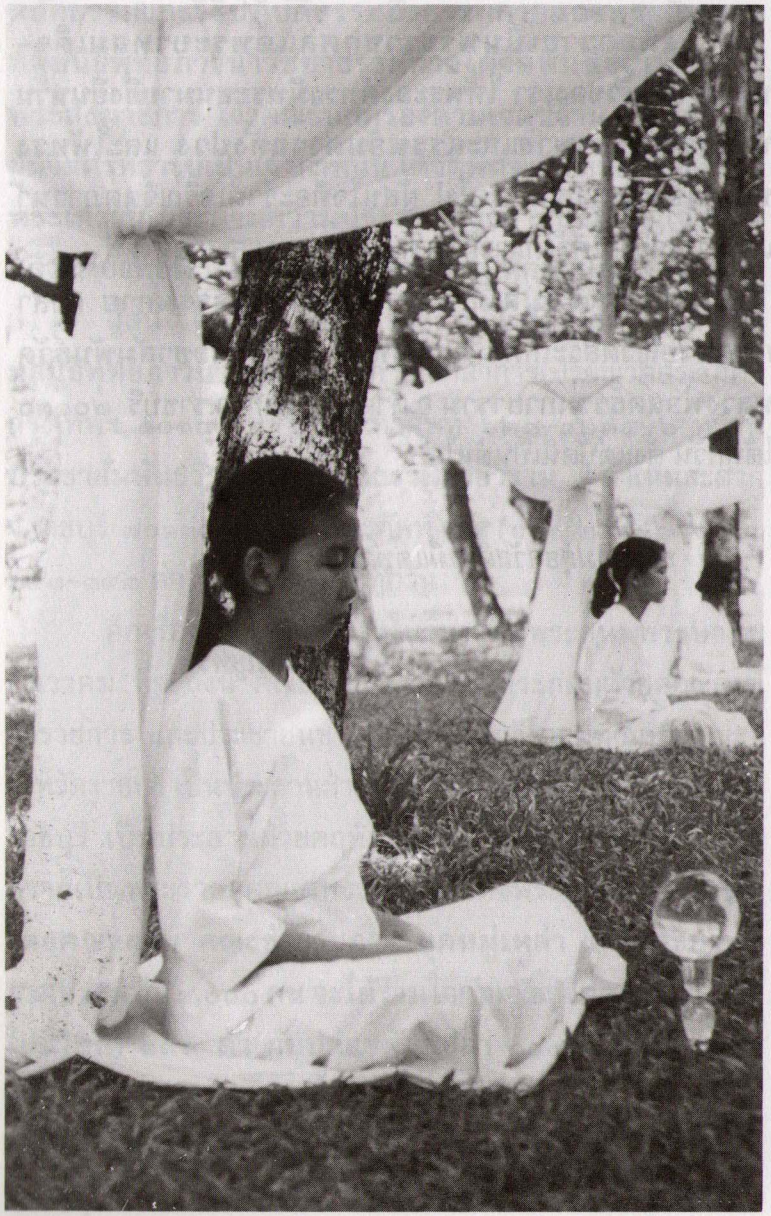

ผู้มีอริยทรัพย์ ย่อมเป็นผู้ไม่ยากจน (ตอนที่ ๓)

ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
วันอาทิตย์ ที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ เวลา ๐๘.๐๐ น.

เจริญพร ญาติโยมสาธุชนทุกท่าน

วันนี้ อาตมภาพได้มาพบกับท่านผู้ฟังอีกเช่นเคย ในรายการปาฐกถาธรรม เรื่อง ***ผู้มีอริยทรัพย์ย่อมเป็นผู้ไม่ยากจน*** ต่อจากที่อาตมาได้กล่าวถึงอริยทรัพย์ คือทรัพย์อันประเสริฐ อันเป็นคุณธรรมภายใน ไปใน ๒ ตอนที่แล้วรวม ๕ ข้อ คือความเป็นผู้มี ***ศรัทธา*** ในข้อปฏิบัติและในบุคคลที่ควรศรัทธา ๑ ความเป็นผู้มี ***ศีล*** ๑ ความเป็นผู้มี***หิริ***และ***โอตตัปปะ*** คือความเป็นผู้มีความละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำความชั่วหรือบาปอกุศลอีก ๒ ข้อ ความเป็นผู้ได้เคยเรียนรู้ และมีประสบการณ์มามาก ชื่อว่า ***สุตะ*** อีก ๑

ต่อไปนี้อาตมภาพจะได้กล่าวถึง ***"อริยทรัพย์"*** คือ **ทรัพย์อันประเสริฐ** อันเป็นคุณธรรมภายในที่จะนำชีวิตให้ถึงความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุข ไม่เป็นผู้ยากจน อีก ๒ ข้อ คือ **จาคะ** ๑ และ **ปัญญา** อีก ๑

คำว่า***"จาคะ"***หมายถึง**ความเสียสละประโยชน์สุขส่วน-ตน เพื่อประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น** และ/หรือ **เพื่อช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์** การเสียสละความสุขส่วนตน ณ ที่นี้ หมายเอา**การเสียสละโลกิย-สุข** นับตั้งแต่ **การเสียสละเวลา การเสียสละกำลังกาย สติปัญญา วิชาการความรู้ความสามารถ** รวมทั้ง**ทาน**คือ**การให้** อันเป็นการ**เสียสละทรัพย์สิ่งของที่จะอำนวยความสุขแก่ตน** ชื่อว่า **อามิสทาน** และ**การให้ธรรม** ได้แก่ **การแนะนำสั่งสอนข้อปฏิบัติที่ดี** ที่จะเป็นประทีปส่องทางดำเนินชีวิตไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุข ชื่อว่า ***"ธรรมทาน"*** **แก่ผู้อื่น** และทั้ง**การสละอุปธิ** คือ **กิเลส ตัณหา อุปาทาน ออกจากจิตสันดานของตน** อีกด้วย หรือแม้แต่ที่มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ เกี่ยวกับปัญหาทางการเมือง การเศรษฐกิจทางสังคมประเทศชาติ และมีเสียงเรียกร้องให้ ***"เสียสละเพื่อชาติ"*** คือ **การเสียสละโลกิยสุขส่วนตน** ได้แก่ **การเสียสละวิชาการ ความรู้ สติปัญญา ความสามารถ** และแม้การ**สละลาภยศ สักการะ** หรือ **การสละตำแหน่ง**และ/หรือ**อำนาจอันให้เกิดโลกิยสุข ที่ตนกำลังเสวยอยู่เพื่อประชาชนส่วนรวม** และ**เพื่อประเทศชาติ** ก็สงเคราะห์เข้าในคุณธรรมข้อ ***อริยทรัพย์*** คือ ***"จาคะ"*** นี้ด้วยเหมือนกัน ดังที่มีข่าวในทุกวันนี้ว่า **ประชาชนโดยส่วนรวม**และ**ประเทศชาติกำลังเรียกร้องต้องการบุคคลผู้ทรงคุณธรรม ข้อจาคะ** คือ

ความเสียสละเพื่อชาตินี้ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาทั้งทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ และ**ทางสังคมประเทศชาติเป็นอย่างมาก**และ**อย่างเร่งด่วน** อีกด้วยผู้ทรงคุณธรรมข้อ ***"จาคะ"*** คือ **ผู้รู้จักเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อผู้อื่น** เช่นนี้ **นับว่าเป็นผู้มีทรัพย์อันประเสริฐเป็นคุณธรรมภายในที่เจริญแก่กล้าขึ้นเป็นบุญ เป็นบารมี** ได้แก่ **ทานบารมี ทานอุปบารมี ทานปรมัตถบารมี คอยติดตามให้ผลเป็นความเจริญรุ่งเรือง** และ**สันติสุขต่อ ๆ ไปทุกภพทุกชาติ จนถึงมรรคผลนิพพานที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง** และ**ที่เป็นบรมสุข** จึงเป็นผู้ไม่ยากจน และ**ควรที่บัณฑิตผู้มีปัญญาจะพึงบำเพ็ญมาก ๆ แม้สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรานี้เมื่อก่อนที่จะได้บรรลุพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระพุทธเจ้า** ในรุ่ง-อรุณของคืนวันเพ็ญเดือนวิสาขะ เมื่อ ๒๕๘๕ ปีที่ผ่านมานี้ **ก็ได้บำเพ็ญพุทธการกธรรม** คือ **การบำเพ็ญบุญบารมีอันเป็นคุณความดีอย่างยิ่งยวด** โดยเริ่มที่**ทานบารมี** คือ**การเสียสละ การบริจาคนี้ก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญแก่การเจริญบารมีอื่น ๆ ให้สำเร็จ**

จึงมีคำกล่าวว่า ***"คนที่จะเป็นใหญ่ได้ จะต้องเป็นนักเสียสละ"*** คือจะต้องเป็นผู้มีจิตใจกว้างขวางโอบอ้อมอารี เผื่อแผ่เสียสละประโยชน์สุขส่วนตนเพื่อผู้อื่น ส่วน**ผู้มีจิตใจคับแคบเห็นแก่ตัวตระหนี่เหนียวแน่น ไม่กล้าเสียสละประโยชน์สุขส่วนตนเพื่อผู้อื่น ยากที่จะเป็นใหญ่ได้** หรือ**ถึงจะเป็นใหญ่ได้ ก็เป็นได้ไม่นาน**

หลักของจาคะ *คือการเสียสละนี้ จึงมีว่า*

(๑) **เป็นการเสียสละประโยชน์สุขส่วนตน**หรือ **ส่วนพวกพ้องหมู่คณะของตนเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น** หรือ **แก่ประชาชนหมู่ใหญ่** หรือ**แก่ประเทศชาติโดยส่วนรวม เพื่อให้ผู้อื่น**หรือ**ประชาชนโดยส่วนรวมได้อยู่ดีมีสุข** และ/หรือ **ได้พ้นทุกข์**

(๒) การเสียสละประโยชน์สุขนั้น หมายรวมความถึง**การเสียสละกำลังกาย สติปัญญา วิชาการความรู้ความสามารถ กำลังทรัพย์ สิ่งของ** และ**ธรรมะ** คือคำแนะนำสั่งสอนการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเพื่อถึงซึ่งความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขแห่งชีวิต และรวมถึงการเสียสละด้วย**การบำเพ็ญคุณความดีอย่างยิ่งยวด**เป็น**บารมีธรรมอย่างสูง** นับตั้งแต่**การเสียสละลาภ ยศ สักการะ ข้าทาสบริวาร อันให้โลกิยสุขสำหรับตน**และ **แม้บุตรภรรยาผู้เป็นที่รักดั่งดวงใจ** และ**การสละชีวิตเลือดเนื้อของตนเพื่อประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น** หรือ**เพื่อประชาชนโดยส่วนรวม** และ**ประเทศชาติ** และ**เพื่อช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ก็ทำได้**

(๓) **จาคะ** คือ **การเสียสละ พึงเป็นไปเพื่อบรรเทา เพื่อการละ การสละคืน** *"อุปธิ"* คือ**เพื่อการละกิเลส ตัณหา อุปาทาน อันเป็นเหตุแห่งความทุกข์ เพื่อเป็นบุญกุศล**หรือ**คุณความดีอันยังใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส** กล่าวคือ **พึงเป็นการเสียสละโดยมิได้มุ่งหวังผลประโยชน์ตอบแทน** เช่น **มิใช่กระทำเพื่อความเด่นดัง** หรือ **เพื่อลาภยศ สักการะ จึงจะเกิดประโยชน์สันติสุขแก่ตนเอง**และ**ผู้อื่นอย่างสมบูรณ์**

จาคะ คือ**ความเสียสละ**เช่นนี้ เมื่อได้บำเพ็ญเป็นคุณ

ความดีอย่างยิ่งยวด แก่กล้ามากขึ้น ชื่อว่า **บารมี** ได้แก่ **ทานบารมี** ๑ ในบารมี ๑๐ ทัศ ที่**เมื่อเจริญแก่กล้าเป็นทานอุปบารมี** ถึง **ทาน-ปรมัตถบารมีแล้ว ก็จะเป็นพลวปัจจัยให้ปฏิบัติธรรมถึงมรรคผลนิพพานที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง**และ**ที่เป็นบรมสุขได้**

การเสียสละ การบริจาค การให้หรือการแบ่งปันทรัพย์สิ่งของ ได้แก่ ปัจจัย ๔ และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำรงชีพเป็นต้นแก่ผู้อื่น ชื่อว่า ***"อามิสทาน"*** การให้ธรรมเป็นทาน คือ การให้คำแนะนำสั่งสอนแก่ผู้อื่นให้รู้แนวทางความประพฤติปฏิบัติ-ตนให้เป็นไปแต่ในทางที่ดีที่ชอบ อันจะนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขแห่งชีวิต ไม่ไปในทางที่ชั่วอันจะนำไปสู่ความเสื่อมเป็นโทษเป็นความทุกข์เดือดร้อนนี้ชื่อว่า ***"ธรรมทาน"*** การตั้งตนการปฏิบัติตนอยู่แต่ในคุณความดี อยู่ในศีลในธรรม เป็นเยี่ยงอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นให้ประพฤติปฏิบัติตาม ก็ชื่อว่าธรรมทานเหมือนกัน การรู้จักให้อภัยแก่กัน ไม่ถือโทษโกรธเคืองกัน ไม่คิดและไม่กระทำการทำลายล้างผลาญชีวิตกัน ชื่อว่า ***"อภัยทาน"*** ก็สงเคราะห์เข้าในธรรมทานนี้เหมือนกัน ดังที่**พระสิริมังคลาจารย์** ผู้แต่งคัมภีร์ปกรณ์พิเศษ ***"มังคลัตถทีปนี"*** ได้อธิบายไว้ ปรากฏในหนังสือนี้ฉบับแปลเป็นภาษาไทย จัดพิมพ์โดยมหามกุฏราชวิทยาลัย ครั้งที่ ๑๑/๒๕๓๓ หน้า ๔๗ ว่า

"แม้อภัยทานก็จึงเห็นว่า พระผู้มีพระภาคทรงสงเคราะห์ด้วยธรรมทาน ในทานทั้ง ๒ นี้เหมือนกัน"

ที่พระสิริมังคลาจารย์ได้กล่าวถึงธรรมทานทั้ง ๒ ท่านผู้ฟัง

พึงทราบว่า ท่านหมายถึง **ธรรมทานที่เป็นโลกุตระ** คือ คำสั่งสอนให้ผู้ฟังและปฏิบัติตามสามารถพ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด กล่าวคือ ถึงความสิ้นทุกข์ได้ นี้ประการ ๑ กับ**ธรรมทานที่เป็นโลกิยะ** คือคำสั่งสอนให้ผู้ฟังแล้วปฏิบัติตาม ได้รับผลเป็นความสุขความเจริญทั้งในภพชาตินี้และภพชาติ ต่อๆไป นี้อีกประการ ๑

ระหว่าง***ธรรมทาน*** **คือการให้ธรรมเป็นทาน** กับ**อามิสทาน คือการให้วัตถุสิ่งของ มีปัจจัย ๔** และ**สิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิตเป็นต้น** นั้น **สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงสรรเสริญธรรมทาน คือการให้ธรรมเป็นทานว่าเป็นเลิศ** ดังพระพุทธดำรัสปรากฏในพระสุตตันตปิฎก *อังคุตตรนิกาย ทุกนิบาต ตติยปัณณาสก์* ข้อ ๓๘๖ แปลความว่า

"ดูกรภิกษุทั้งหลาย ทาน ๒ อย่างนี้ ๒ อย่างเป็นไฉน? คือ อามิสทาน ๑ ธรรมทาน ๑ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ทาน ๒ อย่างนี้แล ดูกรภิกษุทั้งหลาย บรรดาทาน ๒ อย่างนี้ ธรรมทานเป็นเลิศ ฯ"

ที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสว่า **ธรรมทานเป็นเลิศ คือประเสริฐกว่าอามิสทาน** นั้นก็เพราะ**ธรรมทาน** ให้ผลระยะยาวแก่ผู้รับฟังและรับปฏิบัติตามให้ได้รับผลเป็นความเจริญและสันติสุขในชีวิต ทั้งในภพชาติปัจจุบันและในภพชาติหน้า ต่อๆไปจนถึงมรรคผลนิพพาน ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์และที่เป็นบรมสุข แต่**อามิสทาน** ให้ผลแก่ปฏิคคาหก คือผู้รับเป็นความบรรเทาทุกข์และ/หรือเป็นความสุขแต่เพียงระยะสั้น ที่ได้บริโภคใช้สอยทรัพย์สิ่ง

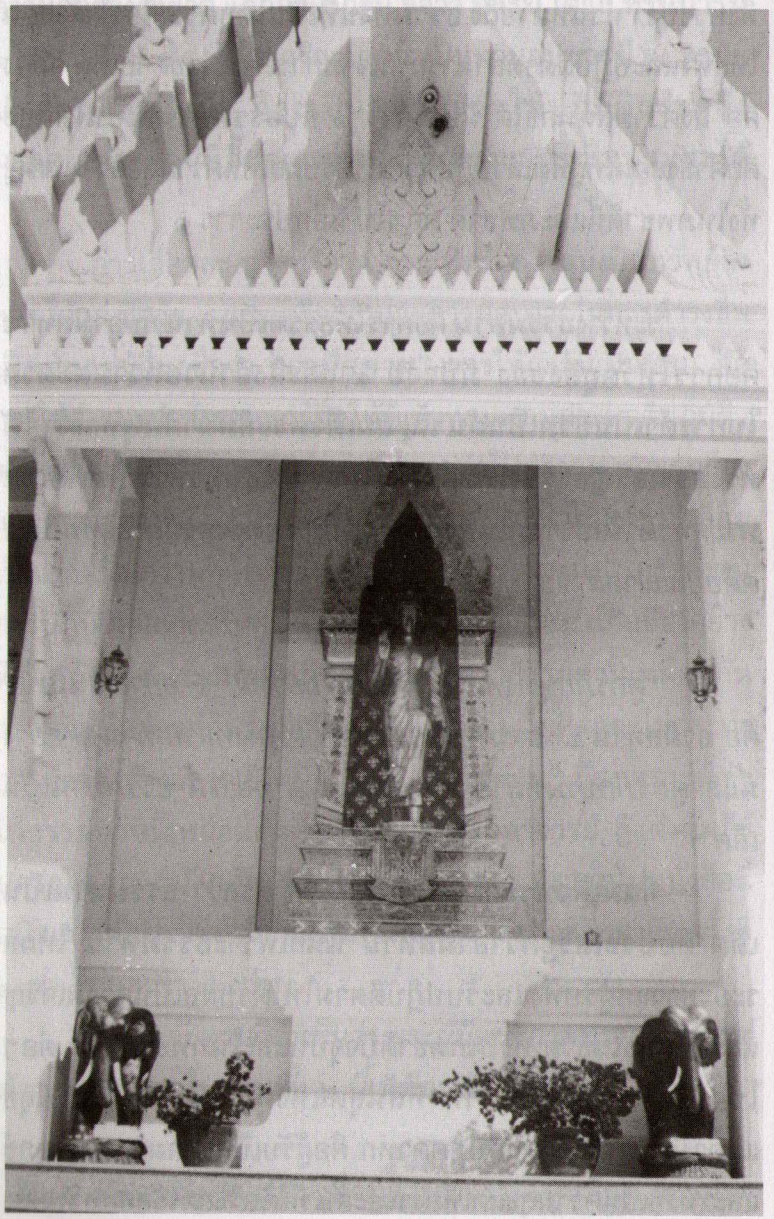

ของนั้น ภายในภพชาติปัจจุบันนี้เท่านั้น ถ้าว่าผู้รับยังเป็นผู้หลงงมงายไม่รู้บาป-บุญ คุณ-โทษ ยังไม่มีปัญญาส่องสว่างเห็นทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง เขาก็ยังคงประกอบเหตุปัจจัยที่เป็นบาปอกุศล หรือความชั่วอันให้ผลที่เป็นโทษ เป็นความทุกข์เดือดร้อน และทั้งไม่รู้จักประกอบเหตุปัจจัยที่เป็นบุญกุศล หรือคุณความดีให้เกิดความเจริญและสันติสุขแม้แก่ตัวเขาเองอย่างแท้จริงได้ ชีวิตของพวกเขาเหล่านั้นก็จะยังคงวนเวียนอยู่ใน **ไตรวัฏฏะ** คือ**ความมีกิเลส**แล้วก็**ประกอบอกุศลกรรม** ด้วยอำนาจของกิเลสที่ครอบคลุมจิตใจอยู่ และ**ได้รับผล**จาก**อกุศลกรรม** เป็นความทุกข์เดือดร้อน และต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารจักรอันเป็นทุกข์อยู่อย่างนี้หรือยิ่งกว่านี้ต่อ ๆ ไป ไม่มีที่สิ้นสุด

ธรรมทานนั่นแหละ**ที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของเขาให้ขึ้นอย่างถาวรได้** เพราะ**การที่สัตวโลกทั้งหลายจะอยู่ดีมีสันติสุข** หรือ**จะประสบความทุกข์เดือดร้อนย่อมเป็นผลแต่กรรมดี** หรือ**กรรมชั่วที่ตนได้กระทำมาแล้วทั้งนั้น** หรืออีกนัยหนึ่ง **กรรมดี**หรือ**กรรมชั่ว**นั่นแหละคือ**เหตุปัจจัยให้เกิดความสันติสุข**หรือ**ความทุกข์** ด้วยเหตุนี้**การให้ธรรมเป็นทาน** อันเป็นการชี้ทางสว่างในการทำกรรมที่ดีงาม เป็นการให้สร้างเหตุปัจจัยแห่งความสันติสุขในชีวิต มิให้ทำกรรมชั่วที่จะเป็นการสร้างเหตุแห่งความทุกข์เดือดร้อน **แก่เวไนยสัตว์** คือ **แก่สัตว์** หรือ**ชนผู้ควรแก่การแนะนำสั่งสอนได้ จึงมีคุณค่าสูงกว่าอามิสทาน** อันเป็นการให้ทรัพย์สิ่งของเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขเพียงชั่วคราวที่เป็นการช่วยแก้ปัญหาความทุกข์เดือดร้อนของผู้อื่นที่ปลายเหตุ คือ ที่ผลของบาป-

อกุศลที่เขาได้เคยกระทำไว้แล้วแต่อดีตเท่านั้น

ธรรมทานจึงเป็นเลิศ คือ **ประเสริฐ** กล่าวคือ **มีคุณค่าสูงสุดยิ่งกว่าอามิสทาน**ด้วยประการฉะนี้ และ**เพราะเหตุนั้น บัณฑิต** คือ **ผู้รู้ ผู้มีปัญญา ผู้ทรงคุณธรรม** คือ**ผู้มีศีลมีธรรมจึงยกย่องสรรเสริญ** และ**ทั้งสนับสนุนส่งเสริมธรรมทาน** กับทั้ง**ปฏิบัติธรรมเอง**และ**ให้ธรรมเป็นทานเองเป็นปรกติ**

แต่**มิได้หมายความว่า** ***อามิสทาน*** **จะไม่เป็นข้อพึงกระทำเป็นข้อที่พึงต้องกระทำเป็นพื้นฐานทีเดียว เพราะจะยังผลให้สัตว์โลกผู้กระทำเจริญด้วยสมบัติเครื่องอยู่อาศัย ทุกระดับภูมิ-ธรรม** กล่าวคือทานกุศลในระดับโลกิยะ ย่อมให้ผลเป็น**มนุษย์สมบัติ** ได้แก่ ทรัพย์สมบัติ รูปสมบัติ บริวารสมบัติ และคุณสมบัติ คือความรู้ความสามารถเป็นต้น ถึง**สวรรค์สมบัติ**หรือ**ทิพยสมบัติอันประณีตกว่ามนุษย์สมบัติ** และเป็น**พื้นฐานให้ถึงนิพพานสมบัติ** คือเป็น**ทานบารมี ทานอุปบารมี** และ**ทานปรมัตถบารมี** อันเป็นอุปการะแก่การบำเพ็ญบารมีอื่นๆ ให้เกิดและเจริญขึ้นได้ดี **เมื่อ**บุญบารมีทั้ง ๑๐ ประการ เรียกว่า **บารมี ๑๐ ทัศ เจริญแก่กล้าถึงปรมัตถบารมี ในภพชาติใด ย่อมเป็นพลวปัจจัยให้กระทำที่สุดแห่งทุกข์** คือให้สามารถ**ปฏิบัติธรรมถึงความบรรลุมรรคผลนิพพานที่สิ้นสุดแห่งทุกข์** และ**ที่เป็นบรมสุขได้**

กล่าวโดยส่วนรวมในเรื่องของ ***"ทานกุศล"*** **ทั้งปวงจักเป็นมหานิสงส์** คือ**มีผลมากถ้าทั้งผู้ให้ ผู้รับ** และ**ทั้งสิ่งของ** หรือ **ธรรมที่ให้เป็นของดี บริสุทธิ์** หรือ **เป็นข้อปฏิบัติที่ดีที่ชอบ** กล่าวคือ

ฝ่ายผู้ให้ **เป็นคนดี มีคุณธรรม** คือ เป็นผู้มีศีลมีธรรมเป็นสัมมาทิฐิ และ**มีเจตนาที่ดี ที่บริสุทธิ์** คือมุ่งให้ด้วยหวังที่จะอนุเคราะห์ สงเคราะห์ผู้อื่นให้พ้นทุกข์ และให้ได้รับความสันติสุขโดยไม่มุ่งหวังเครื่องตอบแทน **ทั้งก่อนแต่จะให้ ทั้งขณะที่ให้** และ**แม้เมื่อภายหลังที่ได้ให้แล้ว ก็ยังมีจิตยินดีที่ได้ให้ประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น** นี้ฝ่าย ๑ อย่างนี้ย่อมเป็นมหานิสงส์ คือทานกุศลนั้นย่อมให้ผลเป็นความเจริญและสันติสุขแก่ผู้ให้ต่อไป ทั้งในปฏิสนธิกาล คือตั้งแต่แรกเกิด ตลอดวัยกลางคน และถึงวัยชรา

ฝ่ายผู้รับ ก็เป็นคนดีมีคุณธรรม คือมีศีลมีธรรมเป็นสัมมา-ทิฐิ และหรือกำลังปฏิบัติพระสัทธรรมเพื่อขจัดขัดเกลากิเลสตน กำลังประพฤติปฏิบัติตนเป็นเยี่ยงอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น และทั้งช่วยเผยแผ่พระสัทธรรมที่ตนได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ จากการปฏิบัติธรรมที่ดีแล้วคือให้ธรรมเป็นทานแก่ผู้อื่นตามสมควรแก่ภูมิธรรมของตนนี้ฝ่าย ๑ ย่อมยิ่งด้วยมหานิสงส์คือมีผลสูงแก่ผู้ให้ทานกับบุคคลผู้เช่นนี้กว่าการให้ทานแก่คนชั่ว หรือแก่คนไม่ดีคนไม่มีศีลธรรมประจำใจ และผู้เป็นมิจฉาทิฐิมากมายนัก ดังที่ได้เคยมีพวกเทวดาสตุลลปกายิกาได้พากันไปเฝ้าสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงที่ประทับ ณ พระวิหารเชตวัน เมื่อล่วงปฐมยามแล้ว ได้พากันเปล่งอุทานถึงอานิสงส์ของการให้ทาน พวกหนึ่งได้เปล่งอุทานมีใจความตอนหนึ่งใน*สังยุตตนิกายสคาถวรรค พระสุตตันตปิฎก* เล่ม ๑๕ ข้อ ๙๙ ว่า

"ข้าแต่พระองค์ผู้ไม่มีทุกข์ ทานยังประโยชน์ให้สำเร็จได้แล แม้เมื่อของมีอยู่น้อยการให้ทานได้เป็นการดี ทานที่ให้

แม้ด้วยศรัทธาก็ยังประโยชน์ให้สำเร็จได้ ทานที่ให้แก่ผู้มีธรรมอันได้แล้วยิ่งเป็นการดี อนึ่ง ทานที่บุคคลเลือกให้ยิ่งเป็นการดี ทานที่เลือกให้ พระสุคตเจ้าทรงสรรเสริญแล้ว"

(สํ.ส. ๑๕/๙๙)

ครั้นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อเทวดาทูลถามว่าคำของใครเป็นภาษิต ก็ได้ตรัสตอบรับรองเทวดาผู้เปล่งวาจาทั้งหลายเหล่านั้นว่า คำของเทวดาทั้งหมดนั้นแหละเป็นภาษิตโดยปริยาย

ที่ว่า ***"ทานที่เลือกให้ อันพระสุคตเจ้าทรงสรรเสริญแล้ว วิเจยฺยทานํ สุคตปฺปสตฺถํ"*** นั้นก็เพราะว่า**ทานที่ให้เพื่อเป็นประโยชน์สุขแก่คนดี ผู้มีศีลมีธรรม มีปัญญา ผู้รับทานซึ่งเป็นผู้มีคุณธรรมประจำใจอยู่นั้น ย่อมยังประโยชน์ตน**และ**ประโยชน์แก่ผู้อื่น** หรือ**แก่สาธารณชนได้มาก แต่ถ้าทานที่ให้แก่คนชั่ว คนไม่มีศีลธรรมประจำใจ ผู้เป็นคนพาลปัญญาโฉดเขลา**แล้ว **เขาย่อมไม่มีสติปัญญาที่จะปฏิบัติตนยังประโยชน์ตน ประโยชน์ท่านผู้อื่นให้สำเร็จได้** คือ**แม้แต่ตัวเขาเองก็ไม่มีสติปัญญาพอที่จะช่วยตนเอง** หรือ**พัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้ แล้วเขาจะสามารถช่วยใครอื่นได้อีก** ดังธรรมภาษิตใน*ขุททกนิกาย ชาดก ภาค ๑ พระสุตตันตปิฎก เล่ม ๑๙ ข้อ ๕๐๖-๕๐๗* ความว่า

"ผู้ใดให้ทานในคนที่ไม่ควรให้ ไม่ให้ในคนที่ควร ให้ผู้นั้นถึงได้รับความทุกข์ ในคราวมีอันตรายก็ไม่ได้สหาย ฯ

ผู้ใดไม่ให้ทาน ในคนที่ไม่ควรให้ ให้ในคนที่ควรให้ ผู้

นั้นถึงได้รับความทุกข์ ในคราวมีอันตรายย่อมได้สหายฯ"

(โพธิสตฺต ขุ.ชา. จตุกฺก. ๒๗/๕๐๖-๕๐๗)

ฝ่ายทรัพย์สิ่งของ หรือ**ข้อธรรมที่ให้เป็นทรัพย์สิ่งของที่มีคุณภาพดี** และ**ที่ได้มาโดยความบริสุทธิ์ ไม่ใช่เอาของเสีย ๆ** หรือ**ของที่ใช้แล้ว ที่ไม่ประสงค์จะเก็บไว้ให้รกบ้านมาให้** และ/หรือ**ข้อธรรมที่ให้เป็นข้อปฏิบัติที่ดี ที่กอปรด้วยสัมมาทิฐิ** คือ**เป็นข้อปฏิบัติที่ให้เกิดผลเป็นความเจริญและสันติสุขในชีวิต** และ/หรือ**ให้ถึงความพ้นทุกข์ ไม่ใช่ข้อปฏิบัติชั่วร้าย ที่กอร์ปด้วยมิจฉาทิฐิที่จะนำไปสู่ความเสื่อม**หรือ**ที่เป็นโทษเป็นความทุกข์เดือดร้อนได้ต่อไป จึงจะเป็นมหานิสงส์คือมีผลมากแก่ผู้ให้ทานด้วยทรัพย์สิ่งของ**และ/หรือแก่ผู้ให้**ธรรมทานเช่นนี้** ดังที่อุคคหะเทพบุตร ผู้ได้เคยถวายทานอันเลิศแก่พระผู้มีพระภาคเจ้า ณ เมืองเวสาลี ในกาลต่อมาไม่นานได้ทำกาละ (ตาย) และได้ไปบังเกิดในเทวโลกแล้ว ได้ลงมาเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ณ พระวิหารเชตวัน สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงได้ตรัสกะอุคคหะเทพบุตรเป็นพระคาถา แปลความว่า...

"ผู้ให้ของชอบใจ ย่อมได้ของชอบใจ
ผู้ให้ของเลิศย่อมได้ของเลิศ ผู้ให้ของดีย่อมได้ของดี
ผู้ให้ของประเสริฐ ย่อมถึงฐานะอันประเสริฐ"

(องฺ ปญฺจก. ๒๒/๔๔)

ผู้รู้จักเสียสละ รู้จักให้หรือแบ่งปันประโยชน์สุขส่วนตน และ

หรือส่วนหมู่คณะของตน และการให้ธรรมเป็นทานเพื่อประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น แก่ชนหมู่ใหญ่หรือแก่ประเทศชาติส่วนรวมย่อมเป็น อริยทรัพย์คือเป็นคุณธรรมอยู่ภายในจิตสันดาน เป็นทรัพย์ที่ประเสริฐที่ไม่มีใครผู้ใดสามารถแย่งชิงเอาไปได้ และไม่รู้จักเสื่อมสลายด้วยภยันตราย ใด ๆ จากภายนอกอริยทรัพย์อันเป็นคุณธรรมนี้แหละจะเป็นทรัพย์อันประเสริฐที่คอยติดตามให้ผลแก่ผู้ปฏิบัติและทรงคุณธรรมนี้ให้เจริญด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ ถึงนิพพานสมบัติได้ ผู้มีคุณธรรมข้อนี้จึง ชื่อว่าย่อมไม่เป็นผู้ยากจน

อริยทรัพย์ข้อที่ ๗ คือ***"ปัญญา"***คือ**ความรู้แจ้งในเรื่องบาป-บุญ คุณ-โทษ ในกฎแห่งกรรม** และ**ในเหตุแห่งความเจริญ** รวมทั้ง **วิชาการความรู้ในการประกอบสัมมาอาชีวะ** และ**ความรู้แจ้งในเหตุแห่งความเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง** นี้กล่าวเฉพาะปัญญาในระดับโลกิยะชื่อว่า ***โลกิยปัญญา*** *"อันให้โลกิยสุข"* ส่วน**ปัญญาที่สูงขึ้นไปที่จะช่วยให้พ้นทุกข์ได้** ชื่อว่า ***"โลกุตรปัญญา"*** นั้นได้แก่ ***ปัญญา*** คือ **ความเห็นแจ้งรู้แจ้งสภาวะของธรรมชาติ** และ**สัจธรรมตามที่เป็นจริง** กล่าวคือ**ความเห็นแจ้งรู้แจ้งในกองสังขารตามที่เป็นจริง** ว่าประกอบด้วยปัจจัยปรุงแต่งอย่างไรมีสภาวะที่เป็นเองตามธรรมชาติที่เป็นจริงว่าไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา คือ มิใช่ตัวตน บุคคล เรา เขา ของเรา ของเขา อย่างไร และ**ความเห็นแจ้งแทงตลอดความจริงอย่างประเสริฐ โดยความกำหนดรู้**เรื่องของ**ทุกข์** ว่ามีแท้จริงอย่างไร ควรกำจัดอย่างไร **เหตุแห่งทุกข์** ว่ามีอย่างไร ควรละอย่างไร **สภาวะที่ทุกข์ดับเพราะเหตุดับ** คือ**พระนิพพานธาตุ** ว่ามีจริงอย่างไร ควรทำให้แจ้งอย่างไร

และ**หนทางปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์อย่างถาวร** ว่ามีจริงอย่างไร **ทุกข์นั้นกำจัดได้แล้วเพียงไร เหตุแห่งทุกข์ละได้แล้วเพียงไร สภาวะที่ทุกข์ดับเพราะเหตุดับ คือพระนิพพานนั้นได้ทำให้แจ้งแล้วเพียงไร** และ**หนทางปฏิบัติเพื่อความดับทุกข์ได้กระทำให้เกิด**และ**เจริญขึ้นแล้วเพียงไร** ดังนี้เป็นต้น

การอบรมปัญญาทั้งในระดับโลกิยปัญญาและโลกุตรปัญญาให้เกิดและเจริญขึ้นได้นั้น ย่อมกระทำได้ ๓ วิธี หรือจะจัดว่าเป็นสามระดับก็ได้ คือ

สุตมยปัญญา เป็นปัญญารู้รอบรู้ที่เกิดและเจริญขึ้นได้จากการศึกษาเล่าเรียน การอ่านและการฟังคำบรรยาย หรือคำแนะนำสั่งสอน

จินตมยปัญญา เป็นปัญญารอบรู้ที่เกิดและเจริญขึ้นได้โดยการคิดพิจารณาดูที่เหตุและสังเกตที่ผลสำหรับวิชาการทางโลกอันอาศัยการ วิจัยคือการศึกษาหาข้อมูลที่เชื่อถือได้ที่ถูกต้องตรงประเด็นและที่สมบูรณ์ดีพอมาประกอบการพิจารณาวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบเหตุและผลของปัญญาหรือเรื่องที่ประสงค์จะทราบ

ภาวนามยปัญญา เป็นปัญญารู้แจ้งแทงตลอดในสภาวะของธรรมชาติและอริยสัจธรรมตามที่เป็นจริงที่สามารถให้เกิด และเจริญขึ้นได้ด้วยการปฏิบัติธรรม ไตรสิกขา คือศีลสิกขา จิตตสิกขา และปัญญาสิกขา คือการเจริญภาวนาธรรม หรือสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน โดยมี ศีลเป็นบาทฐาน เพื่ออบรมกายวาจาและใจ ให้ถึงอธิศีล คือศีลอันยิ่ง อธิจิต คือจิตอันยิ่ง หรือสมาธิยิ่ง และอธิปัญญา คือ

ปัญญาอันยิ่ง อันมีนัยอยู่ในอริยมรรคมีองค์ ๘ ได้แก่ความเห็นชอบในอริยสัจ ๔ ชื่อว่า ***สัมมาทิฐิ*** และความดำริชอบคือการดำริออกจากกิเลส ตัณหา อุปาทาน อันเป็นเหตุแห่งทุกข์ ชื่อว่า ***สัมมา-สังกัปปะ*** ๒ ประการนี้สงเคราะห์เข้าใน ***"ปัญญาสิกขา"*** การกล่าววาจาชอบ ชื่อว่า ***สัมมาวาจา*** การกระทำการงานชอบชื่อว่า **สัมมา-สังกัปปะ** และการประกอบอาชีพชอบชื่อว่า ***สัมมาอาชีวะ*** ๓ ประการนี้ สงเคราะห์เข้าใน ***"ศีลสิกขา"*** ความเพียรพยายามชอบชื่อว่า ***สัมมาวายามะ*** การมีสติชอบชื่อว่า ***สัมมาสติ*** และสมาธิชอบชื่อว่า ***สัมมาสมาธิ*** ๓ ประการนี้สงเคราะห์เข้าใน ***"จิตตสิกขา"*** นี้กล่าวโดยการเจริญปัญญาชั้นสูง เป็นทางให้หลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้ถึงอมตมหานฤพานอันเป็นบรมสุข ไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดไม่มีความแก่ ความเจ็บ และความตายอีกต่อไป

ส่วนปัญญารอบรู้ในทางโลกย่อมเกิดและเจริญจากการที่ได้เรียนรู้ และได้ผ่านการนำวิชาการไปปฏิบัติหรือได้ปฏิบัติงานจนมีประสบการณ์มามาก จึงมีปัญญารอบรู้มาก

กล่าวโดยสรุป ปัญญารอบรู้ทางเจริญทางเสื่อมแห่งชีวิตถึงปัญญารู้แจ้งแทงตลอดในสภาวะของธรรมชาติและอริยสัจธรรมตามที่เป็นจริงดังที่กล่าวนี้แหละที่เป็นอริยทรัพย์ คือ ทรัพย์อันประเสริฐ ที่คอยติดตามให้ผลแก่ผู้มีทั้งวิชาการทางโลกเพื่อการประกอบสัมมาอาชีวะ และทั้งผู้ทรงคุณธรรมคืออธิศีล อธิจิต และอธิ-ปัญญา ให้ดำเนินชีวิตไปด้วยสติสัมปชัญญะ และปัญญาอันเห็นชอบให้ถึงความสำเร็จเป็นความเจริญสันติสุขในชีวิตยิ่งๆ ขึ้นไปอย่าง

มั่นคง ไม่มีเสื่อม และให้ถึงมรรคผลนิพพานที่สิ้นสุดแห่งทุกข์และที่เป็นบรมสุขได้อย่างแน่นอน ผู้ทรงคุณธรรมนี้คือปัญญาอันเห็นชอบดังที่กล่าวนี้ จึงย่อมไม่เป็นผู้ยากจนด้วยประการฉะนี้

ก่อนยุติรายการนี้ อาตมภาพขอเชิญสาธุชนทุกท่านผู้สนใจในธรรม เข้าศึกษาและปฏิบัติธรรม ที่สำนักงาน**มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญวัดสระเกศวรมหาวิหาร กรุงเทพฯ ทุกวันอาทิตย์ วันละ ๒ รอบ เริ่มตั้งแต่ เวลา ๐๙.๓๐ น. ถึงเวลา ๑๔.๐๐ น. และทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี เวลา ๑๘.๓๐ น. และที่**วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ได้ทุกวัน หลังทำวัตรเช้า-เย็น และ

ขอประกาศข่าวการอบรมพระกัมมัฏฐานรุ่นที่ ๓๔ ณ **วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม** อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ระหว่าง**วันที่ ๑-๑๔ ธันวาคม** นี้ พระภิกษุ สามเณร อุบาสกอุบาสิกา และสาธุชนขอสมัครเข้ารับการอบรมได้ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ

พระภิกษุสามเณรจะได้รับการถวายหนังสือคู่มือปฏิบัติภาวนาธรรมประกอบการศึกษาสัมมาปฏิบัติอีกด้วย

เฉพาะพระสังฆาธิการ หรือพระภิกษุที่พระสังฆาธิการเจ้าคณะปกครองส่งไปเข้ารับการอบรม จะได้รับการอบรมและได้รับหนังสือ **การบริหารวัด** กับหนังสือ **ทางมรรคผลนิพพาน** (ธรรมปฏิบัติถึงธรรมกายและพระนิพพาน) จากผู้มีจิตศรัทธาด้วยทุกท่าน

พระภิกษุ สามเณร ขอได้โปรดเตรียม สมณบริขาร ได้แก่ บาตรและกลดไปด้วย และขออาราธนาไปขึ้นรถ รับ-ส่งไปวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ที่จอดรอรับอยู่หน้าสำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาฯ ศาลาการเปรียญวัดสระเกศฯ หรือวัดภูเขาทอง กรุงเทพฯ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ภายในเวลา ๑๓.๓๐ น. ด้วย

ขอความสุขสวัสดีจงมีแด่ท่านผู้ฟังทุกท่าน

เจริญพร

ประวัติย่อ
พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล
เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
ผู้สอนและปฏิบัติภาวนาธรรมตามแนววิชชาธรรมกาย

ชื่อฉายา	พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล
วัน เดือน ปีเกิด	วันพฤหัสบดี ที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๒
ชาติภูมิเดิม	อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
อุปสมบท	วันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๙
ณพัทธสีมา	วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
พระอุปัชฌาย์	สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยา กรุงเทพฯ
พระกรรมวาจาจารย์	สมเด็จพระพุฒาจารย์ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพฯ เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์ ที่ พระพรหมคุณาภรณ์)
พระอนุสาวนาจารย์	สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ เมื่อครั้งดำรงสมณศักดิ์ ที่ พระธรรมธีรราชมหามุนี
พระวิปัสสนาจารย์	พระภาวนาโกศลเถร รองเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ และพระอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

การศึกษาพระปริยัติ	ป.ธ.๖, น.ธ.เอก
เป็นพระอุปัชฌาย์	วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๓๙
สังกัด	พรรษาที่ ๑-๕ (พ.ศ.๒๕๒๙-๒๕๓๓) สังกัดวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ พรรษาที่ ๖ (พ.ศ.๒๕๓๔) ถึงปัจจุบัน สังกัดวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ต.แพงพวย อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

ประวัติก่อนบรรพชาอุปสมบท

วุฒิการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (เกียรตินิยม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประกาศนียบัตรการศึกษาอบรม *"วิชาวิจัยทางสังคมศาสตร์"* Institute of Social Research, The University of Michigan, Ann Arbor สหรัฐอเมริกา ประกาศนียบัตรการศึกษาอบรมหลักสูตร การจัดการคอมพิวเตอร์ และระบบข่าวสารด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ จากสำนักแถลงข่าวสหรัฐ วอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกา
หน้าที่การงานประจำ	พนักงานประจำสำนักข่าวสารอเมริกัน กรุงเทพฯ ในตำแหน่ง RESEARCH SPECIALIST ลาออกจาก งานประจำก่อนเกษียณอายุ ๓ ปี เพื่อบรรพชา อุปสมบท ปฏิบัติพระศาสนา
งานพิเศษ	ผู้บรรยายพิเศษ สาขาวิชา การวิจัยและประเมินผล สื่อสารมวลชน ชั้นปริญญาโท คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ฯลฯ

ขอเชิญตั้งทุนนิธิเพื่อการศึกษาอบรมและเผยแพร่ธรรมปฏิบัติ ในชื่อวงศ์ตระกูล หรือคณะของท่าน

วัตถุประสงค์เพื่อนำดอกผลมาใช้ (๑) ในกิจกรรมการศึกษาภาคปริยัติธรรม (๒) การอบรมภาวนาธรรมแด่พระภิกษุ สามเณร ผู้อยู่ศึกษาและปฏิบัติธรรมและเป็นกำลังสำคัญในการเผยแพร่พระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และ (๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่ธรรมปฏิบัติแก่ประชาชนโดยทั่วไปทั้งทางสื่อมวลชน และการให้การอบรมภาวนาธรรมและจริยธรรมทั้งภายนอกวัดและ ณ ภายในวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ในสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ตลอดไปนั้น โดยที่

๑. ต้นทุนนิธิของท่านคงอยู่ตลอดไป

๒. ได้ดอกผลมาใช้จ่ายในการให้การศึกษาภาคปริยัติ แด่พระภิกษุ สามเณร ในการให้การอบรมธรรมปฏิบัติและเผยแพร่ธรรมเป็นธรรมทาน อันเป็นบุญเขตอย่างกว้างขวางไม่มีประมาณ เป็นบุญและบารมีที่หลั่งไหลติดตามให้ผลแก่ท่านตลอดกาลนาน ให้เป็นผู้มีสติปัญญาเฉียบแหลม และเจริญรุ่งเรืองสุขสมบูรณ์ ด้วยมนุษยสมบัติอันมีทรัพย์สมบัติ รูปสมบัติ คุณสมบัติ และบริวารสมบัติ เป็นต้น และสวรรค์สมบัติอันประณีต ได้เป็นพลวปัจจัย ให้ถึงนิพพานสมบัติ มีมรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง

๓. เมื่อนึกถึงธรรมทาน อันมีอานิสงส์สูงส่งยิ่งและเป็น **"บุญเป็น"** คือบุญอันตั้งเป็นอยู่ตลอดกาลนานได้ทุกเวลา จิตใจย่อมผ่องใสทุกเมื่อด้วยบุญนี้ ชีวิตย่อมมีแต่จะเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขยิ่งๆ ขึ้นไป ด้วยสติปัญญาสามารถและเฉียบแหลม จึงไม่ตกต่ำเป็นธรรมดา

๔. ขอเชิญผู้มีจิตศรัทธาปวารณาและบริจาคตั้ง **"ทุนนิธิการศึกษาฯ"** ได้ทุกวันด้วยทุนประเดิม ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาท) ขึ้นไป และเพิ่มทุนได้ทุกวัน (ครั้งละไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ บาท ตามระเบียบของธนาคาร) ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปที่

๑. สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศ กทม. ๑๐๑๐๐ โทร. ๒๒๔-๗๔๗๕, ๖๒๑-๑๒๓๕-๖

๒. วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ริมถนนบางแพ-ดำเนินสะดวก กม. ที่ ๑๔ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๓๐ โทร. (๐๓๒) ๒๕๔-๖๕๐, ๒๕๓-๓๕๒ ต่อ (กด) ๒๒๐

เช็คธนาคาร โปรดสั่งจ่ายเช็คขีดคร่อมให้แก่ **วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม**

หากส่งเงินทางธนาณัติไปรษณีย์ โปรดสั่งจ่าย **ปท. ดำเนินสะดวก** ในนาม

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม *อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐*

ขอเชิญตั้งทุนนิธิภัตตาหารคิลานเภสัช ในชื่อวงศ์ตระกูล หรือคณะของท่าน

วัตถุประสงค์เพื่อนำดอกผลมาใช้เป็นค่าภัตตาหารและค่ารักษาพยาบาลแด่พระภิกษุ สามเณร ผู้อยู่ศึกษาและปฏิบัติธรรมและเป็นกำลังสำคัญในการเผยแพร่พระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ใน สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ตลอดไปนั้น

๑. ต้นทุนนิธิของท่านคงอยู่ตลอดไป

๒. ได้ดอกผลมาเป็นใช้จ่ายปัจจัยแด่พระภิกษุ สามเณรผู้ประพฤติธรรมและเผยแพร่ธรรม อันเป็นบุญเขตอย่างกว้างขวางไม่มีประมาณ เป็นบุญและบารมีหลั่งไหลติดตามให้ผลแก่ท่านตลอดกาลนาน ให้เป็นผู้เจริญรุ่งเรือง สุขสมบูรณ์ ด้วยมนุษยสมบัติ อันมีทรัพย์สมบัติ รูปสมบัติ คุณสมบัติ และบริวารสมบัติ เป็นต้น และสวรรค์สมบัติอันประณีต ได้เป็นพลวปัจจัยให้ถึงนิพพานสมบัติ มีมรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง

๓. เท่ากับท่านได้ใส่บาตรทุกวัน และได้รักษาพยาบาลภิกษุอาพาธเป็นประจำ เมื่อนึกถึง "**บุญเป็น**" คือบุญอันตั้งเป็นอยู่ตลอดกาลนาน ได้ทุกเวลา จิตใจย่อมผ่องใสทุกเมื่อด้วยบุญนี้ ชีวิตย่อมไม่มีตกต่ำมีแต่จะเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขยิ่งๆ ขึ้นไป

๔. ขอเชิญผู้มีจิตศรัทธาปวารณาและบริจาคตั้ง "**ทุนนิธิภัตตาหารฯ**" ได้ทุกวันด้วยทุนประเดิม ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาท) ขึ้นไป และเพิ่มทุนได้ทุกวัน (ครั้งละไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ บาท ตามระเบียบของธนาคาร) ได้ทุกวันตั้งแต่บัดนี้ที่

๑. สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศ กทม. ๑๐๑๐๐ โทร. ๒๒๔-๗๔๗๕, ๖๒๑-๑๒๓๕-๖

๒. วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ริมถนนบางแพ-ดำเนินสะดวก กม. ที่ ๑๔ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๓๐ โทร. (๐๓๒) ๒๕๔-๖๕๐, ๒๕๓-๓๕๒ ต่อ (กด) ๒๒๐

เช็คธนาคาร โปรดสั่งจ่ายเช็คขีดคร่อมให้แก่ **วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม**

หากส่งเงินทางธนาณัติไปรษณีย์ โปรดสั่งจ่าย **ปท. ดำเนินสะดวก** ในนาม

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม *อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐*

ขอเชิญชมและนมัสการบูชา พระพุทธชัยมงคล พระพุทธรูปประธานหยกแท้

ประจำอุโบสถและหมู่พระพุทธรูปคู่บารมีพระประธาน ล้วนสำเร็จด้วยรัตนชาติและโลหะเนื้อดี และปิดทองรูปเหมือน **พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)** หลวงพ่อวัดปากน้ำ ที่วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ได้ทุกวัน ระหว่างเวลา ๐๘.๓๐-๑๗.๐๐ น. เพื่อความเป็นศิริมงคลแก่ชีวิตของท่าน

กำหนดการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์

(อุบาสก อุบาสิกา สาธุชน เข้ารับการอบรมร่วมด้วยได้)

ณ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

เปิดอบรมปีละ ๒ รุ่น : ✪ รุ่นกลางปี ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ พฤษภาคม
✪ รุ่นปลายปี ระหว่างวันที่ ๑-๑๔ ธันวาคม

ติดต่อขอสมัครโดยทางจดหมายที่ :

พระมหาเสริมชัย ชยมงฺคโล
เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๓๐

ขอเชิญเข้ารับการอบรมภาวนาธรรม

จัดเป็นประจำที่ :

๑. วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร (วัดภูเขาทอง) กทม. ที่ศาลาการเปรียญ
- ✪ เวลา ๑๐.๐๐ น. ทุกวันอาทิตย์
- ✪ เวลา ๑๘.๓๐ น. ทุกวันจันทร์และพฤหัสบดี

๒. วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ริมถนนสายบางแพ-ดำเนินสะดวก กม.ที่ ๑๔ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
- ✪ ทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐ น. และ ๑๘.๓๐ น.
- ✪ และ ทุกวันเสาร์ต้นเดือน มีรถรับส่งฟรี!
  จากหน้าศาลาการเปรียญ วัดสระเกศ เวลา ๐๗.๓๐ น.
- ✪ และกลับถึงกรุงเทพฯ ไม่เกิน ๑๗.๐๐ น.

สัปปุริสทาน ๕ พร้อมทั้งอานิสงส์

"ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย **สัปปุริสทาน** *(การให้ของคนดี)* ๕ อย่างเหล่านี้ คือ

๑. ให้ทานด้วยศรัทธา (ความเชื่ออย่างมีเหตุผล)
๒. ให้ทานด้วยความเคารพ
๓. ให้ทานตามกาล
๔. ให้ทานมีจิตอนุเคราะห์
๕. ให้ทานไม่กระทบตน ไม่กระทบผู้อื่น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลให้ทานด้วยความเชื่อแล้ว ในที่ที่ผลแห่งทานนั้นเกิดขึ้นแก่เขา เขาย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก และเป็นผู้มีรูปร่างงาม น่าดู น่าชม ประกอบด้วยความเป็นผู้มีผิวพรรณงดงามอย่างยิ่ง

บุคคลให้ทานด้วยความเคารพแล้ว ในที่ที่ผลแห่งทานนั้นเกิดขึ้นแก่เขา เขาย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก และเขามีบุตร, ภรรยา, ทาส, คนรับใช้ หรือกรรมกร ก็ตามบุคคลเหล่านั้นย่อมสนใจฟัง ย่อมเงี่ยหูฟัง ย่อมตั้งจิตรับรู้ (คำสั่ง)

บุคคลให้ทานตามกาลแล้ว ในที่ที่ผลแห่งนั้นเกิดขึ้นแก่เขา เขาย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมากและความต้องการทั้งหลายของเขาที่เกิดขึ้นตามกาล ย่อมบริบูรณ์

บุคคลให้ทานมีจิตอนุเคราะห์แล้ว ในผลที่ที่ผลแห่งทานนั้นเกิดขึ้นแก่เขา เขาย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก และจิตของเขาย่อมน้อมไป เพื่อบริโภคในกามคุณ ๕ อันโอฬาร

บุคคลให้ทานไม่กระทบตน ไม่กระทบผู้อื่นแล้ว ในที่ที่ผลแห่งทานนั้น เกิดขึ้นแก่เขา เขาย่อมเป็นผู้มั่งคั่งมีทรัพย์มาก มีโภคะมาก และความล่มจมแห่งโภคะของเขา ย่อมไม่มาจากที่ไหนๆ คือจากไฟ จากน้ำ จากพระราชา จากโจร หรือจากทายาท (ผู้รับมรดก) ซึ่งไม่เป็นที่รัก

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้แล **สัปปุริสทาน** ๕ อย่าง"

อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต ๒๒/๑๙๒

รายการ "ธรรมสู่สันติ" และ "ธรรมก่อนนอน" ทางสถานีวิทยุต่าง ๆ

๑. **สถานีวิทยุ ททท.** (ภาคปกติ) ของ อสมท. กรุงเทพฯ ทุกวันอาทิตย์ เวลา ๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.
๒. **สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย** ของกรมประชาสัมพันธ์ ทุกคืนวันอาทิตย์ เวลา ๒๒.๕๐ น.

แผนที่

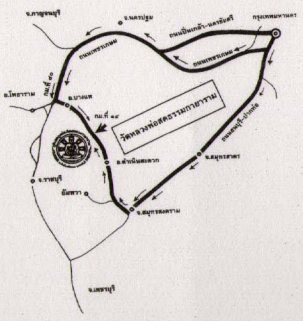

แผนที่ไปสถานที่ตั้ง วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
ริมถนนบางแพ-ดำเนินสะดวก กม. ที่ ๑๔
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

รถ บขส. สาย ๗๘ และ ปอ. ๒ (ขึ้นรถที่สถานีขนส่งสายใต้)
ผ่านหน้าวัดหลวงพ่อสดฯ ก่อนถึงอำเภอดำเนินสะดวก